

Libe kui kala

Uus ja vinge
mängurihiir

Mugav ja vahva

Seest parem
kui väljast

Ilma nappudeta

Mahub hästi
taskusse

Tubli tegija

Jõudlust
mehe-
moodi,
hinda
mitte

[digi]

**Nikon
D300s**

Testime esimesena
Baltimaades Nikoni
uut kaamerat!

iPhone 3GS:
Kas lihtsalt uus
nimi või midagi
enamat?

SÜLEARVUTITE SÜGISSENE TEST

**Milline arvuti kooli
alguse puhul
soetada?**

LOE LK 40

inFamous:
Parem kui
Grand Theft
Auto IV

Nr 53, september 2009
Hind 39.90 kr

Zoho Office Suite:
tõsine konkurent ja hea
alternatiiv Google Docsile

SPEEDLINK®

GRAVITY NX

BASSIKÕLARIGA 2.1 SÜSTEEM

SPEEDLINK®

UUS PÕLVKOND

- Innovatiivne harmooniline disain ja eeskujulik realistlik heli
- Satelliitkõlarid on heli optimaalseks hajutamiseks kergelt kallutatud
- Praktiline pult töölauale helitugevuse reguleerimiseks
- Bassikõlaril asuvad eraldi kõrg- ja madalsageduse ning helitugevuse regulaatorid

Soovituslik jaehind 1099.-

Suuremad edasimüüjad:

kaubamaja

expert

40 >

Õppuri sülearvutid

Milline arvuti osta õppurile, kui raha palju pole, aga sülearvutit ikkagi vaja on?

ISTOCKPHOTO

VÄRSKE KRAAM

- 8 > Uudised**
Gamescom 2009
- 14 > Top**
10 põhjust, miks mitte kasutada veebi-poode
- 16 > Tulevik**
BskyB lubab 3D-televisiooni juba 2010. aastaks
- 18 > Naistekas**
Reidikaid teha nüüd veelgi lihtsam
- 20 > Arvamus**
Igale abiturientidele PS3!
- 22 > Martin Saar**
Kriit, tahvel, sülearvuti

JÄRELE PROOVITUD

- 24 > iPhone 3GS**
Parim nutitele fon!
- 26 > Nikon D300s ja
Nikkor AF-S DX 18-200 mm**
Tuunitud fotomasin innukale amatöörile
- 28 > HP Compaq Mini 110c**
Hingeldav pisiarvuti

- 29 > Thomson TG784**
Elionilt massidele
- 30 > Samsung Jet S8000**
Neile, keda iPhone ei huvita
- 31 > HP HDX16-1200EN**
Alati valmis!
- 32 > Roccat Vire**
Mobiilsed mänguriklapid
- 32 > X-Mini II**
Sabapidi ühendatud koorid
- 33 > Ordi Netbox XP**
M&M ehk masumasin Ordilt
- 34 > HP Probook 4510S
(NA919EA#AK8)**
Arvuti konservatiividele
- 35 > Nova Slider X600**
Oma nime vääriline
- 36 > Gigabyte GeForce
GTX 260OC
GV-N260C-896I**
Vana asi uues kuues
- 37 > Panasonic Lumix
DMC-TZ7**
Isa on pojast üle
- 38 > AMD Dragon**
Draakon sirutab taas tiibu

31 >
Tagasihoidlik
pisarvuti

37 >
Arusaamatu
hinnaga kaamera

64 >
Aasta parima
mängu kandidaat
inFAMOUS (PS3)

TESTID

- 40 > Suur test**
Kooli alguse puhul uusarvuti
- 50 > Väike test**
Vajalikud abimehed võrgus

KUIDAS

- 56 > ... unustatud Ubuntu parooli muuta**
Ikka ju juhtub, et läheb meelest
- 57 > ... Ubuntu'le Chrome'i installida?**
Miks nad seda nii väga kiidavad?
- 58 > ... suvepilte teistega jagada?**
Sest niikuinii nad küsivad neid näha
- 60 > ... teha polaroididega kollaaži**
Sest kollaaž on ju ilus
- 62 > ... kasutada Xbox Live'i?**
Aga miks ka mitte?
- 63 > ... kasutada Playstation Networki?**
Eesti ei olegi riik

PLAY

- 64 > inFAMOUS (PS3)**
Hea ja kurja vahel

TAGUMINE OTS

- 76 > Ostujuht**
Võta poodi minnes kaasa
- 78 > Saabunud post**
Midagi positiivset meie postkastist
- 80 > Digidoktor**
Meie ikka aitame
- 81 > Kuulame ja vaatame**
Meie maitse järgi
- 98 > Inimkatse**
Proovime teist versiooni

68 >
Fuel (PC)

Õnnelik mulk

• Esmalt sellest, mida mõned teist on kindlasti juba ammu oodanud, nimelt on välja loositud kevadise tellimiskampaania auhinna võitja. Selleks on Urmas Reile Viljandist. Palju õnne, Urmas, sinu arvuti, Acer Aspire 6930g ootab sind meie toimetuses!

Nii mõnedki lugejad kirjutasid meile ja kurtsid, et viimane number oli kole õhuke ja küsisid, et kas nii jääbki. Õhem eelmine number tõesti oli, aga see ei ole kindlasti [digi] uus suund, meil ei ole plaanis ajakirja õhemaks teha. Hüvituseks eelmise kuu vähese lugemisvara eest toome seekord teieni kaks ülevaadet verivärsketest asjadest, mis huviliste read kangesti kihevile on ajanud: uuest iPhone'ist ja Nikoni uuest D300s kaamerast.

Kuidas-rubriigist on sel kuul lausa kaks Ubuntu õpetust ning võimalik, et linuxilugusid hakkabki endisest sagedamini ilmuma.

Kooli alguse puhul leiata seekord [digi] veergudelt igasügisese õppureile sobivate sülearvutite suure testi ja selle kuu persoonilugugi on temaatiliselt noore hakka- ja õpetajaga.

[d] SVEN VAHAR, TOIMETAJA

Palju õnne võitjale!
Nagu näha, tasub
[digi] tellimine end
kuhjaga ära

[MÄNGUMÄNG]

Eelmise kuul küsimuse õige vastus on, et see oktoobris ilmuv õudusmäng põhineb filmisaagal «Saag».

Arvutimängu «Anno 1404» võitis:

• Sander Schön

Mängude plakatid:

- Pille Meinson
- Erik Valdmaa
- Märten Puust
- Üllar Soon
- Taavi Dreger
- Andrus Rähni
- Kaarel Türkson

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

[digi]

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja
Henrik Roonemaa
henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad
Sven Vahar
sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets
martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja
Holger Vaga
holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja
Piret Reidla
piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil levi@presshouse.ee
- veebis aadressil http://www.telli.ee

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Kõrts
tel 661 6186
raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**
Trükk **Unipress**

© Presshouse OÜ

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

Olympus PEN-i müüvad:

Ei ole kompakt. Ei ole SLR. See on PEN.

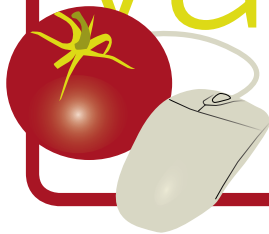
OLYMPUS PEN

Since 1959

1959 aastal tegi Olympus revolutsiooni fototööstuses. Nüüd, 50 aastat hiljem, teeme seda taas! Uuel kompaktkamera mõõtmetega Olympus PEN-il on kõik peegelkaamera võimalused. Tänu vahetatavale objektiividele ja E-Systemi adapteritele on Sul rohkem loomevabadust. Kordumatute võtete jäädvustamiseks saad kasutada kunstifiltreid, erinevaid küljesuhteid ja topeltsäritust. Samuti võimaldab uus

Olympus PEN salvestada stereoheli ja HD-kvaliteediga videoklippe. Filmimisel toimivad ka kunstifiltrid. 12,3 megapiksli, sarivõtted kiirusega 3 võtet sekundis, 4 EV ulatuses toimiv kereisene stabilisaator ja autofookusega Live View — need on vaid mõned näited selle pisikesel kaamera suurepärasest omadusest. Uus Olympus PEN — Olympuse uus revolutsioon. www.olympus.ee/pen

värskke kraam

- > [digi] mängis juba Starcraft 2 **LK 8** > Kui palju on Aafrikas internetikasutajaid **LK 12** > Millal tuleb 3D-televiisioon? **LK 18**
- > Saame tuttavaks noore hakkaja õpetajaga **LK 24**

Nokia arvutid tulekul

Sellest on sosisatud juba mõnda aega, ent nüüd on see siis ametlik – Nokia üritab saada jalga arvutimaailma ukse vahele. Booklet 3G on Nokia esimene *netbook*. See, kui kõvaks konkurendiks Nokia toode osutub, peaks selguma õige pea.

• Täpsemad üksikasjad saame teada septembri algul, aga selleks ajaks on ajakiri juba trükkis. Praegu on teada vaid see, et 10,1tollise ekraaniga arvuti sees on Atom-protsessor, 3G/HSPA ja WiFi tugi ning A-GPS. Nokia lubab arvutikesele suureltselt kuni 12 tundi aku tööaega ja kuuldavasti hakkab seal jooksuma Windows 7.

Nokia innust võib aru saada, sest väi-

keste sülearvutite ja *netbook*'ide turg on praegu äärmiselt elav ja miks mitte siis üritada ka sellest pirukast osa näpsata. Nokia on varem üritanud õnne leida N-seeria internetitahvlikestega, aga loodetud müügiädu pole tulnud.

Teisest küljest, kuna *netbook*'ide turg on pilgeni täis esimese, teise ja juba ka kolmanda põlvkonna *netbook*'e, peab Nokiäl olema taskus ikka mõni väga hea

trump, mis paneks inimesi oma sääste just nende, mitte mõne teada-tuntud ja juba pikemat aega *netbook*'ide turul tegutseva firma kassasse viima. Kardetavasti jääb nimest üksinda väheks ja esialgsed andmed arvuti kohta pole ka teab mis erilised.

Seda suurema huviga jääme ootama, mida Nokia tegelikult sellest seadmest välja pigistada suudab.

Gamescom 2009

19.–23. augustil toimus Kölnis maailma suurim mängumess Gamescom, kus oma uusimaid mänge ja tehnikamesid olid näitama tulnud kõik, kelle sõnal mängumaailmas vähegi kaalu on. Sellisest üritusest ei saanud loomulikult eemale jääda ka [digi].

1

2

3

4

5

6

7

8

- 1 Nelja päevaga külastas messi veerand miljonit inimest.
- 2 Populaarsemateks mängudeks, mida proovida sai, olid «Starcraft II» ja «Diablo 3».
- 3 Mario ja Sonicu taliolümpiamäng keset suve.
- 4 Sõnu pole vaja: «God of War III».
- 5 Käed sai külge panna ka «Star Wars: The Old Republicule».
- 6 Lõuna-Korea MMORPG «Aion» Euroopat vallutamas.
- 7 «FIFA 10», järjekordne versioon kuulsast jalgpalliseeriast.
- 8 BMW M3 GT2 tähendab tõlkes «Need for Speed: Shift».

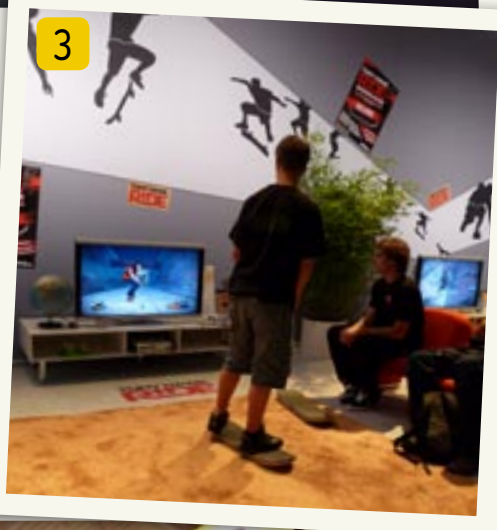
FOTOD: LEONARDO MACHADO DA SILVA, ALEKSANDER SUCHKOV

1

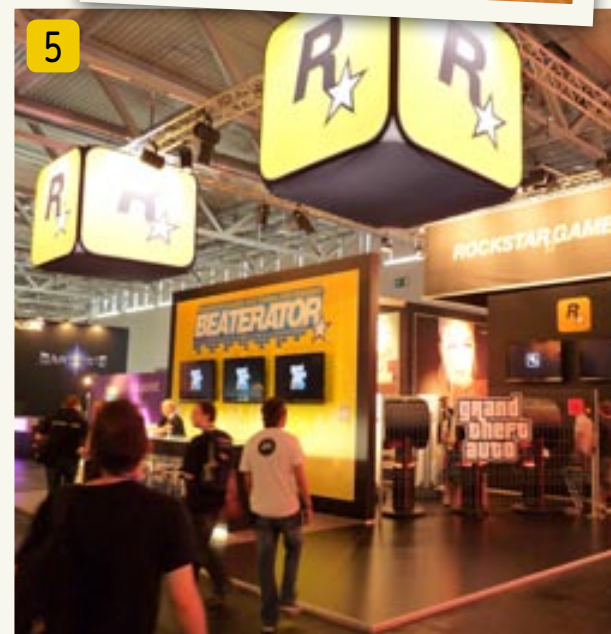
2

3

4

5

- 1 Muusikamänge oli messil rohkem kui kunagi varem.
- 2 «DJ Herost» saab tõenäoliselt kodupidude lemmikmäng.
- 3 Rulatamine teleka eest lahkumata – «Tony Hawk: Ride».
- 4 Ise sai järele proovida, kuidas tundub «Guitar Hero 5».
- 5 Rockstarsi värske muusikamiksismäng «Beaterator».

GDC Europe 2009

Game Developers Conference on Euroopa suurim sõlmpunkt, kus kohtuvad selle kandi põnevamad mänguarendajad. Lisaks tõmbab see kärbsesepaberina ligi inimesi, kes sooviksid karjääri teha mängutööstuses, näiteks programmeerija või kunstnikuna.

- 1 Intel näitas mängude graafikat parandavat tehnoloogiat.
- 2 Crytek demonstreeris uut mängumootorit CryEngine 3.
- 3 «EVE Online'i» taga olev CCP Games tegeles värbamisega.
- 4 Belglaste õudusseiklus «The Path» püüdis paljusid pilke.
- 5 Raamatulaat pakkus vajalikku algajale mänguarendajale.

värske kraam

Igas minutis Flickrisse üles laetavast 6000 pildist suurema osa moodustavad kassi- ja lastepildid.

ISTOCKPHOTO

1.

kohal populaarse pildisaidi Flickr kaamerate edetabelis on iPhone, jagades seda kohta peegelkaameraga Canon EOS Digital Rebel XTi.

6000

pilti laetakse Flickrisse üles igas minutis.

10

aastat vanaks sai Blogger, ülipopulaarne tasuta blogiplatvorm.

270 000

sõna lisandub igas minutis Bloggeri blogidesse.

250

sõna minutis on keskmise inimese lugemiskiirus.

12 800 000

sõna on eestikeelses Wikipedias.

35,5

päeva kuluks selle labilugemiseks.

10 386 285

registreeritud kasutajat on Wikipedias.

10 031 208

inimest elab Ungaris.

4 200 000

neist kasutab interneti.

4 514 400

internetikasutajat on terve Aafrika mandri peale.

6,7

protsenti teeb see kogu Aafrika rahvastikust.

65,8

protsenti Eesti elanikest kasutab interneti.

80

protsendi internetikasutajate arvuteis on turvaaukudega Flash ja Adobe Reader.

2 247 659

Windowsi viirust, troojalast, nuhk- ja muud pahavara on kokku loetud.

1898

pahavara on leitud Linuxi jaoks.

48

FreeBSD jaoks.

SAKU LITE. SOBIB TOIDUGA NAGU VALATULT!

30% VÄHEM KALOREID*

*VÖRREDES TEISTE
SAKU-NIMELISTE ÕLLEDEGA

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST.

10 põhjust, miks mitte kasutada veebipoodide

ISTOCKPHOTO

Veebipoodide kasutamisel on kuhjaga eeliseid, aga neil on ka hunnik miinuseid. Vahel võib olla lihtsam ise poodi kohale jalutada kui asja veebi vahendusel osta, kuigi esialgu võiks tunduda, et lood on justkui vastupidi.

1. Ostad põrsa kotis.

Veebipoes on asja kohta näha tihti vaid üksainus pilt ja seegi imetilluke. Sa ei saagi teada, kuidas asi realselt käes või laual tunduks. Ostad toote sisuliselt sellest mingit ülevaadet saamata.

2. Otsing ei leia kõike.

Veebilehe otsing on kapriisne. Kui teed sisestamisel näpuvea või ei mäleta täpset mudelinumbrit, jäädkki tootest ilma. Kui programmeerija on laisk olnud, leiab otsing kas liiga palju asju või eeldab, et sisestad andmed täpselt nii, nagu need on andmebaasis.

3. Küsida pole kelleltki.

Poes on müüjad, kellelt abi pärida, internetis vahid arusaamatut numbrite ja lühendite

rida ja pole kedagi, kes lahti seletaks, mida need tegelikult tähendavad.

4. Reklaam kargab näkku.

Poes saad reklaamplakatitest mööda jalutada, aga veebipoes vilgub kogu aeg mõni reklaam silmanurgas või veel hullem – kargab iga lehe laadimise peale jälle suurelt ette.

5. Tooteinfo on (era)poolik.

Tihti peale kuvatakse toote juures ainult müüjale kasulik teave. Loed küll, et kaameral on tuhat megapiksli, aga seda, et see on uimasem kui unine koala, sa teada ei saa. Järeleproovimist ei asenda miski.

6. Keeruline võrrelda.

Veebipoes on toodet teis-

te samalaadsete asjadega keeruline võrrelda. Laadid kord üht, kord teist lehte, aga ülevaadet ikka ei saa. Kas sa jagrammine kaaluvahe või kaks sentimeetrit suurem korpus on oluline? Numbrite järgi on raske öelda.

7. Hinnakirjas olevat asja ei pruugi saada olla.

Veebipoes näha olevad asjade tellimine võib võtta aega nädalaid. Mitte miski ei asenda võimalust kohe raha ära maksta ja karp kaenlas koju marssida. Veebis ostlemisega seda magusat õhinat ei kaasne.

8. Garantiiprobleemid.

Veebipoest ostes jääb tihti lahtiseks garantii küsimus. Kes teeb? Kus tehakse? Kes kannab saatmise kulud? Kui pead asja garantiiremonti saatma postiga oma kulu ja kirjadega,

siis kas see tasub end ära? Palju lihtsam on poodi tagasi viia ja öelda, et tehtagu korda.

9. Pead levitama isikuandmeid.

Veebist tellides pead end identifitseerima ja müüjale jääb ports sinu andmeid. Isegi kui sul pole põhjust midagi varjata, on kinnisele eestlasele ebameeldiv, kui keegi temast liiga palju teab.

10. Sul peab olema krediitkaart.

Kõigil ei ole krediitkaarti ja kõik ilmselt kunagi ei tee ka. Pealegi, kui sul see olemas on, kas sa julgeksid krediitkaardi andmeid anda suvalisele veebipoolele? Hea oleks teha väikese limiidiga ainult veebis ostlemiseks kasutatav krediitkaart, aga see jällegi maksab ja toob kaasa lisajahmerdamist.

5 veebisaiti, mida iga õppur võiks teada

• Miks hundid Kuu peale uluvad? Millised füüsikaseadused panevad lambipirni põlema? Neile ja teistele küsimustele saab vastuse HowStuffWorks veebisaidilt.

www.howstuffworks.com

• Igale tõsisele nohikule hädavajalik veebisait, mis arvutab, teisendab ja võrdleb kõiki võimalikke andmeid. Kas inimeste arv ühe ruutkilomeetri kohta on suurem Tongas või Eestis? Wolfram Alpha teab.

www.wolframalpha.com

• Matemaatika kipub olema tavaliselt kõige keerulisem õppeaine. Kui sul eelmiste aastate konspektid on kadunud, leiad siit kõik valmid ja selgitused, mida sul kunagi üldse tarvis võiks minna.

www.math.com

• Kodumaine Miksike sisaldab hulgaliselt üldhariduskoolide õppematerjale. Lisaks teemakohastele lühikonspektidele on seal ka harjutuslehed, millel oma teadmisi kontrollida.

www.miksike.ee

• Nüüd, kui niikuinii referaate ja muid töid tuleb elektrooniliselt esitada, tasub igal õppuril piinlike sõnakasutus- ja õige-kirjaprobleemide vältimiseks OS kindlasti oma brauseri järjehoidjaribale lisada.

www.eki.ee/dict/qs2006

10 põhjust, miks PS3 Slim päästab Sony

1. Hind. Playstation 3 Slimi tulekuga kukub konsooli hind ligi ühe neljandiku võrra ja Eestis võib varsti saada konsooli endale täiesti viisaka 4500–4800 krooniga. Liialt kõrge hind oli siiani üks peamisi Playstation 3 vastuargumente.

2. Töökindlus. Võrreldes Xbox 360-ga on PlayStation 3 siiski vaieldamatult töökindlam. Tõestatud asi.

3. Keerame aja tagasi. PS3 Slimiga saab lõpuks ometi mängida nii esimese kui ta teise Playstationi mängu. Varasemad Playstation 3-d seda ühe erandiga ei lubanud.

4. Kompaktsem ja mattpinnaga. PS3 Slim pole küll enam nii glamuurne kui varasem PS3, kuid enam pole see kaetud koledate sõrmejälgedega ning lisaks võtab vähem ruumi. Omaette asi seegi.

5. Operatsioonisüsteemist on suva. Enam ei saa näiteks Linuxit jooksma panna PS3 peal, kuid paljud meist seda võimalust üldse kasutasid?

Playstation 3 Slim – Sony messias.

6. Olukord pole ka praegu halb. Kuigi maailmas on Xbox 360 Playstation 3-st hetkel ees, pole üleolek mäekõrgune, nii et Sonyl pole vaja alustada ülesronimist üldse mitte madalalt.

7. Sony on juba tõusuteel. Pärast pooleaastast mängumüügilangust on PS3 mängude ja konsoolide müük viimase kuu jooksul jõudsalt tuult tiibadesse saanud.

8. Vaikus. PS3 Slim tarbib on 30 vatti vähem elektrit, see aga tähendab vähem

ülekuumenemist, mis omakorda tähendab vähem ventilaatorimüra.

9. Veel rahast. Playstation Network on tasuta. See meile meeldib.

10. Mängud. Viimane ja kõige olulisem argument. Sonyl on talvel ja järgmise aasta kevadel tulemas hulgaliselt häid eksklusiivmänge, kusjuures igale maitsele: «Gran Turismo 5», «God of War III», «Heavy Rain», «Uncharted 2: Among Thieves» jne. Rääkimata nendest, mis juba väljas on.

Top 5 parimat tasuta õppemängu

1. SimCity. Mäng annab üsnagi hea ülevaate sellest, kuidas tänapäevane urbanistlik maailm toimib.

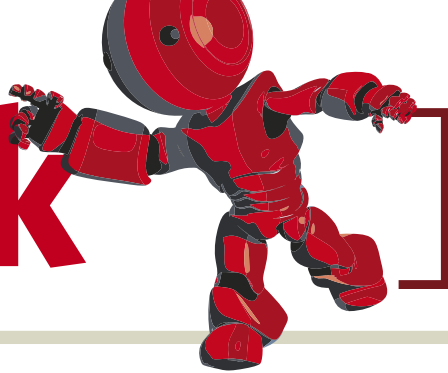
2. Immune Attack: Educational 3D Biology Video Game. Mäng õpetab, kuidas inimese keha ja immunsüsteem tegelikult töötab.

3. Food Force. Saa aimu, miks maailma osades paikkondades on näljahädad ja kuidas seda oleks võimalik leevendada.

4. Whyville. Mäng, kus võib saada vastuseid kõige keerulisema küsisõnaga hakkavatele küsimustele – miks?

5. Microsoft Worldwide Telescope. Teejuht algajale astronoomile, mille abil saab tuttavaks nii Päikesesüsteemi kui sellest kaugemale jäävaga.

UURINGUTULEMUS

Aeg: august 2009

Autorid: Hertfordshire'i ülikooli sotsioloogid, Inglismaa

Teema: (Briti) noorte tänapäeva muusikatarbimine

Uuringu käik: Suurbritannia Hertfordshire'i ülikooli sotsioloogid küsitlesid Suurbritannias enam kui 1800 noort vanusevahemikus 14 kuni 24, et uurida tänapäeva noorte muusikatarbimise harjumusi ja trende.

Tulemused: muusika on noortele jätkuvalt konkurentsivõimeline kõige populaarsem meelelahutuse vorm. Sellele järgneb tükk tühja maad ning alles siis tulevad arvutimängud. Muuhulgas ilmneb uuringust, et:

- 87% küsitlenuist pidas muusika kopeerimist seadmest seadmesse väga oluliseks tehnoloogiliseks võimaluseks;

- 86% küsitlenuist oli teinud tema valduses olnud muusika-CDst sõbrale koopia;

- 57% noortest oli aasta jooksul vähemalt korra kopeerinud sõbra arvutist kogu tema muusikavaramu;

- 39% oli aasta jooksul laadinud muusikat alla mõnelt internetisaidilt (nii seaduslikult kui ebaseaduslikult);

- 61% noortest laeb P2P lahenduste abil regulaarselt muusikat alla, neist 83% teeb seda kord nädalas.

BskyB lubab 3D-televisiooni juba 2010. aastaks

- Ühena esimestest Briti SAT-TV kanalitest 1990ndate alguses ka Eesti kaablivõrkudesse jõudnud Sky+ emafirma BskyB on oma hiljutistes teadetes üsnagi lootusrikas järgmisest aastast kolmedimensioonilise telepildi edastamise suhtes, isegi vaatamata mõningale skepsisele veel aasta alguses, kus 3D-telepilti ennustati alles lähiaastaiks.

Kuigi kolmemõõtmelisi pilte taasesitada suutva HD-televisiooni turuletulekust hakkab varsti juba aasta saama, pole korralikku 3D-pilti sinna edastada suudetud. Ent juuli keskpaigas õnnestus BskyB tehnikutel taasesitada esimesena katsesaade – balletiülesvõtte Metropolitan Operast. «Pilt vapustav, heli suurepärase,» oli asjaosaliste esimene mulje.

Viimase aastaga oma Sky+ HD-signaali vastuvõttu võimaldava digiseadme läbimüüki kahekordistanud BskyB väitel on neil täna põhimõtteliselt olemas tehnoloogiline valmisolek kõrgresolutsioonilise 3D-signaali edastamiseks, mida siis asjakohase teleri ja prillipaari vahendusel jälgida saaks. Pigem on küsimus 3D-pildi vastuvõttu võimaldavate telerite puudumises. Viimati nimetatuid on Ühendkuningriigi turule oodata juba 2009. aasta viimastel päevadel. Vaatamata HD-3D-plasmateleri 2500naelasele alghinnale, ennustatakse sedasorti teleelamusele kiiret kasvu ja hindade langust juba lähiaastail.

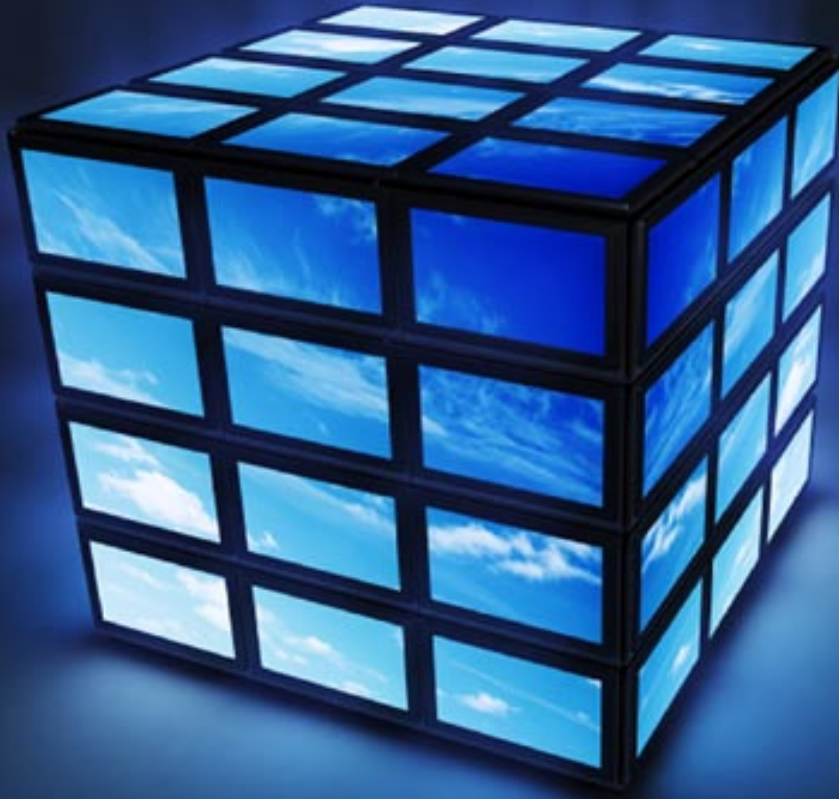
E-aju vaid 10 aasta kaugusel?

- Juuli TED konverentsil astus ühe esinejana üles ka Šveitsis tegutseva, kunstlikku aju konstrueeriva Blue Braini projekti eestvedaja Henry Markram. 2005. aastal käivitatud projekti raames on juba suudetud kaardistada imetaja aju kõige keerukamaid protsesse juhiva ajukoore pindmise osa neuronstruktuuri muster ning modelleeritud selle põhjal aju toimimise arvutisimulatsiooni. Simulatsiooni «jooksutatakse» täna IBM hiidarvutil Blue Gene, et lõpuni mõista ajukoore neuronite toimimist erinevates tingimustes. Lõppkokkuvõttes prognoosib Markram, et juba lähimal kümnendil võime jõuda ka aju füüsilise kuju konstrueerimiseni.

ISTOCKPHOTO

Tulevikku
vaatab
Lauri Tabur

ISTOCKPHOTO

256 GB mälupulk? Aga palun!

● Et digitaalsete salvestusseadmete maht ei kasva tänapäeval kordades mitte aastate, vaid kuude või isegi nädalatega, ei ole enam metafoor, vaid üsna igapäevane nähtus. Seda tõestas Kingston Technology, tutvustades juuli viimastel päevadel uut, 256 GB taskumälu.

Kingstoni tarkurite saavutus näitab, et traditsiooniline mälutehnoloogia ei ole veel surnud ja pakub jõulist konkurentsi nt valdavalt Samsungi kasutatavale faasisiirdemälule.

Sellegipoolest on väikmälu iga uus lahendus senistest suurusjärgu võrra kallim. Nii pakutakse ka siinkirjeldatud 256 GB taskumälu hinnaks umbes 10 000 krooni pluss maksud, mis kindlasti ei ole kõige taskukohasem.

Nanotehnoloogiline taskunarkomeeter

● Viimasel ajal identiteedikriisis vaevlev Hollandi tehnoloogiagigant Philips üritab masu ajal turgu elavdada uut nanotehnoloogia toodetega. Üheks selliseks uudiseks on nanotehnoloogiline taskunarkomeeter, mis avastab kokaiini, heroini, kanepi ja metamfetamiini jäänused inimorganismist 90 sekundiga.

Narkomeeter kasutab tuvastamiseks magneetilisi nanoosakesi, mis seonduvad nimetatud narkootikumide molekulidega. Testiks võetakse sülg, segatakse see elektromagneti abil nanoosakestega kokku ning sõrmepõljeskänneri sarnane peegeldusmõõdik annab vastuseks peegeldusindeksi.

Arvutades kokku sensori erinevatel pinnaosadel asuvate molekulide umbkaudse arvu, oskab analüsaator arvutada narkootikumijääkide olemasolu.

2010 võib olla satelliidimobiili sünniaasta

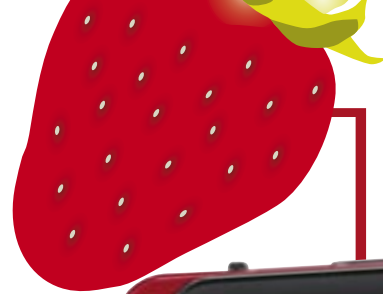
● USA ettevõtte TerreStar Networks tutvustas lahendust, mis võib tähendada olulist läbimurret seni mitu korda lahtunud laiatarbe satelliidimobiilide turuletoomisel.

Esitletud lahendus kombineerib mobiili GSM- ja satelliitlahenduse, mis toimiks vastavalt sellele, kummal on piirkonnas parem levi.

Et tegu pole pelgalt järjekordse unelmaga, näitab fakt, et ettevõtte finantseeris TerreStar-1 satelliidi orbiidile saatmist. Satelliidi testperioodi lõpuks loodetakse valmis saada ka turuküpse mobiiltelefoniga.

Vajaliku tehnoloogia ja teenuse hind on täna veel lahtine. Eks ole need ka uude lahenduse võtmelemendiks.

[naistekas

Sügisvärvid Incase'i uues kollektsioonis

● Incase'i tooted on tuntud vastupidavuse, kvaliteetsuse ja elegantsi poolest. Ka nende uue kollektsiooni tooted vastavad nimetat nõudmistele ning on hooajaga sobivates kaunites sügistoonides. Nii võid valida ploomialla, sinepikollase ja märja asfaldi tooni kottide, «varrukate» ja katete vahel, kuid kui hing ihkab pimedasse sügisõhtusse värvikirevust, on sul võimalik ka erksamad tooni eelistada (näiteks ereroosa on täiesti esindatud). Firma koduleheküljelt goincase.com leiad laias valikus kaitsvaid ja kaunistavaid katteid ning funktsionaalseid kotte – kõik ikka selleks, et sul oleks mugav oma tehnikavidinaid sügisvihmas kaasa vedada. Hinnad algavad 30 dollarist.

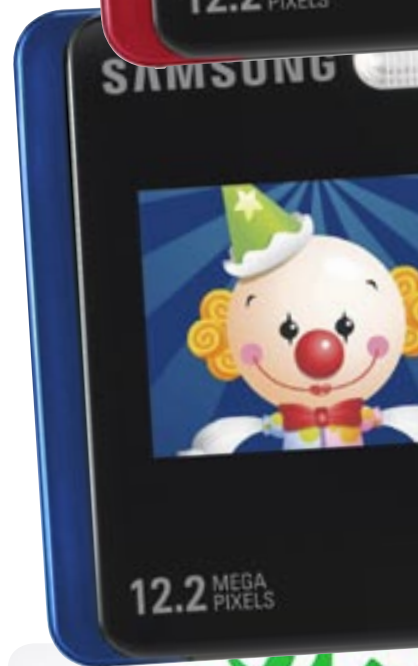
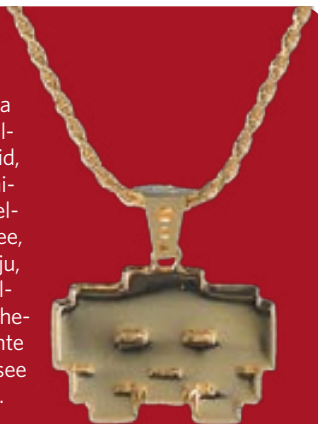

Reidikaid teha nüüd veelgi lihtsam

Kas sulle meeldib vahepeal iseendast fotosid klõpsida? Minule küll, eriti kui olen kogemata üksinda sattunud mõnda väga ilusasse kohta ja kedagi pole läheduses, kellelt pilti paluda. Siis ei olegi muud kui keerata fotoobjektiiv endale, käsi pikale sirutada ja nuppu vajutada. Kuna aga sellisel moel pildistades on tulemused sageli koomilised (vt rate.ee), panid mehed ja naised Samsungis pead kokku ning tulid turule kaameraga Samsung TL225 – fotokaga, millel on ekraan ka esiküljel. Lisaks on TL225l lapserežiim, kus teisel ekraanil jooksev animatsioon pildistamise ajal põngerja tähelepanu peaks köitma. Uus kaamera tuleb müügile juba septembris.

Tulnukate invasioon sinu kaelas

● Naistekas armastab jaburaid ja naljakaid tehnikast ja arvutimaailmast inspiratsiooni saanud ehteid, mis pakuvad tõelisele nohikule ainult äratundmisrõõmu. Üheks selliseks on Space Invadersi kaelakee, mis maksab kahjuks häbitult palju, lausa 165 dollarit. Valmis tegi kullast tulnukaehete firma nimega – hehee – Han Cholo (nende kodulehte hancholo.com tasub külastada, see on lihtsalt niivõrd kämp ja lahe!). Tellida saab seda veel näiteks ka netipoest 80spurple.com.

Naistekat
toimetab
Sigrid Lamp

iPhone'ile riided selga

● On su iPhone nii *cool*, et vajab omaette garderoobi ning tahab tšillida lahedas pusas? Siis võib just see 18dollariline iPhone Hoodie Urban Outfittersi leheküljelt olla midagi sinule. Tegu on – nagu nimigi ütleb – kapuutsiga pusaga, mis on mõeldud selga, jah, tõsi, sinu iPhone'ile. Ning kui ise oled samuti kapuutsikate fänn, siis miks mitte ka oma parim sõber samamoodi riidesse panna. Võrreldes muude iPhone'ile mõeldud katetega, kvalifitseerub Hoodie selles maailmas kindlasti kategooriasse «tagasihoidlik», üleliigseid vidinaid või mustreid siit ei leia. Hoodie on mugav, sportlik ja igav nagu selle inimestele mõeldud vennad ja su spordiriided. Kuid vahepeal soovibki hing puhata kogu selles glämmist ja värvikirevusest. Mine ja vaata urbanoutfitters.com.

Laadimispuu annab vidinatele uue elu

● Minu kodus on pistikupesad alati liiga vähe. Nõukogude ehitajad ja projekteerijad ei suutnud ette näha, et 30 aasta pärast on elutoas kaks sülearvutit, digiboks, televiisor, kodukino, muusikakeskus ja tuhanded muud tehnika-vidinad, mis kõik vajavad elektritoidet või mida tuleb vahepeal laadida. Seetõttu on tavaline, et olen sunnitud telefoni laadima esikus, vannitoas või sahvris, unustades aga üsna pea, kuhu ma ta jälle toppisin. Seetõttu olen ammu unistanud millestki seksikamast kui pikendusjuhe, kuhu saaks kõik laadimist ja toidet vajavad asjad kokku koguda. Tree of Charge on täpselt see, mida ma otsinud olen. Ralph Krauteri disainitud alumiiniumist puu kogub kokku kõik laadimist vajavad vidinad, jättes juhtmepeuntrad varju. Ühtlasi saab sinna riputada võtmeid ja muud pudi-padi, kinnitada magnetitega pilte või poenimekirju. Kaunis ja funktsionaalne! Mine ja uuri lähemalt radius-design.com.

Tere, kool! Pane oma arvuti kooliks valmis

● Käes on september ja on viimane aeg panna õppetöök vajalikud vidinad kooliks valmis. Juicy on sügishooajaks valmis teinud kaunid uued arvutikotid, kuid väga eba-Juicylikult on seekord tegu üldse mitte roosast nõrguvate sumadanidega. Kotid näevad üllataval kombel välja üsna tagasihoidlikud. Samas ei ole need kohe kindlasti koledad või inetud, vastupidi! Klassikaline ruudumuster ning Juicyle iseloomulik uhke ornamentika teevad kotid ihaldusväärseks igale trenditeadlikule tehnobile. Hetkel on kotid veel küllalt krõbeda hinnaga, makstes 128 dollarit (ligikaudu 1500 krooni), kuid loodetavasti hinnad kukuvad ning moodsad aksessuaarid saab kätte soodsamalt. Kotte saab tellida leheküljelt neimanmarcus.com

KUU TSITAAT

«Lõppude-lõpuks on Linux ju maha vehitud meie Unixi pealt.»

Darl McBride, SCO Group Inc. juht, pärast seda, kui kohus tühistas selle aasta augustis 2007. aasta kohtuotsuse anda Unixi lähtekoodi omandiõigus SCO asemel Novellile.

Igale abiturientidele PS3!

Usun, et sagedasim kujutlus rikkast inimesest on pilt pealaest jalatallani Guccisse või Hugo Bossi riietatud eluperemehest, kes kruisib ringi Ferrariga ja loobib aknast viisajaseid.

• See, milline on väga rikaste inimeste elu, on vaeste jaoks alati huvitav teema olnud. Ja eks mõni uusriikas kahtlemata eespool kirjeldatud moel raha paremale-vasakule loopides toimibki

Saan rahuloluga nentida, et ka mul on au tunda õige mitut üsna jõukat kodanikku. Üks neist demonstreeris hiljuti piimakotihoidjat, millega saab mugavalt kasutada kilepakipiima – mis, tuleb välja, on karbipiimast mõnevõrra odavam. Teine parkis üritusele saabudes auto mõnesaja meetri kaugusele tasuta parklasse ja löntsis jala kohale, sel ajal kui teised autosid ukseesisesse mõnekümnekroonise tunnitasauga parklasse paigutasid.

Paraku on uusriikka elu ning sellega kaasas käiv viiesajaste loopimine Eesti riigis selleks korraks läbi saanud ning otsitakse võimalusi kokku hoida, tulgu see siis või piasiasjade arvelt.

Surfasiin pool tunnikest ringi, et leida, kui palju Eesti riik Windowsile, MS Office'ile jms kulutab, kuid ilmselgelt ei ole sellise info leidmist just lihtsaks tehtud. Seetõttu peame piirduma hinnanguga – tõenäoliselt räägime suu-

rusjärgust paar tuhat krooni töökoha kohta aastas. Ametnikke on Eestis 30 000 kanti ning enamikul neist on ka oma arvuti. Kokku räägime seega 60 miljonist kroonist aastas.

Seda on vast veidi raske ette kujutada, kuid selle raha eest saaks kinkida igal aastal kõigile gümnaasiumilõpetajatele isikliku PlayStation 3 ning Eestist saaks maailma tugevaim tegija mänguspordi valdkonnas – mänguspordi Las Vegas. Kui vaid ametnik saaks oma asjad aetud Linuxi ja OpenOffice'iga...

Kui rääkida keerulisemast valdkonnast, nimelt vaba tarkvara kasutusvõimalustest riiklikes infosüsteemides, on need numbrid täielik kosmos. PlayStationid saaks anda ka alg-, põhi- ja ülikoolilõpetajatele ning pensionile minejatele.

Kõlab vahvalt? Kuid mis siis lahutab meid meie PlayStationitest? Eks ikka see, et komertstarkvara müüjate lobby-võimekus (lobby on selline korruptsioon, mille eest vangid ei panda) on ülisuur, samas kui vaba tarkvara kasutuselevõttust pole õieti mitte keegi huvitatud. Nii et laiaime aga edasi. Kärpida võib ju mujaltki.

MART PARVE
Kolumnist

little gamers

arvamus

+ 100°

ÕS iPhone'is

Ettevõtlikud noored mehed löid Eesti Keele Instituudiga käed ja tegid valmis iPhone'i peal töötava ÕS 2009. Nüüd võiks riik selle igale õpilasele kinkida. Koos iPhone'iga, soovitatavalt.

+ 79°

Hiir töötab kolm aastat jutti

Logitech teatas, et nende uus hiir M705 suudab töötada ühe patareiga kuni kolm aastat! Eks aastal 2012 saame teada, kas jutt vastas tõele.

+ 40°

Flickri uus pildiotsing

Miljonite lemmik, pildihaldussait Flickr uuendas pildiotsingu mootorit. Nüüd on see isegi kasutatav ja vanaga võrreldes kümme korda mugavam. Minge ja proovige järele!

- 35°

Nikon ei jaga matsu

Nikon kutsus tagasi terve posu D5000 kaameraid, mis keeldusid sisse lülitumast. Nagu sellest jamast veel vähe oleks, kutsuti osad neist hiljem veel teist korda uuesti remonti.

MEIE ÄMBER

Eksitav reklaam

Augusti [digi] kaanel oli Asus Eee PC 1008Ha ja X-Mini kõlarite pilt, aga ajakirjas kumbagi polnud. Need võlad ei jää lunastamata, pisikõlarite arvustuse leiaste sellest samast numbrist, Asuse toome teieni esimesel võimalusel. Püsige kuuldel!

KELLEGI TEISE ÄMBER

Tr.im puterdab

Populaarne veebiaadresside lühendamise teenus tr.im teatas esmalt, et paneb pillid kotti ja siis, mõne päeva pärast, et ah, ikka ei pane, teeme edasi. Mainekahju saadud hävitava avaliku kriitika näol on mõõtmatu ja endist populaarsust ei saavuta nad enam kunagi.

SEL KUUL

Lapsesuu ei valeta

MARTIN METS

toimetaja

● Saksamaal on praegu kuum teema laste suhe vägivaldsete arvutimängudega. Kölni ülikoolis viidi läbi uurimus, kus lapsed pidid ise mängudele vanusepiiranguid seadma.

Tulemused olid huvitavad. Lapsed andsid mängudele karmimaid vanusepiiranguid kui täiskasvanutest ja professionaalidest koosnev (ja oma hinnangutes üsna karm) ühendus USK. Oma hinnanguid põhjendasid nad liigse vägivalla ja mängude liigse keerulisusega, et näiteks

alla 16aastased neist aru saaksid.

See omakorda näitab, et lapsed tajuvad üsna hästi, kui paljud mängud sisaldavad liialt palju vägivalda. Paljud leidsid, et «Grand Theft Auto IV» on nende jaoks liiga igav, sest enamiku ajast pead lihtsalt ringi jalutama.

Seda huvitavam on ka fakt, et Saksamaa mängudedetabelis valitsevad praegu strateegiamängud ja simulaatorid – hetkel on seal kõige populaarsemad mängud «Anno 1404» ja «The Sims 3».

KUU TSITAAT

«Koduleht ilma statistika analüüsita ning sellest lähtuvate muudatusteta on sama kasutu kui kettaheite finaali MMil ilma tulemuste mõõtmiseta.»

Reklaamlause ühest [digi] toimetuse aadressile saabunud rämpsikirjast.

Kriit, tahvel, sülearvuti

Möödunud sügisel sai 4000 õpetajat riigilt tasuta sülearvuti. Sel aastal tiiger koolides rahapuudusel ei hüppa. Gustav Adolphi gümnaasiumi õpetaja Martin Saare HP rüperaal peab nüüd suurema osa oma garantiiga kindlustatud elupäevadest veetma keemiaklassis.

Kuidas sa seda sülearvutite kampaniat hindad?

Minu tööd lihtsustas sülearvutiprojekt väga. Kindlasti ka seetõttu, et olen seoses oma töö ja õpingutega mobiilne, vahetasin kord nädalas linna. Bussisõidud möödusid tööd tehes, oma töösülearvutiga. Kindlasti muutis projekt õpetajate elu selles osas mugavaks, et vältis pikka e-kooli järjekorda õpetajate toas. Aga muidugi oli ka neid koole, kus sülearvuti vajadus polnud nii suur. Neil ta hakkas andma mingit lisaväärtust, mitte peletama põletavaid probleeme.

Kuivõrd need 4000 õpetajat, kes tasuta arvuti said, peale e-kooli täitmise veel midagi teha oskavad?

Ma siiralt loodan, et see projekt ei täida ainult administratiivset e-kooli eesmärki. Vaadates oma kolleege, on sülearvuti loodud lisaväärtus e-kooli kõrval oluliselt suurem. Olgu siis näiteks loodusained, kus kasutame väga palju simulatsioone, rakendame päris palju esitlusi. Mulle tundub, et viimase paari aastaga on projektor muutunud peaaegu eelduseks, et klassis tööd teha. Matemaatikud skitseerivad arvuti abil kiiresti graafikuid, nii et näitlikustamise vahendina kasutatakse arvutit väga palju.

Sa oled lihtsalt arvutifänn ja noor inimene! Mida tehakse väiksemates maakoolides?

Motiveeritud õpetajad saavad absoluutselt igas Eesti nurgas endale täiesti piisavalt selgeks arvuti. Internetis on igasuguseid õpetusi, töölehti, abimehi. Nendeni jõuab, aga selle jaoks peab natuke huvi olema. Kindlasti on ka Tallinna koolides neid pedagooge, kes pigem arvutit pelgavad. Aga pigem kardan, et mõne õpetaja puhul võib juhtuda see, et arvutit hakatakse nägema kui eesmärki eneses mitte kui vahendit.

Kui palju on liikvel asjalikku õpitarkvara?

Kõige rohkem näen õpitarkvara kasutatavat matemaatikuid. Keemia kohta on erinevaid orgaaniliste molekulide joonistamise programme, mis on päris head abimehed. Ja miks mitte kasutada ära kas või Excelit, kui vaja joonistada lihtsamaid graafikuid. Ma ei ütle, et neid programme oleks väga palju, aga reaal- ja loodusainetes kasutatakse neid palju. Muidugi on päris palju programme inglise keeles. Kui ma tahan midagi huvitavat teha, siis ongi kaks varianti. Kas lasen gümnaasiumis kasutada ingliskeelset materjali või nooremate õpilaste jaoks tõlgin. Kui räägime sellest, et meil peaks olema arvutitega õppimine A ja O, ning kui räägime sellest, et peaksime säilitama eestikeelset haridust, siis minu jaoks pole takistuseks õpetajad ega õpila-

[MINI-CV]

Nimi: Martin Saar

Vanus: 22

Töö: Gustav Adolphi gümnaasiumi ja Reaalkooli keemiaõpetaja

Haridus: Tallinna Inglise Kolledž; 2006-2009 Tartu Ülikool, inglise keel ja kirjandus; alates 2009 Tartu Ülikool, keemiaõpetaja

Hobid: lugemine, loodus, aiandus

sed, vaid see, et pole süsteemset õpitarkvara.

Tänapäeva lapsed õpivad enne peos hoidma hiirt kui pastakat. Kas need lapsed ei võiks vihiku asemel sülearvutiga koolis käia?

Ma arvan, et selline aeg tuleb. Praegusel hetkel on keskmise õpilase käsi veel oluliselt loovam paberi peal kui arvutihirega.

Ka gümnaasiumis lõpukirjandit kirjutades?

Kooli ajal meeldis mulle enam kirjutada paberile. Nüüd jällegi peaksin ütleva, et paberi peal jääb teinekord pliiaats kinni. See on ilmselt seotud inimese harjumusega...

Nii et pastakat pühitsema ei peaks?

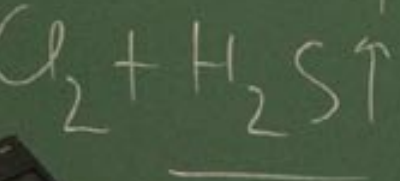
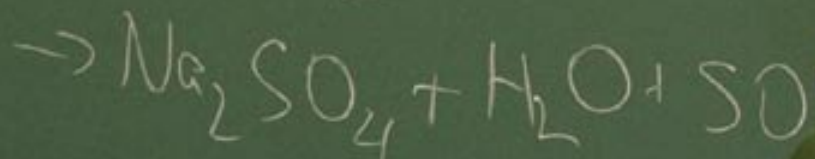
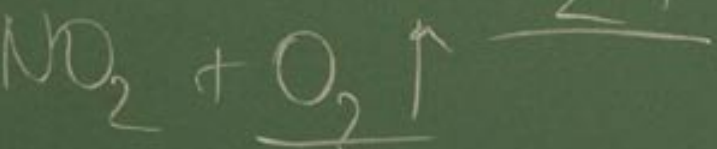
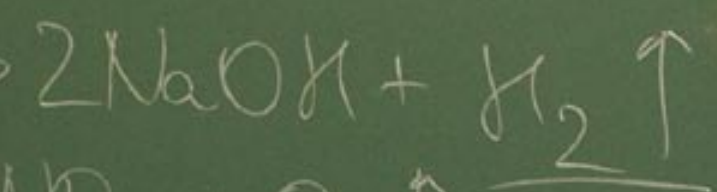
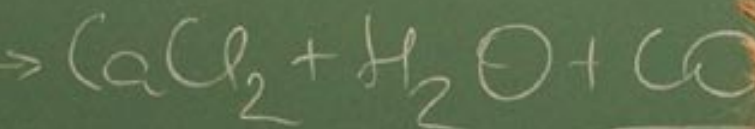
Pastaka kinnistamine kätte oleks sama hea kui evolutsiooni erinevates staadiumites olevatele inimestele suruda kätte pihukirves. Ainus oht on see, et me ei saa oma tehnoloogilise partneri peale väga kindlalt olla. Ma võin küll üpris julgelt väita seda, et paber, kuhu ma midagi kirjutan, süttib võrdlemisi harva põlema või koer sööb ära. Ma julgen öelda, et eriti oskamatu kasutamise korral võib palju tihemini juhtuda seda, et arvutil ütleb midagi üles – läheb elekter ära või jänest närib juhtmed läbi.

Eesti võiks ju olla esimeste riikide seas, kes teeb hariduspoliitikas muudatuse ja juhib inimesed evolutsiooniredelil järgmisele astmele.

Selle jaoks, et lugeda Bulgakovit ja Hestet, tuleb alguses saada hakkama «Lumivalgekese ja seitsme põialpoisiga». Et oskuslikult kasutada arvutit, peab enne oma mõttesse sisse laskma selle, mis asi üldse on kirjutamine, mis asi on loominguline väljatöötamine. Ma arvan, et kohe ei ole lapsel võimalik minna autorooli, vaid ta võiks enne sõita ka jalgrattaga. Eelafas võiks olla oma käega läbi katsumine. Pliiaatsiga kirjutamine on oluliselt tundlikum ja tundelisem tegevus kui klahvivajutus ja ma usun sellesse. Tõsi, võib-olla on see 20. sajandi inimese loogika, mitte 21. sajandi loogika. 20 aasta pärast on võib-olla pedagoogid, kes sellesse ei usu. Siis ei tule enam 1. klassi sisseastumisel kirjutada lause «Mari sõi porgandit» hariliku pliiaatsiga joonelisele paberile, vaid võtta lahti dokumentitöötlusprogramm, tekst ilusti roosaks värvida ja sipelgad ka ümber marssima panna, miks mitte. Aga tõenäoliselt jääb alati selline veidrike kogukond, kellele meeldib tselluloosi katsuda. Mina näiteks olen üks neist. Kerge romantika varjund on seal juures.

[d] JOHANNES TRALLA

Minu tööd lihtsustas riiklik õpetajatele sülearvutite jagamise projekt kõvasti

★★★★ **Fantastiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

★★★★ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuse teiste seast kindlalt esile.

★★★ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

★★ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.

★ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Parim nutitelefon

20 miljonit inimest ei saa eksida: iPhone peab olema hea telefon. Millega muidu seletada asjaolu, et kõik, kes on üldse keegi, käivad ringi just Apple'i telefonid taskus. Proovisime ise järel.

● Tegelikult on pärast kolme nädalat uue iPhone 3GS-iga öelda vaid üht: kui sa ei ole kindlate reeglite ja kindla tarkvaraga maailma suletud korporatiivdroid, on Apple iPhone ilma igasuguse kahtluseta maailma kõige parem mobiiltelefon. Ja teiseks: iPhone'il endal on selle kõige üsna vähe pistmist, põhiline võlu tuleb operatsioonisüsteemist ja rakendustest ehk tarkvarast.

Riistvara ei üllata

Riistvaraliselt ei ole iPhone'il tegelikult millegi erilisega kelkida. Samsung Omnia HD-1 on parem ekraan (AMOLED!), parem kaamera ja isegi parem korpuse kuju, sest iPhone on üsna libe ning tihtipeale on tunne, et kohe lupsab ta sõrmede vahelt välja ning kukub maha.

Ühes osas tuleb aga iPhone'i füüsilisele kestale tõepoolest au anda: vastupidavus. Meil on testis olnud telefone ja MP3-mängijaid, mis on isegi lihtsalt laual seistes nii palju kriime saanud, et pärast on firmadega jagelemist olnud, kes kahjusid korvab. iPhone aga käis minuga kaasas kahe nädalasel reisil, oli kaaslasel rannaliivas ning mägedes turnimisel, veetis aega samas taskus eurosentide ning võib-olla ka rendiauto võtmetega ning tuli sellest kõigest välja ilma ühegi nähtava kriimu või kahjustuseta.

Füüsilise kesta kõrval on aga hoopis tähtsam iPhone'i sisu, sest just tarkvara on see, mis teeb temast tõepoolest maailma parima nutitelefon. Apple sai kohe alguses iPhone'i opsüsteemis nii paljud asjad nii õigesti, et teisiti ei kujutaks enam ettegi. Ajal, mil Symbian on mõlemat jalga pidi minevikus ja segastes menüüdes kinni ning Android alles teeb samme täiskasvanuks saamise poole, troonib iPhone'i

opsüsteem kasutusmugavuse ja kiiruse poolest kõigutamatult. Maci ja Windowsi vahe ei ole kaugeltki nii suur kui iPhone'i ja teiste nutitelefonide vahe.

Ilmselt on spetsiifilisi vajadusi, mida iPhone'i kasutajaliides või võimalused ei rahulda, aga mul on raske iPhone'i opsüsteemile etteheiteid leida. Haruldane olukord. Tahad e-posti lugeda? Brausida? Twitterit kasutada? Facebooki reisifotosid üles laadida ja kasutada selleks lennujama WiFi? Tahad mägimatkal kompassi pealt kontrollida, kas lähed ikka õiges suunas? Homset ilmaennustust vaadata? Pole mingit probleemi ega ühtki segadusehetke, kuhu tuleb vajutada või millise

Kindlasti on inimesi, kelle vajadusi iPhone'i võimalused ei rahulda, aga mul on raske iPhone'i opsüsteemile etteheiteid teha. Haruldane olukord

nurga tagant sulle vajaliku käsu leiab. Nii Apple'i enda rakendustes kui iTunes-i poest alla laetud programmides käib kõik nii lihtsalt, et igaüks saab hakkama. Palm Pre'd pole ma näinud, aga ükski teine mobiiltelefonide operatsioonisüsteem iPhone'i opsüsteemi lihtsuse ja kiiruse vastu praegu ei saa ning jutul lõpp.

Kogu selle löbu juures on ainsaks suuremaks miinuseks asjaolu, et iPhone'il ei ole Flashi-tuge, nii et veebist näiteks «Reporter» uudislõike vaadata ei saa.

• Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

• Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

• «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

fon!

YouTube mängib küll, selleks on telefonis eraldi rakendus, mis õigel ajal käivitub, aga muu Flash-sisu on kättesaamatu.

Eraldi lõbu on iTunes'i rakenduste

pood, mis juba mõnda aega on õnneks ka eestlastele avatud. Praeguseks on seal üle 65 000 tasuta ja tasulise rakenduse, alates mängudest ning lõpetades... vist kõigea, mille peale inimhõimustus üldse suudab tulla. Kõige lihtsam on mõelda nii: katsu kirjeldada oma sõbrale, mis on arvuti ja mida sellega teha saab, ning siis asenda sõna «arvuti» sõnaga «iPhone».

Ainus suurem erinevus on selles, et iPhone'il ei ole seni veel *multitasking*'ut: telefonis jookseb vaid üks programm korraga. Seega ei saa näiteks Skype'i vestluse vahepeal vaadata telefoniraamatust kellegi numbrit või veebist lisainfot. Õigemini saab, sest kuigi teist rakendust avades suletakse esimene, jätvad programmid meelde, mida sa viimati tegid, ning avanevad järgmisel korral samas olukorras, mis sulgemisel valitses.

Kirjutada on hea

Üks levinumaid kartusi iPhone'i suhtes on puutetundlik klaviatuur. Kas sellega pole mitte väga ebamugav trükkida? Jah ja ei. Ta pole nii mugav ega kiire kui õppinud inimese jaoks T9, aga pärast mõnigast kasutamisest on sama kiire ja veavaba kui väikesed qwerty-klaviatuurid, mida telefonidele pannakse. iPhone OS 3.0 tõi uuendusena kaasa ka horisontaalklaviatuuri ehk telefoni pöörates pöördub ka klaviatuur horisontaalseks ning klahvide vahed lähevad suuremaks, tehes trükkimise oluliselt mugavamaks. Täpitähed ja õ on muidugi olemas, lisaks toimib hästi sõnaparandus (ka eesti keeles), nii et kokkuvõttes pole hullu midagi.

Teine kartus on see, et iPhone'i aku ei pea päevagi vastu. Ka siin tuleb öelda jah ja ei, sest kõik oleneb sellest, mida telefoniga teha. Mängides tühjeneb aku mõne tunniga, aga kui veidi kõneleda, sõnumeid saata, aeg-ajalt e-posti ja Twitterit vaadata ning kord-paar päevas lühidalt veebis surfata, peab aku vastu kaks päeva või rahulikumalt võttes ka kolm. Igatahes tuleks harjuda sellega, et valget USB-

iPhone 3GS

**HIND: 3247 VÕI 4427 KROONI,
EDASPIDI 905 VÕI 560 KROONI
KUUS 2 AASTAT**

Müüb: EMT

Võrgud: UMTS/HSDPA (850, 1900, 2100 MHz), GSM/EDGE (850, 900, 1800, 1900 MHz)

Ekraan: 3,5 tolli, 480 x 320 pikslit, puutetundlik

Ühendused: USB, Bluetooth, WiFi, GPS, kompass

Mälu: 32 GB

Mõõtmed: 11,6 x 6,2 x 1,2 cm

Kaal: 135 g

kaablit võiks kogu aeg kaasas kanda, sest iial ei tea, millal tekib soov mängus järgmist taset proovida.

Osta saab ainult siduva lepinguga

Kolmas hirm on see, et iPhone on väga kallis. See on muidugi tõsi. Kes söimab iPhone'i suletust EMT külge, kes naeruväärselt kalleid kohustuslikke pakette, kes 11 000 krooni suurust lepingu katkestamise trahvi ehk iPhone'i väljaostmise tasu. Selliste võimaluste ja omadustega telefoni turuhind oleks 9000 kuni 10 000 krooni ja kui näiteks Itaaliast kohe lahtine telefon osta, tulebki enam-vähem sama palju raha maksta. Aga samas on ka üsna kindel, et 10 000 krooni eest ei tõttaks enamik meist endale telefoni ostma, nii et võib-olla ei olegi EMT kohustuslik järelmaksusüsteem nii väga absurdne.

Kardetavasti läheb aastaid, enne kui keegi nii hea ning täieliku nutitelefonisüsteemiga valmis saab, nagu iPhone'il täna on. Suurim lootus on Androidil, mida üritame testida järgmiseks numbriks, aga täna võib iPhone 3GS'i rahuliku südamega kõigile soovitada.

[d] HENRIK ROONEMAA

[HINNANG]

Ilma igasuguse kahtluseta maailma parim nutitelefoni koos tohutult suure allaletavate rakenduste hulga.

[d] hinne:

Tuunitud fotomasin innukale amatöörile

Nikon tegi oma D300 kaamera paremaks kui enne ja kirjutas nime lõppu väikese s-i. Paraku unustati uuenduste käigus üle vaadata D300s-i hind, mis meenutab vanu häid aegu enne masu. Kaamera on hea, aga hind on ka soolane.

• D300 turuletulek kahe aasta eest oli kõva sõna – peaaegu mõistliku hinnaga poolprofessionaalne kaamera, uhke välimuse ning korraliku pildi- ja ehituskvaliteediga. Sellist pilli pole lihtne tuunida. Nii ongi D300s saanud küll mitu lisa, ent sisu on jäänud suuresti samaks.

D300s on toekas ja mugav käes hoida, vähemalt suurema käega inimestele. Eriti hästi tuleb see ilmsiks siis, kui D300s asetada D3000 kõrvale, mida tutvustame järgmises numbris. Mälukaardi uks avaneb nüüd hõlpsasti (mäletatavasti pidi D300 puhul seda esimesel kasutamisel

manuaalset õppima) ning mälukaarte mahub aparaati koguni kaks – CF ja SD. Kasutaja saab määrata, kas kaarte kasutatakse järjest, üheaegselt varukoopiate tegemiseks või hoopis piltide-filmide või raw-jpg eraldamiseks.

Uuendusi on vähe

Loomulikult on kaamerale lisatud ka filmimise võimalus koos automaatteravustamisega. Tõsi, filmida ei saa FullHD resolutsioonis, vaid resolutsiooniga 1280 x 720 pikslit, ent see-eest on aparaadil stereomikrofoni sisend, mis võimaldab

seda kasutada kas või lihtsamaks videointervjuuks, kvaliteetset taustaheli salvestamiseks rääkimata. Videot saab muide otse kaameras ka monteerida, aga see meenutab kangesti kompaktkamerate kunagist püüdu kogu fototöötlus aparaati paigutada ega tundu kuigi mugav. Ning peegelkaamera ehituse eripärast tingituna toimib kogu filmimine loomulikult *live-view* režiimis, nii et toimib üksnes kontrastipõhine teravustamine, mis kiirusega just ei hiilga. Piiravaks võib osutuda ka üksiku klipi maksimaalne pikkus, mis on kõigest viis minutit.

Ülejäänud uuendused D300ga võrreldes on väikesed ja lisavad pigem kasutusmugavust kui päris uut väärtust – vaikke pildistamise režiim (tõele au andes ei ole Nikon'i peeglid kunagi eriti vaiksed olnud ja ka uus režiim üksnes pikendab peegli vabastamise aega, mitte ei muuda seda kuidagi vaiksemaks), kiirem sarivõte, paar lisandunud nuppu ning D700-lt üle võetud virtuaalne horisont.

Ekraan on suur ja fantastilise kvaliteediga, ent täpselt selline oli ka eelkäijal. Menüü on lihtne ja osaliselt oma käe järgi

Uuendused D300ga võrreldes on siiski väikesed ja lisavad juurde pigem kasutusmugavust kui päris uut väärtust

Nikon D300s

HIND: 29 499 KROONI (AINULT KERE)

Müüb: Fotoluks

Sensor: 12,3 megapikslit; 23,6 x 15,8 mm (CMOS)

LCD-ekraan: 3tolline, 920 000 punkti

Autofookus: 51 punkti

Säriaeg: 1/8000-30 s

Tundlikkus: 200-3200 (laiendatav kuni 6400)

Sarivõte: 6 kaadrit sekundit

Mälukaart: CF + SD

Mootmed: 147 x 114 x 74 mm

Kaal: 840 grammi

Nikkor AF-S DX 18-200 mm f/3.5-5.6G ED VR II

HIND: 13 999 KROONI

Fookuskaugus: 18-200 mm

Maksimaalne ava: f/3,5-5,6G

Piidinurk: 76°-8°

Diafragma labade arv: 7

Lähim teravustamiskaugus: 0,5 m

Filtriikeere: 72 mm

Mootmed: 77 x 97 mm

Kaal: 565 g

seadistatav, aga selline oli ka D300 me-nüü. Teravustamispunkte on palju, ent palju oli neid ka D300-l. Tõsi, nende vahel navigeerimine on tänu keskmise nupu tekkele mõnevõrra mugavamaks ja kiiremaks muutunud.

Nikoni pildikvaliteeti ei hakka siinkohal kiitmagi, seda on juba piisavalt tehtud. Müra osas jääb D300s muidugi D700-le ja teistele täiskaadriga aparaatidele alla, aga mittetäiskaadrite hulgas teeb D300s puhta töö.

Objektiivgi on peaaegu sama

Populaarset 18-200 mm objektiivi, mida saab osta ka D300s-ga komplektis, on samuti rendatud. Sel on nüüd uus suum, mis peaks välistama nihked fotokat kallutades, samuti suumilukk, mis võimaldab kaamerat kaelas kanda, ilma et objektiiv n-õ välja veniks.

Väidetavalt on objektiivi klaasid ka paremini väärastatud, mis peaks kaasa aitama peegelduste vältimisele. Paraku pole kuskile kadunud vinjett, mis pikemas otsas on ikka vastikult tugev. Kui aga see ebameeldivus kõrvale jätta, on uus objektiiv jätkuvalt hea valik nii reisile kui ka igapäevakasutuseks, seda nii kvaliteedi, ulatuse kui ka kaalu poolest.

D300s-i positsioneerida on aga sama keeruline kui tema eelkäijajki. Mõeldud oleks see justkui nõudlikuma amatöö-

Päris selge pole, kellele see kaamera suunatud on. Sellest on kahju, tegemist on ikkagi väga hea riistaga

ri jaoks, aga nõudlikkus saab ju tekkida üksnes ennat harides ning sel juhul on amatöör kindlasti teadlik ka täiskaadri võludest. Täiskaadriga D700 maksab aga vaid kolmandiku rohkem ja sunnib pigem raha koguma kui oma D90 või D60 kohe D300s-i vastu vahetama.

Vana välja vahetada pole mõtet

D300 omaniku jaoks on uuendusi piisavalt vähe, et aparati välja vahetama tormata. Nii jääbki segaseks, kes uut fotokat ostma hakkavad. Sellest on aga kahju, sest tegemist on väga hea riistaga. Sobituks ta vaid hinna poolest paremini D90 ja D700 vahele, oleks ka liigitada lihtsam ja ostutsused kergemad sündima.

Kes aga mingil põhjusel täiskaadrit ei igatse, sellele on D300s ideaalne valik, sest seadistamisvõimalusi on piisavalt, et kõik loomingulised ideed ellu viia.

[d] KRISTJAN KALJUND

[HINNANG]

Väga korralik kaamera, mis oleks edasijõudnud amatööridele veelgi ahvatlevam, kui maksaks 5000 krooni vähem.

[d] hinne:

Hingeldav pisiarvuti

Mis seal salata, *netbook*'ide poole kiikavad ka need, kel kodus suurem, lauarvuti asendajana peetav sülearvuti juba olemas. Kas Compaq Mini 110C sobib koosolekule või loengusse kaasa võtta?

• Minu jaoks arvuti kõige olulisem osa ehk klaviatuur on Compaq Minil mõnus. Klahvid on praktiliselt täissuuruses ja nõõpnõelapeasuurusi klahve siit ei leia. Eriti vahva on see, et ka Shift-, Ctrl- ja Alt-klahvid (jah, Alt-klahve on kaks) on täissuuruses. Kirjutamiseks on klaviatuur äärmiselt mugav, eriti minu jaoks, kes ma olen harjunud kõikvõimalikke toiminguid tegema klaviatuurilt. Suurte klahvide ja nende all olevate väikeste kinnituste häda on klahviklõbin, eriti servmised klahvid riivavad kõrva.

Ikkagi läigib

Suure klaviatuuri tõttu on nupud puuteplaadi külgedel ja mina ei suuda vist kunagi sellise paigutusega harjuda, sest neid on ebamugav pöialdega vajutada. Kahjuks ei ole arvutil puuteplaadi väljalülitamise nappu. Kui seda saabki mõne klahvikombinatsiooniga teha, siis klaviatuurile seda igatahes märgitud pole. Et vältida kursori paigalditumist riivates, tahaksin süles kasutada vahel puuteplaadi välja lülitada, aga võta näpust, ei saa.

Arvuti klaviatuur ja randmetugi ei läigi, aga kaas ja ekraani servad läigivad nii mis kote. Kui kaane peale jäävad sõrmejäljed kasutamise käigus ei häiri, siis ekraani ligi poolteisesentimeetriste läikivate servade küljes segavad need küll.

Ekraaniresolutsioon 1024 x 576 on minu jaoks hea kompromiss, sest horisontaalsuunas on 1024 pikslit minimaal-

ne vajalik laius, kõrgus alati nii oluline pole. Brauserit täisekraanirežiimil kasutades võib pärast tunniajast harjumist unustadagi, et istud väikese arvuti taga.

Vaiksem võiks olla

Aku pealt kasutades, ilma saba seinas hoidmata – sest selle jaoks *netbook* ju eelkõige mõeldud ongi, eks –, on ekraan piisavalt erk, et silmi pingutamata tööd teha. WiFis mõistlikul ekraanihelendusel veebi brausides peab aku vastu poolteist kuni kaks tundi, üle selle loota ei tasu.

Arvutit hoida ja sellega ringi jalutada on mugav: randmetugi ei paindu, ekraanihinged on tugevad ning ekraan ei võbise. Korpus soojeneb vooluvõrgust töötades, aga aku pealt töötades pole seda tunda, randmetugi ja korpus jäävad leigeks.

Jõudlusest piisab brausimiseks, konseptide kirjutamiseks ja MSNis passimiseks, ka YouTube'i videoid saab vaadata, aga näiteks paljude Flash-reklaamidega täispikitud lehtede (nt Postimees) kerimisel saab arvuti võhm otsa ja leht hakkab aknas sammukaupa hüppama. Sama häda on aga suuremal või vähemal määral kõikidel *netbook*'idel, nii et ma ei virise.

Peamine meeldiv üllatus arvuti juures on hind. Selle summa eest on tegu korraliku arvutiga, aga üks asi siiski on, mis takistab mind seda endale tahtmast. Nimelt sahib arvuti töötades ventilaator kogu aeg. Oleks siis, et ainult ajuti, aga ei: paar minutit pärast arvuti käivitamist

alustab ja vuhistab kuni arvuti sulgemiseni. Kontori- või kohvikumüras seda ei kuulegi, aga vaikselt toas või loengus kindlasti.

[d] SVEN VAHAR

HP Compaq Mini 110c

HIND: 4990 KROONI

Müügil: Klick

Protsessor: Intel Atom N270 1,60 GHz

Mälu: 1 GB

Graafika: Intel GMA 950

Ekraan: 10,1 tolli, 1024 x 576

Kõvaketas: 160 GB

Optiline seade: puudub

Mõõtmed: 26,2 x 17,2 x 2,6 cm

Kaal: 1,17 kg

Muu: WLAN b/g, LAN, 3 x USB, analoog-VGA, sisseehitatud veebikaamera mikrofoniga, mälukaardilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesa.

Operatsioonisüsteem: Microsoft Windows XP

[HINNANG]

Klaviatuur ja ekraan on head ja kuumus ei kimbuta, kuid sahib ventilaator rikub kogu lõbu.

[d] hinne:

Elionilt massidele

Möödunud kevadel uuendas Elion tootevalikut ja hakkas pakkuma uut kliendiseadet Thomson 784. Nad nimetavad seda eelmisel kuul Digis maksimaalsed viis täрни kogunud konkureerivast Fritz!Boxist paremaks.

● Kas tõesti on olemas seade, mis maksab vaid 1300 krooni, kuid suudab Fritz!Boxile konkurentsi pakkuda? Karbist koorub välja moodsalt halli-valge disainiga kuubik – huvitav, miks küll kõik Apple'i toodetest eeskujul võtavad? Vajalikud paroolid nii seadmesse sisselogimiseks kui vaikimisi aktiivse WiFi-võrgu tarbeks leiab endiselt seadme alt kleepsult.

Veebibrauseriga avanev kasutajaliides on thomsonlikult ebamugav. Selmet kõik valikud kenasti ritta panna, on nad üritanud kasutajale vastu tulla ning neid funktsioonide kaupa liigitada. Praktikas tuleb aga kõik kohad läbi klõpsida, sest loogikale on raske pihta saada. Näiteks WiFi seadistamiseks on vaja klõpsata Home Network > Interfaces > WLAN ja ülevalt paremalt Configure.

Nüüd saadaval WPA2 tugi

Suurim sisuline edasimineku ongi WiFi poolel: seade toetab moodsat turvaprotokolliga WPA2 ning segajatest vaba kanali valiku võib jätta automaatika hoolde. WiFi kiirus on aga endine, kasutusel on vaid juba aastaid vana 802.11 b/g lahendus.

Uue, ülikiire ja parema leviga 802.11n tehnoloogia tugi puudub.

Turvalisema WiFi juures nähtavad uuendused ka lõppevad. Seade toetab VoIP telefone, aga see on rohkem funktsioon Elioni tehnikutele, kes peavad

teile koju telefoni paigaldama. Teiseks on seadmel USB-pesa, kuhu võib ühendada näiteks mälu pulga, mis muutub seeläbi justkui failserveriks – kõik koduarvutid pääsevad failidele ligi. Failide kopeerimine töötab aga nii aeglaselt, et tegu on rohkem müügiargumendi kui töötava lahendusega.

Kasutamata võimalused

Näib, et Elion ei kasuta ära seadme kogu funktsionaalsust. TG784 toetab nn lapsevanema funktsioone, kuid poolikult. Veebiaadresse saab küll blokeerida või ümber suunata (näiteks www.rate.ee võib suunata www.digi.ee peale), kuid sisu järgi (mängud, raha, seksilehed) blokeerimine on küll menüüs olemas, aga aktiveerida seda ei saa – Elion pole sõlminud vastavat litsentsilepingut ega võimalda seda ka teile endal teha.

Tulemüür on vaikimisi välja lülitatud, selle aktiveerimiseks klõpsake kindlasti Toolbox > Firewall > Configure > Standard

Veebibrauseris avanev kasutajaliides on eht-thomsonlikult ebamugav ja küllaltki ebaloogiline

Thomson TG784

HIND: 1290 KROONI

Müügil: Elion

Võrgutugi: ADSL2+, WAN, 4 x 100 Mbit/LAN

Wifi: 802.11 b/g

Mõõtmed: 41 x 167 x 223 mm

Kaal: 200 g

> Apply.

Kokkuvõtteks ei leia siit mitte ühtegi funktsiooni, mis Fritz!Boxile kõrgeid hindedeid tõid. Võib aru saada, miks see seade Elionile meeldib, sest see sobib nii ADSL-kuu korrusmaja interneti kliendile ning seal, kus nad soovivad eraldi telefoniliini välja lüüda, saavad nad selle seadmega teie VoIP-telefoni hetkega aktiveerida. Ent kui teil seni kõik töötab, siis oma olemasolevat seadet selle vastu vahetada pole mingit mõtet.

[d] ANDO URBAS

[HINNANG]

Ainus põhjus senine seade välja vahetada on WPA2 tugi. Muus osas TG784 midagi erilist ei paku.

[d] hinne:

Neile, keda iPhone ei huvita

Sind ei huvita miljon mõttetut rakendust ja sul pole vaja peopesasuurust sülearvuti asendajat, ent tahaksid head puuetundliku ekraaniga telefoni, mida oleks mugavam kasutada kui nappudega telefoni? Aga palun!

• Minu tutvus telefoniga algas ebaõnnestumisega – esimest sissetulevat kõnet mul vastu võtta ei õnnestunud, sest telefoni ühegi nupu juures tuttavat rohelist märki pole ning ka suurel ekraanil ei kuvatud õige nupu kohal teksti «Vasta». Kogemata vajutasin kõne hoopis kinni. Järgmisena avastasin, et kalendrisse sisestatud tähtpäevad ja sündmused ei kajastu avakuva vaates ning vabade ja sündmustega päevade eristamiseks tuleb kalendrisse sisse minna.

Peagi komistasin järgmisele probleemile, nimelt kui avakuvale (telefonil on kolm eraldi seadistatavat töölauda) tirida profiilide vahetamise vidin, aktiveerub see iga kord, kui mõne teise kuva pealt sellele naasta. Tulemuseks on see, et pärast teistel töölaudadel toimetamist tervitab mind avakuval automaatselt üle ekraani lahti veninud profiilide loetelu, kattes muud ekraanil olevad vidinad.

Hea kasutajaliides

Kõlab, nagu oleks tegemist nõmeda telefoni ja tobeda tarkvaraga, eks? Vale. Sest mainitud asjadega mu probleemid piirdusidki. Telefoni kasutajaliidese elemendid on väga, ma rõhutan, väga hästi paigas: nupud on õige suurusega, kõikide funktsioonide lülitamine on loogiline, mitmikvalikute jaoks (nt kustuta kõik sõnumid) on alati olemas «Vali kõik» märkeruut ja puuetundliku klaviatuuri klahvidel on sõrme jaoks piisav eksimisvaru. Teksti on horisontaalsel täismahulisel klaviatuuril lausa nii mugav sisestada, et qwerty-paigutusega tuttav inimesel pole vajadust T9 sisse lülitada, kuigi see on eesti keele jaoks väga edukalt kohandatud.

Telefoni saab seadistada reageerima teatud toimingutele kerge vibreerimisega ja see tekitab tunde, nagu oleksid näpu all päris klahvid, mitte sile ekraan. Väga hea on see, et olulistel kohtadel pakub telefon alternatiivseid sisestusvõimalusi, näiteks saab äratuse aega määrata nii sõrmega numbriratas libistades kui tavapärasel moel ekraanil kuvatavalt klaviatuurilt sisestades.

Sobib ka edvistamiseks

Telefoni mitmed omadused, nt Motion Gate'i liikumissensori abil navigeerimine või kuubik, mille igal küljel võib käivitada eraldi rakenduse, on praktikas siiski rohkem ilu- ja mänuasjad. Kuigi need töötavad, nagu lubatud, on tele-

Samsung Jet S8000

HIND: 6390 KROONI ELISA KLIENDILE

Müügil: Elisa

Töösagedused: GSM

850/900/1800/1900 MHz, WCDMA/HSDPA 900/2100 MHz

Mälu: 2 GB, MicroSD tugi kuni 16 GB, 2000 telefoniraamatu kirjet

Ekraan: puuetundlik AMOLED WVGA 480 x 800

Ooteaeg: kõneaeg kuni 8 t, ooteaeg kuni 420 t

Kaamera: 5 megapiksliit

Ühendused: WLAN, Bluetooth, GPRS, EDGE, USB (micro-USB liides), 3,5 mm kõrvaklapipesa

Muu: POP3/IMAP4/MS Exchange Push, MS Exchange ActiveSync, MP3, AAC, AAC+, WMA, WMV, DivX, Xvid, A-GPS + Google Maps, asendisensor

Mõõtmed: 10,1 x 5,4 x 1,2 cm

Kaal: 110 g

foni muul moel kasutada lihtsalt niivõrd mugav, et pole tahtmistki 3D-kasutajaliideselega jännata.

Kõiki telefoni võimalusi ei jõuaks siin üles lugeda, kuid olemas on kõik vajalik – alates suhteliselt kobedast brauserist, mis toetab JavaScripti ja Flashi, kuni DivX/XviD- ja dokumendivaaturini. Java-rakendusi saab käitada samal ajal ja nende vahel lülituda on tõeliselt mugav ja kiire.

Kulus vaid umbes nädal, kui Jet tekitas minus esimest korda tunde, et mõni puuetundlik telefon võib tegelikult isegi olla iga päev mugav kasutada. Kõne- ja sõnumikasutuses, mis moodustab rõhuva osa minu tegemisest, peab aku vastu kolm-neli päeva, mis on nii suure ekraani, nii särtsaka protsessori ja nii õhukese telefoni jaoks täiesti aksepteeritav tulemus.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Õhuke, ilus ja hea kasutajaliidese telefon. Kasutades unustad, et telefonil füüsilisi klahve polegi.

[d] hinne:

Alati valmis!

HP multimeediaarvuti HDX16 võtab tavaarvuti võimsuse ja pressib selle sülearvuti korpusesse. Tulemus ei ole üldse paha – stiilne masin võlus isegi «Crysisest» välja täiesti arvestatava ja nauditava pildiilu, kuigi arenguruumi jäi veel üksjagu.

● Maadlus «Crysisega» tähendab, et enamiku viimase aja populaarsemate mängude jooksumisega saab masin 16tollisel ekraanil loomuliku resolutsiooniga 1920 x 1080 pikslit viisakalt hakkama. Me katsetasime veel «Fallout 3», «Anno 1404» ja «Call of Duty: Modern Warfare'i» ning ka nende esituses ja sujuvuses märkimisväärsed puudujäke ei esinenud.

Venitaks ekraani natukene

Kui mängude puhul on 16tolline ekraan veel täiesti talutav, siis filmide vaatamiseks tahaksime juba mõnda tolli juurde kaubelda. Sellega võib küll harjuda, kuid kui idee on Blu-ray lugejaga HDX16 hankida üksnes filmide vaatamiseks, tasuks enne pikemalt mõelda. Samas filmid ise näevad ekraanil välja suurepärased. Ja rõõmu ei tunne üksnes silmad, vaid ka kõrvad. Altec-Lansingi sisseehitatud kõlarid on parimad, mida ühegi sülearvuti juures olen kohanud.

HP MediaSmarti multimeediaprogramm on mugav ja lihtne, ilma üleliigse ja segava pudi-padita – samas aga ei paku midagi sellist, millega Windowsi Media Center hakkama ei saaks. Windows Vista Home Premiumiga relvastatud HDX16 sobib täitma peaaegu iga ülessannet, millega kodukasutaja peaks rinda pistma. Klaviatuur on mugav, veidi metallise, aga kindla tagasisidega ning sobib käe alla hästi.

[HINNANG]

Stiilne multimeediasülearvuti HDX16 asub kuskil tõsise mänguri- ja filmiarvuti vahepeal, kuid pole päris üks ega teine.

[d] hinne:

[TESTITULEMUSED]

3DMark 03:	13 458
3DMark 06:	3453
PCMark 06:	2652
Protsessor:	1847
Mälu:	2062
Graafika:	4980
Kõvaketas:	4002
Akutest:	2 : 12

Klaviatuuri kohal asetsevate säravate LEDidega varustatud multimeedianupudega on lood natuke kehvemad, sest puutetundlikest tasapinnalistest nuppudest ei saa alati aru, kas vajutus õnnestus või mitte. Kõrgläikega korpus on maitse asi, mulle kõiksugu peegeldused väga moka-mööda ei ole. Ekraani tagaküljel all nurgas ilutseb helesiniselt helendav HP logo, mis näitab, et HP poisid on Apple'i tegevusel hoolega silma peal hoidnud.

Kõik kaasas

Ühendustest on kõik tänapäeval vajaminev olemas, lisaks on komplektis veel TV-tuuner koos antenni ja puldiga, mis toob telekanalid ilma suurema vaevata otse arvutiekraanile. Aku kestvus on väga lähedal alumisele piirile, mida kõigeeks mõeldud ja sellise kaaluga masinast võiks oodata. Rääkides kaalust, on ligi kolm ja pool kilo samuti täpselt piiri peal, kus võiks veel viitsida arvutit kaasas kanda.

HP HDX16 ei ole surematu meistriteos, kuid mahub, kuigi mõnel juhul napilt, täpselt raa-

HP HDX16-1200EN

HIND: UMBES 22 000 KROONI

Müügil:	MarkIT
Protsessor:	Intel Core Duo P8600 (2,4 GHz)
Mälu:	4 GB
Graafika:	nVidia GeForce GT 130M
Ekraan:	16 tolli, laiekraan
Kõvaketas:	500 GB
Optiline seade:	Blu-ray-lugeja koos CD/DVD-kirjutajaga
Operatsioonisüsteem:	Windows Vista Home Premium (64bitine)
Ühendused:	HDMI, eSATA, 4xUSB, Firewire, VGA, ExpressCard
Mõõtmed:	37,8 x 3,3 x 33,5 cm
Kaal:	3,35 kg
Muu:	WLAN a/g/g, Bluetooth, sisseehitatud DVB-T tuuner, sisseehitatud veebikaamera, mälukaartilugeja, Altec Lansing kõlarid, sõrmekäigulugeja

midesse, kuhu peakski mahtuma kaasakantav ja võimas sülearvuti, millele ükski ülesanne üle jõu ei käi.

[d] MARTIN METS

Mobiilsed mänguriklapid

Suured mänguriklapid on küll toredad, kuid kui tahta reisil bussis või rongis natukene mängida, on neid äärmiselt tüütu kaasas vedada. Lahenduseks on väikesed ja stiilsed nõpikõrvaklapid Roccat Vire, mis mahuvad alati taskusse.

• Roccat Vire pole mitte ainult täiesti viisaka heliga kõrvaklapipaar, vaid sellega tuleb kaasa ka mikrofoni – tegu on täisväärtusliku peakomplektiga. Klappid ei ole küll ideaalsed näiteks muusika kuulamiseks, kuid märulihelid ja seikluste dialoogi toovad kuulajani täiesti korralikult. Samuti blokeerivad kõrvaklapid edukalt peaaegu kõik väljastpoolt tulevad helid.

Pisike mikrofoni on nende klappide kõige nõrgem lüli, teine pool lihtsalt alati ei kuule korralikult seda, mida ta kuulma pidi. Nii et kõik võrgumängurid peaksid sellega arvestama.

Muusika kuulamiseks või õigemini korralikuks nautimiseks ei sobi Roccati klappid seetõttu, et paljude muusikastiilide puhul, aga eelkõige rokki kuulates, on keskmiste sageduste tabamisega raskusi, kuigi kõrged ja bass on üsna kenad. Mängude puhul seda aga ära ei taba. Ja ega need pole muusika kuulamiseks mõeldudki, nii et siin punkte maha ei võeta.

Reisile kaasa võtmiseks on Roccat Vire otsekuulnud. Kaasas on ka pisike Roccati logoga kott, milles klappe hoida, ning ka üle meetri pikkune pikenduskaabel, et näiteks klappidega kodus lauaarvuti taga mängides juhe ilusti arvutini ulatuks.

Üks aspekt sellist tüüpi klappide juures aga jääb alati häirima. Erinevalt suurtest klappidest, mille

juhe ei kipu liiga lihtsalt sassi minema, läheb väikeste kõrvaklappide juhe peaaegu alati puntrasse. Teisalt on siin valik lihtne – tuleb hankida juhtmevabad klappid. Aga mis teha, antud juhul tuleb natuke lahtiharutamise tegeleda ja suunduda mängumaailma helisid nautima!

Roccat Vire

HIND: UMBES 600 KROONI

Müügil: erinevates võrgupoodides

Sagedusvahemik: 18 - 22 000 Hz

Tundlikkus: 105 dB

Takistus: 32 oomi

Kaabel: 1,2 + 1,3 m

Ühendus: 3,5 mm

[d] hinne:

[d] MARTIN METS

Sabapidi ühendatud koorid

Aastake tagasi kirjutasime väikestest naljakatest kõlaritest, mis kokkupanduna on vaid kanamunasuurused, aga teevad häält nagu pool meeskoori. Nüüd on neist väljas uus ja parem versioon.

• Sveni tookordne kirjeldus X-Mini kõlaritest oli perfektselt täpne: kõlar tuleb parema heli saavutamiseks lahti haakida. Ülemise osa saab kerge pöördega alumise küljest lahti ning kõlar hüppab ise töövalmis asendisse, paljastades akordionisarnase lõõtskaela.

X-Mini II on veidi suurem ja parem kui eelmisel korral testitud mudelid. Kuigi neid enam võrdluseks kõrval ei olnud, tundus kõrvaga, et uued teevad ka paremat häält. Kõlaritel on sees akud, mida saab USB-portidist laadida ning mis võimaldavad väikestel kõlaritel mängida kuni 11 tundi.

Suurim uuendus on aga see,

et uusi kõlarid saab 3,5 mm pistikutega üksteise külge haakida, moodustades nii kas või terve ühendkoori suuruse seltskonna. Mida rohkem, seda uhkem, igatahes neli kõlarit üksteise külge haagituna tegid nii kõva heli, et oleks võinud terve korteripeo maha pidada.

«GTA-d» mängides olid sülearvuti tagant kostuvad püssipaugud piisavalt valjud, et kõrvalkorteri elanikke ehmata.

Heli pole midugi midagi tippklassi sarnast, aga samas peo, arvutimängu või arvutist vaadatava filmi juurde piisavalt hea.

Ühe X-Mini II hind on umbes 440 krooni, nii et odav lõbu see just ei ole, aga arvestades nende lärmamis-

X-Mini II

HIND: 440 KROONI

Müügil: Kristiine Keskuse ja Viru Keskuse Lasering

Väljundvõimsus: 2,5 W

Sagedusvahemik: 100 Hz - 20 KHz

Ühendus: 3,5 mm pistik

Muu: sissehitatud aku, kuni 11 tundi

Mõõtmed: 6 x 6 x 4,4 cm

Kaal: 83 g

[d] hinne:

võimet ning asjaolu, et akude pealt saab nad mängima panna, kus iganes, võivad nad mõnele meie lugejale kaasas kandmiseks hästi sobida.

[d] HENRIK ROONEMAA

M&M ehk masumasin Ordilt

Ordi on taas saanud hakkama ühe ütle mata toreda lauaarvutiga. Ja seda pean tunnistama isegi mina, kes muidu suuri kiirusi ja võimsusi taga ajab. Ei oleks uskunud, et vähem kui kolme tuhande krooni eest saab normaalse arvuti.

• Möödas on aeg, kui majapidamine, mis omas arvutit, oli sama äss või isegi ässam kui see, kel oli auto. Ja nagu autod on muutunud igapäevaseks tarbeesemeks, mitte staatuse näitajaks, nii on seda teinud ka arvutid. Ja nagu on mitme autoga peresid, nii on ka paljudes peredes enam kui üks arvuti.

Enam ei pea arvuti suutma teha kõike töid siin ilmas, piisab mõne konkreetse ülesande täitmisest. Kui näiteks pereisa ihkab mitmesajahobujoolist autot, millega harrastusrallit sõita, siis pereemal pole tööle ja poodi varamiseks suurt ja ablast elukat vaja. Sama kehtib ka arvuti kohta. Kui majapidamises on juba võimas masin, millel suguharu nooremad oma mängu- oskusi arendavad ning mille tagant neid vaid suure sõjaga lahti saab, on see arvuti siin pigem heaks abiliseks vanematele, et elutoas veebi sirvida, netipanganduse või meilimajandusega tegeleda või, miks ka mitte, arvutist filme vaadata.

Hingelt veidi häbelik

Jah, kuigi arvuti sisemuses tuksub vaid 1,6 GHz Intel Atomi protsessor ja graafika- kaardiks on Inteli integreeritud GMA 950, piisab jõudlusest peaaegu kõigi levinud audio- ja videovormingute taasesitamiseks. Kuna arvuti baaskonfiguratsioon pole DVD-seadet, kasutasin proovimiseks kõvaketale kopeeritud DVD-plaadi sisu ja ka sellega sai arvuti vabalt hakkama. Ainult suurima lahutusega ja «raskelt» tihendatud H.264 kõrglahutusvideo MKV- vorming võttis arvuti mõtlema – kohati film seisatus, liikus hüplikult ja määrdus

[TESTITULEMUSED]

3DMark2001SE (1280 x 1024):	1906
3DMark 06 (1280 x 1024):	90
PCMark 05:	–
Protsessor:	1488
Mälu:	2382
Graafika:	–
Kõvaketas:	6602

laiali. Kuid MKV kipub kooma kiskuma ka oluliselt võimsamaid arvuteid.

Kui vaatame komponente, siis lisaks mainitud protsessorile ja graafikale leiab arvutist 1 GB operatiivmälu (saab laiendada kuni 2 GB-ni, soovitan – mälu ei maksa suurt midagi) ning 80 GB Samsungi kõvaketta. Tilluke küll, aga see polegi mõeldud failiarhiiviks. Lisage väline USB-liidesega kõvaketas ning andke aga minna! USB- porte on nii pisikese masina kohta piisavalt: neli taga, kaks ees – kokku kuus. Sellega saab juba kenasti hakkama. DVD- mängijat baaskomplektis pole, kuid vajadusel saab mõnesaja krooniga osta välise seadme. Üllatuslikult (ja mõnegi kasutaja jaoks väga vajalikuna) leiame tagapanee- lilt ka devoniajastust pärit COM- (jada- port) ning LPT- (paralleelport) liidesed. Kuigi laiatarbest kadunud, on neil teatud rakenduste jaoks oma koht siiani olemas (tšekiprinterid, tehnoandurid jpm).

Odav pidada

Kogu sisu on paigutatud pisikesse kenasse MITX korpusesse ja tarbib voolu vaid 120 W toiteplokkist, seega mõjub pisima-

Ordi Netbox XP

HIND: 2990 KROONI

Müüb: Ordi

Protsessor: Intel Atom 230, 1,6 GHz, 512 kB L2, 1,6 V

Mälu: 1 GB DDR2-667 (max 2 GB)

Graafikakaart: Intel GMA 950

Kõvaketas: 80 GB, 7200 RPM, SATA-2

Optiline seade: puudub

Mõõtmed: 36,5 x 23,5 x 6 cm

Kaal: 1,6 kg

Muu: gigabit LAN, 6 x USB, analoog-VGA, COM, LPT, kõrvaklapi ja mikrofonipesad, 120 W toiteplokk, 2a garantii

Operatsioonisüsteem: Microsoft Windows XP Home ULC

sin ka elektriarvele positiivselt. Operatsioonisüsteemiks pakub Ordi hinna sees kaasa Windows XP Home ULC versiooni. Mõelge, keskklassi graafikakaart üksi on kallim kui siin terve arvuti. Kui on aga soovi tellida arvuti Ubuntuuga, saab terve komplekti kätte vaid 2550 krooniga.

[d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

[d] hinne:

Arvuti konservatiividele

Üle hulga aja on meil jälle proovida üks sülearvuti, mis näeb välja asjalik, veidi konservatiivne ja just selline, nagu meeldiks talle istuda pigem ärimehe kui kodukasutaja laual. Üllatusena leiab arvuti kaanelt HP logo.

• Laual töötamiseks Probook muide mõeldud ongi, sest kuna klaviatuuri kõrval asub veel täiemahuline numbrisektsioon, siis sülle võttes on arvuti paratamatult kirjutamiseks veidi vales asendis – kui põhiklaviatuuri osa kenasti süle keskele sättida, kaldub parem serv raskusega liiga alla. Arvuti tasakaalustamiseks tuleb tippida nii, et käed on vasakule viltu, aga see pole kuigi mugav.

Madalad klahvid on moes

Asine, suur, selge ja madalate kandiliste klahvidega klaviatuur ongi arvuti kõige imposantsem osa. Kirjutada on sellel mugav ning kõikide vajalike sektsioonide vahel on selge vahe, mis teeb pimesi orienteerumise lihtsamaks. Vahe pole mitte ainult klaviatuuri ja numbrisektsiooni vahel, vaid ka funktsiooniklahvide rühmade vahel. Selgelt rühmitatud klahve on parem kasutada.

Ekraangi on arvutil hea. Kuigi mõõtmetelt suur, on resolutsioon suhteliselt väike, vaid 1366

[TESTITULEMUSED]

PCMark 03:	1904
3DMark 06:	826
PCMark 05:	-
Protsessor:	5221
Mälu:	4190
Graafika:	1932
Kõvaketas:	4773
Akutest:	1: 45

x 768, mis paneb osa lugejaid kindlasti põlglikult nina kirtsutama, aga minu jaoks sobib, sest nii saan ma muretult tooliga tahapoole naalduda ja väljasirutatud kätega kirjutada, ilma et peaksin hakama silmi kissitama.

Rõõm on tõdeda, et ekraan on matt ehk moodsama nimega «peegeldustevastase kattega», kuid ekraani raam on endiselt läikiv ja vähimgi puudutus jätab sellele sõrmejäljed, mis siis kogu aeg silmade kõrguselt etteheitvalt otsa vahivad. Kummalisel kombel jäävad sõrmejäljed eriliselt hästi peale ka matile randmetoele, kuid kattematerjali tõttu on neid sealt kõvasti raskem maha saada.

Tarkvara teeb arvuti paremaks

Välimuselt on arvuti sümpaatne ja kujult mõnus. Kuskil ei ole teravaid, imelikult eenduvaid või ebamugavaid kohti. Kaant kinni lüüa ja sellega järgmisele koosseolekule joosta on üsna mugav.

Kuigi välimus lubaks arvata, et arvuti on kallim, kui see tegelikult on, ei ületa sisu Harju keskmist. Samuti ei hiilga arvuti millegi muu erilisega. HDMI on? On. Veebikaamera on? On. Kõik hädavajalikud linnukesed on andmelehel olemas ja esmapilgul peaks justkui pettuma, kuid see miski, mis seda teistest

HP Probook 4510S
(NA919EA#AK8)

HIND: UMBES 12 000 KROONI

Müüb: MarkIT

Protsessor: Intel Core 2 Duo T6570 2,1 GHz

Mälu: 2 GB

Graafika: Intel GMA X4500HD

Ekraan: 15,5 tolli WXGA 1366 x 768

Kõvaketas: 250 GB

Optiline seade: DVD +/- RW DL Light-scribe

Mõõtmed: 37 x 25 x 3,2 cm

Kaal: 2,6 kg

Muu: WLAN a/b/g/draft-n, LAN, Bluetooth, 4 x USB, analoog-VGA, HDMI, sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesa, ExpressCardi pesa

Tarkvara: Microsoft Windows Vista Business, HP Disk Sanitizer, HP 3D DriveGuard, Enhanced Pre-Boot Security turvatarkvara

sama hinnaklassi arvutitest esile tõstab, ei peitu mitte riistvaras, vaid tarkvaras.

Pro nime õigustab turvatarkvara komplekt, mida tavaliste sülearvutitega kaasa ei saa.

Tähelepanu väärrib kõvaketta kaitseprogramm, mis arvuti rappumise korral seiskab kõvaketta, ning krüptimistarkvara, mis võimaldab tähtsaid faile võõraste silmade eest peita.

Samuti saavad ProBooki omanikud alates 560kroonise aastamaksu eest kasutada tsentraalset sülearvutite jälgimise teenust, mille abil on hea õnne korral võimalik kaotatud või varastatud arvuti asukoht välja selgitada või sealt vähemalt andmed kustutada, et kurjamehed neid omaks tarbeks ära kasutada ei saaks.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Kodukasutaja jaoks ei midagi erilist, tarkvara eeldab pigem tõist kasutust. Kontoris omal kohal.

[d] hinne:

Oma nime vääriline

Paar aastat tagasi vaatasime kaht Nova hiirematti – Raider ja Winner II. Mängurimatte teeb Prantsuse firma edasi, kuid on astunud ka sammu kaugemale ning valmistanud hiire. Esiklapseks on Slider X600.

● Pole just palju arvutihiiri, mille karbist päästmiseks on tarvis see esmalt lahti kruvida. Aga just seda tuleb Slider 600 puhul teha – kaasasoleva kruvikeerajaga kuus kinnituskruvi lahti keerata. Puurist pääsev hiir on omanäolise disainiga: matile ja läikivmustale sekundeerivad hallid elemendid ja tulukesed.

Silma alt käe alla

Hiirele peale vaadates näib, nagu oleks ühest äärest nurk maha saetud. Esmapilgul pole üldse kindel, kas selliste äärtega kuju ka käes mugav on. Tegelikult on, eriti tänu kahe parempoolse sõrme tugelele. X600 suudab ergonomikas võidelda Roccat Kone'i ja SteelSeries Ikariga ning see ütleb teadjaile palju.

Hiirel on kaheksa nuppu, neist kaks cpi vahetamiseks. Pöidlakupud on ülevälj ja all ning neid on mugav vajutada iga suurusel käega. Väiksemad, cpi vahetamiseks mõeldud nupud on eespool. Nende kiire vajutamine kõige hõlpsam pole. Nuppude tugevus ja vastusurve sõrmedele on väga hea. Hea on ka rullik, kuigi me ei saa aru, miks on üks rulli äär kõrgem kui teine. Ka tahaks näha rullil parema haakuvuse huvides sinna lisatud sälke.

Tarkvara võimaldab teha kolm profiili, muuta osa nuppude toimimist (valida saab etteantud valikute hulgast), seadistada kiirust 100 cpi kaupa (kuni 3200 cpi)

ja määrata USB-andmevahetussagedust (kuni 1000 Hz). Hiire valgustusvärve on valida viis, aga näiteks makrode tegemise võimalus puudub.

Koos hiirega tuli testi ka must, hõbedaste peegeldustäppidega matt Nova Explorer, mis on erinevalt teistest Nova hiiremattidest tavapärasema, ristikuliku kujuga. 3 mm paksuse mati suuruseks on 34 x 23 cm ja see on tehtud samast materialist MicrOptic, mida on kasutatud ka Winneri ja Killeri seeriade juures. Pestava hiiremati alumine pind on paremas haakumise huvides lauale kleepuv ja mati dpi on andmete järgi 8000.

Sukk ja saabas

Kui teistel mattidel on X600 lihtsalt väga hea, siis koos Exploreriga moodustab see paar meile teadaolevalt libedaima hiire ja mati koosluse! 89grammine hiir libiseb nagu või pannil. Lisaks on Nova enda mattide servas spetsiaalne renn X600 kaablikinnituskambri jaoks.

Klamber omakorda on tekstiilvooderdusega hiirekaabli küljes. Kaabel väljub hiirest aga paremalt küljelt. Niikaua, kui laud on suur ja seal ruumi, ei mängi see rolli. Aga kui lähedal on laua äär või kapi sein, on mure majas. Siis hakkab üle ääre rippuv juhe hiirt kiskuma või takistustesse põrgates käe liikumisele vastu nügima. See segab.

Nova Slider X600

HIND: 1100 KROONI

Müügil: www.pixmania.com

Sensor: laser

Eraldusvõime: 400–3200 dpi

Nuppe: 8

Andmevahetussagedus: 125–1000 Hz

Kiirendus: 20 g

Ühendus: USB

Kaabel: 2,4 m

Mõõtmed: 129 x 75 x 40 mm

Kaal: 89 g

Kui lõpetuseks lisada, et see laserhiir on täpne, jääb meile kokkuvõttes kätte mängimiseks siiski sobiv ja mõnus hiir. Mõne norimise koha leiab, kuid esimese pääsukese kohta on Nova tubli olnud. Soodsama hinnaga oleks päris hea diil.

[d] LEHO LAHTVEE

[HINNANG]

Väga mugav, üllilibe ja huvitava välimusega, aga küljekaabel ja makrode mittetoe-tamine on arvestatavad puudused.

[d] hinne:

Vana asi uues kuues

Augustis saabus meile otse Taiwanist Gigabyte'i üks uusimaid graafikakaardi mudeleid. Tegu on juba tehases ülekiirendatud GTX 260 graafikaprotsessorit (Gt200b) kasutava DDR3-mäluga kaardiga.

• GTX 260 kiip kuulub tippklassi (GTX), olles vaid veidi nõrgemaks kohandatud näitajatega. Tippkiibil GTX 280 ja selle kiiremal vennal GTX 285 on 240 Shader-protsessorit, mis kasutavad 512bitist graafikamälu siini. Kui GTX 260 esimesel versioonil kärbiti nende arv 192ni ja mälu siin ahendati 448bitiseks (siit ka kumulamine mälumaht – 896 MB), siis praegune kiip saabub juba 55 nm tootmisliinidelt ja tema Shader-protsessorite arvu on tõstetud 216 peale. Mälu siin on säilinud 448bitisena, kuid tänu peenemale tehnoloogiale ja jahedamale kiibile on tootja pidanud võimalikuks juba tehases tõsta GPU taksagedust 650 MHz peale ja Shader-protsessorite takt on 1400 MHz standardiga määratletud 1240 MHz asemel.

Energiavajadus 182 W on uuel kaardil sama kui varasemal 260-versioonil. Gigabyte toonitab nii oma veebis kui ka kaardi juhendites, et arvuti stabiilse töö tagamiseks on vajalik vähemalt 500 W toiteplokk. Meil liigub hulgaliselt odavaid toiteplokk, mil sisu sama ja erinevus

vaid klepsus. Nende puhul võib 500 W tähendada kas seda, et see peab 500 W koormusele vastu kolm sekundit, või seda, et plokk põletab maha arvuti olulisimad (ja kalleimad) komponendid. Enne (tipp)graafikakaartide soetamist uurige, kas poleks vaja ka uut plokki muretseda.

Võimas ja vaikne

Kaarti lähemalt uurides leiame, et kaotatud on vana komposiit- ja komponentvideoliides, ent moodsate telerite ja kuvarite tarbeks on HDMI täiesti olemas. Gigabyte on sellel kaardil asendanud ka ühe DVI-liidese vana analoog-VGA omaga. Kahte DVI-liidest vajaval kasutajal muretseda ei tasu – kaasas on HDMI-DVI üleminek ning samuti kahe analoog-VGA vajajatele DVI-VGA üleminek. Jahutusüsteem on sama nagu kallimal GTX 275-l ja isegi maksimumkoormusel ei ületa märatase häirivat läve.

Testides positsioneerub kaart samasse hinnaklassi (hind u 2700 krooni) jäävate GTX 275 (u 3400 krooni) ja Radeon HD

Gigabyte GeForce GTX 2600C
GV-N260C-896I

HIND: 2700 KROONI

Müügil: Ordi

GPU: GT200b 55 nm 650 MHz

Graafikamälu: 896 MB, GDDR3 111,888 GB/s, 448 bit siin, 1000 MHz

Maksimaalne ekraaniresolutsioon: 2560 x 1600

Kaardisiin: 16X PCI-Express 2.0

Energiatarve: 182 W

Liidesed: analoog-VGA, DVI, HDMI

Muu: HDTV, HDCP, DirectX 10.0, Shader model 4.0, OpenGL 2.1, Tri-SLI

4890 (u 2950 krooni) tulemuste lähedale, mõningates isegi endast kallimat 4890 ATI tippkaarti edestades. Peamiselt GPU taktist sõltuvas Unreal Tournament 3 testis tegi ta aga selja prügiseks isegi GTX 275-l.

[d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Konkurentsivõimeline graafikaart annab kohati silmad ette ka kallimatele kaartidele. Hind võiks olla veidi odavam.

[d] hinne:

[TESTITULEMUSED]

3DMark2006 V.1.10	Gigabyte GTX 275	Gigabyte GTX 2600C	Club 3D HD 4890
1280x1024:	16 638	15 856	16 117
1920 x 1200:	15 173	14 735	14 308
2560 x 1600:	12 530	11 850	11 333
2560 x 1600 AA4 AiF8:	9305	8649	8607

Isa on pojast üle

Panasonicu kompaktkaamerate populaarse mudelisarja uus liige ei suuda kuidagi veenda, et on eelkäijast etem. Hinda on uuele kaamerale juurde tulnud rohkem, kui seda uuenduste järgi eeldada võiks.

• Väliselt ei ole seeria uue mudeli juures eelmisega võrreldes eriti palju muutunud – ikka seesama retrolik välimus, hiigelsuur objektiivirõngas ning harjumuspärase kujuga nupud. Nuppude asetus on siiski pisut teine, kadunud on Easy-Zoomi võimalus ning pildiprogrammide valikuketas on nihkunud keskelt paremasse serva. Suum on kasvanud 10kordsest 12kordseks (kusjuures laiem ots on varasema 28 mm asemel 25 mm).

Ei taha käes püsida

Esiküljelt on kahjuks kadunud kummiriba, mis tagas TZ5 eriti hea käespüsimise. TZ7 seevastu istub peos märksa ebakindlamalt ja libisemisoht on suurem.

Piisavalt suure mälukaardiga varustatult on TZ7 peaaegu ideaalne reisikaamera, millega saab edukalt pildistada kõike

Pildiprogrammi valikunupp liigub kogemata riivates pidevalt kahe valiku vahelisse positsiooni ja siis pistab kaamera kisama – esmapilgul pisi, aga kiiret klõpsu nõudvates olukordades on selline ebatäpsus üsna ebatavaline. Võinuks ju teha nupu, mis nii kergelt asendit ei vaheta või vähemalt ei ole suuteline kahe asendi vahele toppama jääma.

Viidet saab salvestada koos stereoheliga ning erinevalt paljudest teistest kompaktidest töötab videorežiimis ka optiline suum.

Kaameras peitub 12,7megapiksline sensor, ent sellest kasutatakse korraga vaid 10,1 megapiksli – 4 : 3 formaadi puhul lõigatakse ära külgservad, 16 : 9 puhul ülemine ja alumine äär.

Kui pildi suurusel olulisem on kiirus, saab TZ7-ga teha pilte kuni 10 kaadrit sekundis. Tõsi, resolutsioon on sel juhul vaid 3 megapiksli.

Pildimüra tükib esile

Müra poolest jätavad pildid üksjagu soovida, talutavaid tulemusi saab tõesti vaid ISO 100 kandis, juba ISO 250 puhul läheb foto üsna koledaks ning ka jpg-pakkimisläbu on kiire tekkima.

Värvid see-eest on ilusad, kuid mitte

Panasonic Lumix DMC-TZ7

HIND: 6390 KROONI

Müügil: Fotoluks

Sensor: 10 megapiksli

Objektiiv: 25–300 mm (35 mm ekvivalent), 12 x optiline suum

Stabilisaator: optiline

Tundlikkus: ISO 80–1600

Sarivõte: 2,3 kaadrit sekundis

Mõõtmed: 103 x 59 x 32 mm

Kaal: 205 g

ülemäära küllastunud, nagu kompaktkameratel sageli olema kipub. Ent ettevaatust – ekraan näitab ümbristevat üsna tumedalt, mistõttu tekib kiusatus kasutada särikompensatsiooni. Hiljem arvatist vaadates on selliselt tehtud fotod aga sageli ülesäritatud, nii et tuleks hoopis ekraani algseadetega võrreldes pisut heledamaks kruttida või üksnes histogrammi usaldada.

Reisimehele paras seltsiline

Piisavalt suure SD-kaardiga varustatult on TZ7 peaaegu ideaalne reisikaamera, millega saab teha laiformaadis maastiku-fotosid, ilusaid portreepilte ning suumida sisse ka kaugel asuvad objektid. Eelseadistatud pildirežiime on rikkalikult, mis samuti reisidel aega kokku hoiab. Lisagem siia korraliku kvaliteediga video ning rohkem aparate polegi vaja kaasa võtta.

Teisalt teeb peaaegu sama töö ära ka eelmine mudel TZ5, mis istub paremini käes ja maksab kolmandiku võrra vähem. Kas lisandunud megapiksli ja pisut pikem suum on väärt enam kui kaht tuhandet lisakrooni, sõltub igauhe prioriteetidest ja rahakotist.

[d] KRISTJAN KALJUND

[HINNANG]

Väga korralik kaamera, ent ostusoovitust on raske anda, sest eelmine mudel on peaaegu sama hea, aga maksab vähem.

[d] hinne:

Draakon sirutab taas tiibu

Suvel värskendas AMD oma mänguritele mõeldud Dragoni-nimelist platvormi, lisades endisest võimsamad komponendid. Meil oli võimalus Dragonil põhinevat lauarvutit testida. See on iga kulutatud senti väärt!

• Selle aasta jaanuaris tuli AMD turule uue, mänguritele ning rauafriikidele suunatud platvormiga AMD Dragon. Dragoni kolm kohustuslikku elementi on AMD Phenom protsessor, AMD 700-seeria kiibistikuga emaplaat ning AMD/ATI Radeon HD 4800 seeria graafikakaart. Hiljuti platvormi värskendati, uuteks komponentideks on AMD Phenom II X4 955 Black Edition CPU, AMD 790FX/790GX

kiibistikuga emaplaat ning AMD/ATI Radeon HD 4890 graafikakaart (ajakirja trüki minemise ajaks oli ilmunud ka Phenom II X4 965 CPU, mis on testis kasutatust vaid 200 MHz kõrgema taktsagedusega ehk 3,4 GHz ning veidi suurema, 140 W energiatarbega).

Protsessor kannab liignime Black Edition, mis AMD keeles tähendab sama nagu Intelil Extreme: nimelt on protsessori kordajad ülekiirendamise lihtsustamiseks lukustamata. Protsessori baastaktsageduseks on 200 MHz ja kordajaks 16, mis annab taktsageduse 3,2 GHz. Asbis oli juba masinat kiirendanud ja protsessor töötas sagedusel 3,8 GHz. Iga tuuma kohta on 64 kB L1 puhvermälu instruksioonide ja andmete jaoks (kokku 512 kB), 512 kB L2 puhvermälu (kokku 2 MB) ning 6 MB ühist L3 puhvermälu. Protsessori 128bitine mälucontroller töötab taktsagedusel kuni 2 GHz ja suudab erinevalt Inteli Nehalem-protsessorite mälucontrollerist kasutada nii DDR2 kui DDR3 mälu mooduleid. HyperTransport 3.0 siini maksimaalne andmevahetusküürus on 37,3 GB/s DDR3 korral (33,1 GB/s DDR2).

Seega saab kasutada nii DDR2 toega emaplaatide Socket AM2+ (940-pin) kui DDR3 toega plaatide Socket AM3 (938-pin) protsessoripesasid. AMD Cool'n'Quiet 3.0 tehnoloogia lubab vähendada CPU kordajat jõudeolekus või väikese koormuse juures kuni neljani (800 MHz töösagedus), mis vähendab ka volutarvet ja temperatuuri: süsteem on testivälisel ajal tööpoolest peaaegu kuuldamatu. Uudne võimalus on tarkvara abil tuumasid eraldi ja erinevalt üle kiirendada: näiteks kui rakendus kasutab ainult kaht tuuma, saab kiirendada ainult neid.

Arvutis on Sapphire'i 790GX kiibistikuga emaplaat. 790GX peamiseks erinevuseks 790FX-st on integreeritud graafikaprotsessor Radeon HD 3300 olemasolu GX-il. Nüüd on võimalik ühe graafikakaardi kasutamisel korral saada juurde ka integree-

ritud GPU võimsust, mis eriti lahjemate kaartide korral võib tõsta jõudlust kuni 1,75 korda. Emaplaat toetab kuni 16 GB DDR3 operatiivmälu ning suudab kasutada ka standardist (1333 GHz) kiiremaid mooduleid (1600, 1800 ja 2133 MHz). SATA-2 pistikuid on kuus ja nende paigutus on väga hea, pikem graafikakaart ei hakka kaableid segama.

Uudne jahutussüsteem

Graafikakaarti ATI Radeon HD 4890 RV790 GPU-ga oleme juba tutvustanud, kuid siin kasutatud Sapphire Vapor-X pakub uudset jahutustehnoloogiat Vapor Chamber. See on nn soojust juhtivate torude (*heat pipes*) süsteemi edasiarendus, tõhusam ja kompaktsem. Oma VaporX graafikakaartide juures kasutab Sapphire mitte ainult uut jahutitehnoloogiat, vaid ka patenteeritud Black Diamond Choke drossseleid (induktiivpoolid). Need poolid on 10% jahedamad ja 25% energiaefektiivsemad tavalistest poolidest, mis lubab stabiilsemat ja energiasäästlikumat kaarti. Loomulikult on ka kõik kaardil kasutatavad kondensaatorid polümeertehnoloogias (Solid-state).

Väiksed ja efektiivsed on ka Asbise kasutatud InterTechi toiteplokk ja AirMasteri korpus oma suure, 230 mm külgenülitlaatorivalmis korpusega. Samuti väärib kiidusõnu Zerothermi protsessorijahuti ZEN FZ120, sest see on tõhus, kuid samas taas väga vaikne ka suurematel pööretel. See ei tõkesta ligipääsu mälu moodulitele ja pistikutele.

Testisime Dragonit enam kui kahesaja testiga. Võrdluseks valisime samuti neljatuumaline ja lahtiste kordajatega Intel Extreme QX9770 protsessori, mille tavasagedus on samuti 3,2 GHz nagu Dragonilgi ning mida ülekiirendasime samuti 3,8 GHz-ni vaid kordajat tõstes (9,5 x 400 MHz). Inteliga arvutis ajas graafikat ringi

AMD Dragon

HIND: 13 500 KROONI

Müüb: Asbis-Baltik

Protsessor: AMD QuadCore Phenom II X4

Black Edition 955, soc AM3, 3800 MHz

Protsessori jahutus: APACK Zerotherm ZEN FZ120

Mälu: 4 GB (2 x 2) GB Kingston DDR3-1333

Emaplaat: Sapphire PC-AM3RS790G (Socket AM3)

Kiibistik: AMD 790GX + AMD SB750

Graafikakaart: Sapphire Vapor-X HD 4890 1GB GDDR5 PCI-Ex 2.0

Kõvaketas: 500 GB Western Digital Corp. Caviar Blue SATA-2 16 MB cache

Optiline seade: TSSTcorp DVD-RW SH-S223B SATA

Muu: Realtek ALC888/1200 audio, 100 Mbps Realtek, InterTech Cobra IT-8650VG 650W toiteplokk, InterTech IT-9909 Air-Master korpus

Operatsioonisüsteem: Microsoft Windows 7 Ultimate 32-bit

[HINNANG]

Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-
rauaentusiastil on põhjust rõõmustada.
Konkurents on ainult tervitatav.

[d] hinne:

Stabiilsus on kõige olulisem

● Süsteem oli täiesti stabiilne ning ka tundidepikkuse (tegelikult suisa ööpäevi kestnud) piinamise ajal ei esinenud ühtegi tõrget ega kinnijooksmist, kardetud sinisest surmaekraanist rääkimata. See annab tunnistust kvaliteetsetest komponentidest ja heast jahutusest.

	AMD Dragon 955BE	Intel QX9770 Extreme
3DMark2006 V1.11 (3DMarks)		
1280 x 1024	17 485	17 631
1280 x 1024 AA4 AF8	14 568	14 737
1680 x 1050	16 594	16 905
1680 x 1050 AA4 AF8	13 249	13 344
1920 x 1200		15 849
1920 x 1200 AA4 AF8		11 852
2560 x 1600		12 728
2560 x 1600 AA4 AF8		9499
3DMark Vantage V1.21		
1280 x 1024 3DMark Score	10 691	14 250
1280 x 1024 GPU Score	10 129	11 599
1280 x 1024 CPU Score	12 828	45 317
1280 x 1024 AA4 AF8 GPU Score	8202	10 509
1280 x 1024 AA4 AF8 CPU Score	12 928	45 053
1680 x 1050 GPU Score	8007	9135
1680 x 1050 CPU Score	12 880	45 054
1680 x 1050 AA4 AF8 GPU Score	6604	8171
1680 x 1050 AA4 AF8 CPU Score	12 971	44 954
1920 x 1200 GPU Score		7132
1920 x 1200 CPU Score		41 801
1920 x 1200 AA4 AF8 GPU Score		6565
1920 x 1200 AA4 AF8 CPU Score		41 697
2560 x 1600 GPU Score		4254
2560 x 1600 CPU Score		45 380
2560 x 1600 AA4 AF8 GPU Score		3798
2560 x 1600 AA4 AF8 CPU Score		43 769
PCMark Vantage V1.0.1.1 32-bit		
PCMark Score	6902	6868
Memories Score	6005	5758
TV & Movie Score	4841	4894
Gaming Score	6272	5728
Music Score	8221	6728
Communications Score	7631	5527
Productivity Score	6610	4844
HDD Score	4235	3869
SiSoft Sandra Ver.2009.5.15.99		
Dhrystone ALU GIPS	51,73	59,63
Whetstone iSSE3 GFLOPS	50	56
CPU MMU Int x8 iSSE4.1 (Mpixel/s)	148,54	141,33
CPU MMU Float x4 iSSE2 (Mpixel/s)	65,1	77,45
CPU MMU Double x2 iSSE2 (Mpixel/s)	35,58	39,52
Cryptographic Bandwidth (MB/s)	540	367
AES256 CPU Cryptographic Bandwidth (MB/s)	423	290
SHA256 CPU Hashing Bandwidth (MB/s)	657	444
Aggregate .NET Performance (GOPS)	21	18,56
Dhrystone .NET (GIPS)	11,55	8,41
Whetstone .NET (GFLOPS)	30,27	28,7
Aggregate Multi-Media .NET Performance (Mpixel/s)	13	13,75
Multi-Media Int x1 .NET Performance (Mpixel/s)	21,86	21,4
Multi-Media Float x1 .NET Performance (Mpixel/s)	4,3	6,1
Multi-Media Double x1 .NET Performance (Mpixel/s)	17,44	16,7
Aggregate Shader Performance (Mpixel/s)	160,9	232,1
DirectX 10.1/10.0 (SM4) Float Shaders (Mpixel/s)	274,2	420,69
DirectX 10.1/10.0 (SM4) Double Shaders (Mpixel/s)	47,59	43,53
Maxon CineBench R10 32-bit		
Rendering (Single-CPU) CB-CPU	3430	4170
Rendering (Multi-CPU) CB-CPU	12 299	14 761
Multi-CPU Speed-Up	3,59	3,54
OpenGL Benchmark Standard CB-GFX	7939	4960
ScienceMark 2.0		
Molecular Dynamics Simulation (sec)	38,96	36,18
Primordia Benchmark (sec)	152,36	152,77
Cipher AES (MB/s)	231,88	192,33
Unreal Tournament 3 Benchmark v0.2.0.45		
CTF Core-bot 1280 x 1024 (FPS)	245,42	259,09
CTF Core-bot 1280 x 1024 DX10 (FPS)	300,44	307,83
CTF Core-bot 1680 x 1050 (FPS)	240,46	299,87
CTF Core-bot 1680 x 1050 DX10 (FPS)	243,91	273,58
CTF Core-bot 1920 x 1200 (FPS)		257,93
CTF Core-bot 1920 x 1200 DX10 (FPS)		284,09
CTF Core-bot 2560 x 1600 (FPS)		179,01
CTF Core-bot 2560 x 1600 DX10 (FPS)		177,47
CTF Core-fly 1280 x 1024 (FPS)	317,1	355,15
CTF Core-fly 1280 x 1024 DX10 (FPS)	321,48	350,09
CTF Core-fly 1680 x 1050 (FPS)	300	333,44
CTF Core-fly 1680 x 1050 DX10 (FPS)	301,76	334,19
CTF Core-fly 1920 x 1200 (FPS)		309,14
CTF Core-fly 1920 x 1200 DX10 (FPS)		313
CTF Core-fly 2560 x 1600 (FPS)		217,71
CTF Core-fly 2560 x 1600 DX10 (FPS)		218,69

Gigabyte GeForce GTX 275 graafikakaart ning emaplaadiks oli X48 kiibistikuga DDR2 toega Gigabyte GA-X48-DQ6. Tulemused olid taas vestmann-piibelehelikud: kord oli parem Dragon, kord Intel süsteem, kuid mahajäämus oli ka kaotuse korral suhteliselt väike. Puhtalt graafikal baseeruvates testides näitas AMD/ATI ülekaalu OpenGL rakendustes, nVidia troonis PhysX kasutusega testides (põhjuseks GPU-sse sisseehitatud PhysX-mootori tugi). [d] VEIKO TAMM

Mis kõige parem – kogu selle komplekti hind lõpptarbijale on (koos käibemaksuga, loomulikult) vaid 13 500 krooni!

Kooli alguse puhul uus arvuti

Peale jõulude on septembri algus teine selline aeg, mil suurematel ja väiksematel koolilastel on lootust saada viimaks uus arvuti. Milliseid arvuteid leiab praegu meie poodidest ja millised neist võiksid sobida koolijütsi või tudengi lauale? Väga keeruline on leida arvutit, mis sobiks kõigile ja kõige jaoks. Selge on see, et lauarvutit enam keegi ostma ei hakka.

Samsung oli ainus sülearvuti, mida kõik testijad üksmeelselt ilusaks julgesid nimetada.

● Kurvastusega peame tõdema, et sel aastal on valik väiksem, kui oleksime lootnud. Rasked ajad on jätnud oma jälje ning põnevate ja eriliste mudelite valik on märgatavalt kahanenud. Arvutitootjad ja -müüjad on oma tegevust koomale tõmmanud. Nii on Eestis oma esinduse tööd piiranud nii HP kui Lenovo ning paljud edasimüüjad ei võta enam arvuteid lattu, vaid tarnivad ainult tellimise peale. Heal juhul on ainus eksemplar poes vitriinis väljas. See on ka üks põhjus, miks meil ei õnnestunud testi saada mitut huvi pakkunud arvutit, mis arvutitoodide hinnakirjades on loetletud, kuid mida realselt katsuda pole võimalik enne, kui ostusoov kindel. Kahjuks jäi seekord testist omal soovil välja ML Arvutid, kes arvas, et neil ei ole pakkuda piisavalt uusi ja sobivaid sülearvuteid.

Odavate sülearvutite aasta

Hea uudis on aga see, et sülearvutid on läinud jätkuvalt odavamaks. Vähem kui 10 000 krooni eest saab praegu juba täiesti viisaka sülearvuti ning hea arvuti saab vaid paari tuhande lisakrooniga. Enam pole vaja isegi poolt õppelaenu sülearvuti alla magama panna, saab ka soodsamalt.

Võrdluse eesmärgiks oli välja valida arvutid, mida võiks soovitada koolilapsele või tudengile. Kuna [digi] toimetajad on ise sellest vanusest juba väljas, kutsusime otsustamiseks kohale sihtrühma esinda-

jad: keskkoolis käiva Eriku, äsja ülikooli astunud Marise ja ülikoolis õpinguid jätkava Marko.

Kui mänguarvutit on lihtne määratleda, siis kooliarvutiga on lood segasemad. Milline peaks olema arvuti, mida õpilasele või tudengile osta? Sellega peaks

8000kroonist sülearvutit ei tasu peljata: see ei ole kahtlaselt odav, just sinnapoole keskmised hinnad nihkuvadki

saama teha kõiki asju nii kodus (koolitöid kirjutada, veebi sirvida, meili lugeda, aja- viiteks filme vaadata ja muusikat kuulata) kui ka koolis (seda peaks vajadusel saama loengusse või raamatukokku kaasa võtta, et konspekteerida või muid tarvilikke kirjatöid teha).

Esimese tingimusega on lihtne, kõik testitud arvutid sobivad. Mõni on võimsam, mõni nõrgem, aga loetletud asjadega saavad eranditult kõik hakkama. Teise tingimuse täitmine on aga keerulisem. Esiteks on arvutitoodide hinnakirjadest praktiliselt kadunud 14tolliste ekraanidega sülearvutid. Valida on sisuliselt vaid

10tollise ekraaniga *netbook*'ide ja 15tollise ekraaniga lauaarvuti asendajate vahele. 15tollist arvutit niisama heast peast juba kooli kaasa ei vea. Suurusega kaasnevad ka suurem kaal ja väiksem akuaeg ning seda tõestas ilmekalt ka meie test. Testitud arvutitest ainult üks oli selline, mille aku peaks vastu tudengi jaoks vajalikud kolm-neli loengut järjest, teised kõik peavad vastu tundi kuni kaks: istume-korrakohvikus-ja-brausime-natuke-sülearvutid. Tõsi, tasub meeles pidada, et tabelis toodud akuaeg kajastab tööaega pideva koormusega, tavalise kirjatöö või niisama netis istumise puhul võib sellele ajale ehk veerand kuni pool otsa panna.

Hind on siiski oluline

Nii [digi] kui testis osalenud õppurite arvates läheb praegu psühholoogiline hinnapiir kallite ja odavate sülearvutite vahel kuskilt 7000 kuni 9000 krooni juurde. 7000kroonine sülearvuti on soodne, üle 9000 krooni maksev liigitub aga juba, no ütleme, et mitte enam odavate sekka. Ligi pool testitud arvuteist ka just sellesse vahemikku jääbki ning võime kinnitada, et 8000kroonist sülearvutit ei tasu peljata. See ei ole enam kahtlaselt odav, sest tavaliste, keskmiste näitajatega sülearvutite hind ongi praegu just sinnapoole nihkumas.

Mõnest testitud arvutist on saadaval ka sarnased, kuid veidi võimsamad või lisa-

võimalustega mudelid, näiteks HP Pavilionist on saadaval ka versioon dv6-1280, millel on sisseehitatud TV-tuuner, ning Fujitsust on samuti müügil suhteliselt sarnane mudel Pi3540. Seega, kui poodi arvutit ostma minnes seal täpselt seda mudelit pole, tasub näha küsida sama tootja teisi, sarnaseid mudeleid.

Ilu ei sünni patta panna

Üks, milles kõik testijad ühel meelel olid, on see, et arvuti võiks olla küll ilus, aga edevuse ja tiluliluga õppureid ei püüa ega peta. Näiteks testi kõige edevam arvuti HP Pavilion jättis külmaski mitte ainult mehepojad, vaid ka kunstitudengist Marise. Võiks ju arvata, et humanitaarile ja kaunishingele säärane disainisaavutus meeldib, aga ei sugugi. Marisel nimelt on kodus eelmise põlvkonna Pavilion ning igapäevane läikivate kohtade sõrmejälgedest puhastamine on teda surmani tüüdanud. Ta vannub, et enne ostab eesli kui järgmise läikiva Pavilioni.

Teine asi, milles samuti erimeelsusi ei tekkinud, oli see, et läikivad ekraanid võivad olla küll toredad, kui tahta filmide ja fotode vaatamiseks kirkast pilti, aga praktikas on need paljudele kasutajatele vastumeelsed. Kui sülearvutite tootjad arvavad, et läikivad ekraanid lähevad noortele hästi peale, siis meie testijate arvates tasuks neil oma arvamusi tõsiselt revideerida ja kaasata tootearenduse käigus testgruppidesse ka tavalisi inimesi, mitte ainult pealaest jalatallani trendi ja blingi täis riputatud teismelisi. Paraku ei olnud testitavate arvutite seas mitte ühtegi mati ekraaniga mudelit.

Võõra keele klaviatuur häirib

Üheks oluliseks puudujäägiks nimetasid kõik testijad eestikeelse klaviatuuri puudumist. Ainsad, millel oli korrektne eesti klaviatuuripaigutus klahvidele märgitud, olid Ordi arvutid. Tundub küll, et asi see nüüd siis need paar valesti märgitud klahvi ära õppida, aga see on siiski oluline. Seda, muidu, kinnitavad ka meile tulnud lugejate kirjad. Sellelgi kuul kirjutas meile lugeja Udo, kes kurtis, et pidi jätma hea sülearvuti ostmata just selle pärast, et ei tahtnud hakata ise täheklepsudega mäkerdama.

Lõpetuseks tahaksime märkida, et üks, milles kodumaistel arvutitootjatel on [digi] kogemuste järgi kogu aeg eelis olnud, ning erandiks pole seegi kord, on arvutiga kaasa tulev tarkvara ja selle seadistus. Nimelt olid just Ordi arvutid vaikeseadistuses kõige mõistlikumad, käivituisid kiirelt ega tülitanud kasutajat kümnete erinevate programmide hüplikakendega. Eesti kasutaja tõenäoliselt ei taha end registreerida kuhugi eksklusiivsesse kasutajate klubisse, ei taha saada teavet programmide vahvate lisavõimaluste kohta,

Fujitsul oli ainsana volukaabli ühendupesa arvuti tagaküljel, kuid meie arvates oleks liideste paigutus võinud olla paremini lahendatud.

Ordi kallimalt sülearvutilt leiame ka sõrmejäljelugeja, mis on paigutatud mõistlikusse kohta, kus see ette ei jää.

mis kõik on vaid «paari klõpsu kaugusel», ning 60päevane Office'i prooviversioon, mis enne käivitumist kasutajaga pealtükivalt suhtlema hakkab, pigem vihastab, kui julgustab seda ostma.

Kõige rohkem tráni on kaasas Pavilionil ja suurel Aceril. Näiteks tuleb HP Pavilioniga kaasa AOLi tööriistariba. Seda Eesti oludes, kus 99% inimesi pole AOList kuulnudki. Milleks? Acer üllatab meid aga sellega, et muude mängudemode (demo, pange tähele, mitte täisversioonide) hulgas on arvutisse juba eelinstallitud «Women's Murder Clubi» pealkirja kandev. Hmm. Nõnda ongi, et enamusel arvutitest tuleb enne kasutama hakkamist

tegeleda mõttetu tarkvara mahainstallimisega.

Kui testitud arvutitest ükski sobima või mingil põhjusel meeldima ei peaks, siis tasub jälgida, millele me arvustustes tähelepanu pöörasime, ja mõelda läbi enda arvutikasutusharjumused ning vastavalt sellele käia poes arvuteid proovimas. Kindlasti ei tohiks arvutit osta ainult reklaamlehel kirjutatu järgi, sest alles siis, kui arvuti juba kord laual lahtiselt seisab, hakkavad välja tulema pisiasjad, mis arvuti päriselt meeldivaks või ebameeldivaks teevad.

[d] SVEN VAHAR, MARIS HOLLO,
ERIK JOLLER, MARKO MÄGI

Acer Timeline 3810T

• Testivõitjaks osutus arvuti, mis on [digi] käest juba varem läbi käinud ning mida me ka kiitnud oleme. Nüüd sai hinnang testimises abiks olnud sihtrühma esindajatelt kinnituse – tegu on hetkel saada olevaist sülearvuteist kõige sümpaatsemaga. Arvuti suurus on just õige: see on suurem kui *netbook*, aga väiksem kui 15tolline kolakas ning seda on mugav kaasas kanda. Selle arvuti jaoks ei ole vaja eraldi sülearvutikotti, see mahub kotti koos mappide ja õpikutega ning erinevalt teistest testitud arvutitest võib laadija hommikul vabalt koju jätta, sest ülihea aku lubab arvutiga reaalselt

Acer Timeline 3810T on ainus arvuti, mille jaoks pole tarvis eraldi kotti, vaid mille saab koos õpikute ja kaustikutega koolikotti pista ja päev läbi kaasas kanda

tööd teha vähemalt viis-kuus tundi.

Testivõidu teenib Acer Timeline 3810T eeldusel, et seda kasutatakse ka tegelikult kaasaskantava arvutina, koduseks õpilase lauaarvuti asendajaks ei pruugi see optilise seadme puudumise tõttu sobida. Markot selle puudumine häiriks, kuid näiteks Maris oleks nõus lisaks arvuti hinnale veel paarsada lisakrooni välja käima, et osta väline optiline seade.

Naisterahvastel tasub selle arvuti puhul tähelepanu pöörata klaviatuurile, pike-mad küüned võivad kohati klahvide vahele takerduda. Taolistel madalate klahvide, aga suurte klahvivahedega klaviatuuril tippimine võib nõuda veidi harjutamist. Meesterahvad on sellest murest õnneks priid.

Praktilise meelega õppuri jaoks kaalub arvuti kergus ja aku vastupidavus üles või-malikud miinused jõudluse osas. Ainus, mida arvutile ette heita saab, on eestikeelse klaviatuuri puudumine. Kui see ka kohe peost ostes kaasa tuleks, oleks ostusoovitust veelgi kindlam.

[digi]
TESTI
VÕITJA

[digi]
HEA OST

[HINNANG]

Sisult tagasihoidlik, mängu sellega ei mängi, aga koolitööde jaoks on arvutil jõudu enam kui küll.

[d] hinne:

Ordi 6590BF Extra Plus

• See Ordi arvuti sai poiste lemmikuks juba enne jõudlustestide tulemuste teatavaks tegemist. Klaviatuur on meeldivalt vaikne ega klõbise ning puuteplaadi nupudki on vaiksed. Kui Fujitsut hilisel õhtutunnil, kui muu pere kõrvaltoas magab, kasutada ei riskiks, kuna nupud klõpsuvad tugevalt ja selgelt, siis selle Ordiga seda probleemi pole. Kuna arvutil on väga võimekas sisu, on korpus ka veidi kõrgem ning randmetugi samuti, mis võib väiksemate kätega neidiseid ehk veidi häirida. Samas on randmetoe kergelt pehme nahkimitatsioon käe all meeldivam kui paljas plast.

Välimuselt mitte just kõige uhkem, aga mitte ka kole arvuti, mille korpusesse on suudetud mahutada tõeliselt hea ja võimas sisu, on õppuri unistus

Välimuselt ei ole arvuti nii stiilne kui Samsung ega nii lakooniline kui Compaq, kuid on siiski minimalistlik ega riiva silma. Korpuse miinuseks on see, et kõik USB-liidesed on paremal küljel, seega peavad paremakäelised hiirt arvutist kaugemal hoidma niipea kui arvutiga ühendada mälu-pulk või mõni USB-kaabliga seadeldis.

Tagasihoidliku välimuse ja mõne disainikiisku korvab aga kuhjaga arvuti sisu. See on arvuti, millega saab 3D-mängu mängida. See ei küündi päris spetsiaalsete mänguarvutite tasemeni, aga märkimisväärselt võimekas on sellegipoolest. Lisagem siia veel üle keskmise hea akutesti tulemus ja teine koht on kindel. Kui esimese koha omanik Acer on kõige parem arvuti kaasa võtmiseks, siis see Ordi on kõige parem lauaarvuti asendajaks.

Kui koju on tarvis osta üksainus arvuti, millega saavad oma asjad tehtud nii ema-isa, tudengid kui mänguhuvilised väiksemad jüt-sid, siis on selleks just see sülearvuti. Hinnalt teistest kallim, aga arvuti on kindlasti seda ka väärt.

[HINNANG]

Kui sülearvuti on juba suuremapoolne, siis olgu see ka võimas. See Ordi arvuti seda ongi.

[d] hinne:

HP Compaq 615

• Compaq on testi kõige odavam sülearvuti: peaaegu kaks korda odavam kui testi kõige kallim, teise koha saanud võimas Ordi. See ei tähenda, et Compaq oleks teistest halvem või viletsam. Arvuti väljanägemine on rahulik ja sõbralik, liigset edevust ja pingutatud disaini siit ei leia. Täiesti normaalne arvuti selle sõna heas mõttes.

Liideste paigutus kõige õnnestunum just pole, nii USB-pesad kui voolupistikuga pesa paiknevad vasakul küljel esiootsa lähedal ning vasakukäelise hiirekasutaja jaoks on see külg silmselt pidevalt üks suur kaablipusa. Töötav

Vasakukäeliste jaoks on küljele tekkiv kaablipusa needuseks, aga selle hinna eest võib Compaqile puntra andestada nagu ka kõige algelisema Vista versiooni

arvuti on meeldivalt vaikne, kuid randmetugi soojeneb tuntuvalt. Kuumaks läheb arvuti ka põhja alt, seega pidevaks sülestöötamiseks see kõige sobivam pole.

Soodne hind tuleb ositi ka selle arvelt, et kõvaketas on teistest tunduvalt väiksem, vaid 160 GB, ning mälu on vähem, ainult 2 GB. Kuid see on suhteline, sest keskmise kasutaja jaoks on sedagi piisavalt. Teine koht, kust mõned kroonid kokku on hoitud, on Windows. Arvutiga tuleb kaasa Windows Vista Home Basic, mitte Home Premium.

See tähendab muu hulgas ka seda, et kasutada ei saa Aero Glass poolläbipaistvat kasutajaliidest. Ent kätt südamele pannes – kes meist raatsiks sedasorti silmailu eest raha juurde maksta?

Need mõned puudujäägid andestame Compaqile selle eest, et juba *netbook*'ide hinnale läheneva hinna juures on tegu siiski täiesti normaalse sülearvutiga. Tõsiselt hea ost. Järelejäanud raha eest saab osta juurde veel näiteks printeri ja välise kõvaketta. Paneb mõtlema, mis?

[HINNANG]

Sülearvuti uskumatu hinnaga. Selle raha eest saab tavaliselt poole nõrgema *netbook*'i. Rabage, kuni kaupa jätkub.

[d] hinne:

Samsung R522

• Samsungile võiks anda testi kõige ilusama arvuti tiitli, kui meil selle jaoks eraldi kategooria oleks. Selle hinnaklassi arvutid on eelkõige funktsionaalsed ja ilu on tavaliselt alles kolmandal-neljandal kohal. Ent R522 meeldis eranditult kõigile testijaile. Midagi on selles madalas, siledas, viimistletud korpuses ikkagi sellist, mis paneb teist korda vaatama. On see puuteplaati ümbritsev maheda sinise valgusega raam või efektselt mõjuv tumehall randmetugi, aga silm lausa puhkab. Nagu ütles Marko – seda arvutit ei ole häbi avalikus kohas kotist välja võtta.

Arvuti põhja all aku täituvust näitav indikaatorriba on teretulnud võimalus, sest nii saab aku olekut kontrollida arvutit ennast sisse lülitamata

Marise naisekäte ja pikkade küüntega sõrmede jaoks on just Samsungi klaviatuur kõige parem ja kui sel veel eestlastele vajalikud tähed õigetes kohtades oleksid, võiks hindele pool punkti juurdegi anda. Puuteplaati on väga mugav, see ei ole ei liiga sügav ega liiga madal, just paras.

Ainsana testitud arvuteist on Samsungil aku küljes täituvust näitav indikaator. Väike nupuke arvuti põhja all, mille vajutamisel kuvatakse tulukestega aku täituvus 20% sammude kaupa. See on kasulik vidin, sest nii ei pea arvutit aku täituvuse kontrollimiseks sisse lülitama. See on näide tõeliselt kasulikest pisasjast, mis ometi elu lihtsamaks teeb.

Need, kes kaunistid ja head klaviatuuri võimsusest enam hindavad, võivad Samsungi enda jaoks tõsta teisele kohale kohe Acer Timeline'i järele. Hind on teistega võrreldes veidi soolasevõitu, aga olgem ausad, siin on vähemalt näha, et disaineritele makstud palk on asja ette läinud. Ja mõne jaoks meist võib just see olla otsustav.

[HINNANG]

Jõudluselt nõrgapoolne arvuti, mille võimalused ja välimus on heas tasakaalus. Tasub kaalumist.

[d] hinne:

Acer Aspire 5737Z

• Erinevalt esimese koha saanud Acer Timeline'ist on see Acer üsna tavaline sülearvuti, millel pole konkurentide löömiseks ühtegi erilist trumpi. Arvuti on suhteliselt suur nagu teisedki, kuid mõjub laual teistega võrreldes piklikumana, selle põhjuseks on nagu HP Pavilionilgi klaviatuuri kõrval olev numbriseksioon. See teeb arvuti lauaarvuti asendajana mugavamaks, kuid samas mõjub mõneti lahmakana.

Ometi tuleb tunnistada, et Aceri välimuses siiski on mingit iseloomu, meeldigu see siis või mitte. Acerit ei aja teistega segamini ja

Sellest arvutist õhkub mingit iseloomu: see võib teile meeldida või mitte, kuid Aspire on üks neist arvuteist, mis võib pikapeale saada armsaks kaaslaseks

viienal päeval kaant lahti lüües on juba kodune tunne, mida ei saa näiteks öelda Fujitsu või Lenovo kohta. Puuteplaat ei ole randmetoest eraldatud, vaid on lihtsalt nõgu keset randmetuge ning seegi tekitab vastakaid tundeid. See-eest on puuteplaadi kerimisriba muust osast eraldatud reljeefse joonega, mis on testitud arvutitest kindlasti parim lahendus, nii on näpu all kindlalt tunda, millal võib juba näpuga vehkides kerima hakata ja millal veel mitte.

Aceri plaadimängija sahtel on tundlik, arvutit külgedelt hoides ja tõstes kargab sahtel vahel lahti. See segab veidi arvuti laual nihutamist, kui tahta käega paremast küljest lükata.

Ka jõudlusteide järgi on Acer Aspire 5737Z üsna keskmine arvuti, kuid siiski parem, kui sama kohta jagav Ordi. Mõlemal on natuke nii tegu kui nägu, kuid kumbki ei paku midagi erilist. Nagu enamik konkurente sobib Acer koju ostatevaks kompromisslahenduseks.

[HINNANG]

Keskmiselt suur, keskmiselt raske, keskmise jõudlusega. Akugi on keskmine. Osta, kui välimuse meeldib.

[d] hinne:

Ordi 4265XL

• Sellel arvutil on testituid kõige tagasihoidlikumad tulukesed: need ei ole sinised ega suured ja esmapilgul neid ei märkagi, sest need on arvuti esiküljel imepisikeste pilude taga. See on kindel pluss öötööd armastavatele kasutajatele, keda hämaras iga väiksemgi kõrvaline valgustäpik häirib.

Testijate seltskonnas jagunesid arvamused selle arvuti välimuse kohta kaheks – Marise ja Sveni arvates on arvuti ilus, Marko ja Erik ei näinud selles aga midagi erilist. Lihtsa ja puhta joone armastajatele arvuti kindlasti meeldib: see Ordi on justkui õnnestunud

Selle arvuti kohta jagunesid testijate arvamused kaheks, aga eestikeelse klaviatuuri teemal vaidlusi pole – see võiks olla kohustuslik igal müüdaval sülearvutil

segu Samsungist ja Compaqist, pärides ühelt kandilised klahvid ja teiselt sujuva klaviatuurisüvendiga korpuse. Kirjutada on selle klaviatuuriga mugav, kuid näiteks Marise väikeste daamikäte jaoks on klahvide vahed harjumatul suurend ning teisedki, kes seni vaid tihedalt teineteise kõrval pikitud klahvidega klaviatuure on kasutanud, võivad vajada harjumisaega.

Teine, mis testimisel arutelu tekitas, oli träpsilise reljeefmustriga puuteplaat. Sveni jaoks oli see väga mugav ja hea kasutada, sest sellisel puuteplaadil ei libise ka väga kuiv või väga niiske sõrm, kuid teised arvasid, et reljeef on liiga tugev ja võib pikal kasutamisel segama hakata.

Sisu poolest see Ordi ei üllata, kuid nagu mainitud, on tarkvara valik ülimalt mõistlik ja panna arvutiga kaasa ei tule. Vingt jõudlust sellelt arvutilt oodata ei tasu, aga igapäevaseks tööks sobib see küll. Kindel pluss on ka eestikeelse klaviatuur, ikkagi päris eestimaine arvuti!

[HINNANG]

Ordit õnnestunud arvuti: tagasihoidlik, veidi konservatiivne ja heas mõttes rahulikult keskmine, normaalne arvuti.

[d] hinne:

Lenovo G530

● Lenovo arvutid pole kunagi erilisel moodsa disainiga hiilanud ja nii ka seekord. Ent ega neid välimuse pärast ostetagi. Teistest kõigist eristab seda arvutit korralik haldustarkvara, tegu ThinkPadidelt tuttava haldustarkvara veidi nuditud, aga siiski viisaka versiooniga. Pidevalt erinevate seadistustega võrkude vahel jooksvale IT-tudengile on Lenovo Access Connections tarkvara kindlasti parem kui Windowsi enda tööriistad.

Soojuse hajutamiseks on arvutil probleeme: kuigi randmetugi kuumaks ei lähe, on põhja all tuntavalt kuum selgepiiriline laik.

Lenovo on pärinud kallimatelt mudelitelt korraliku haldustarkvara, mis ei meenuta lasteaia mängutuba, vaid näeb välja viisakas ja soliidne

Süles kasutades põlvi juba paljana ei hoi. Teisest küljest on hea, et jahutuse õhk ei puhu laual kasutamise korral otse parema käe peale, ventilaatori väljapuhumisava on küljel päris tagumises otsas. Neli USB-pesa on nutikalt jagatud mõlemale küljele (erinevalt Compaqist, mille vasakpoolne külg ussipesa meenutab). Lenovo on koos Fujitsuga ainus, millel Enter-klahvist paremal pool ühtegi klahvirida enam pole. Kindlasti on neid, kelle jaoks see võib määrava tähtsusega olla.

Puuetundlikud helivaljuse muutmise nupud on ei liha ega kala. Neid on kohutavalt raske kasutada: kord toimivad, kord mitte ja korra tekkis meil kahtlus, kas need üldse ongi puuetundlikud või tuleb neid kõvasti vajutada. Lihtsalt ei saa aru.

Arvuti on suhteliselt üksluine ja igav. Klaviatuur on rahuldav, kuid thinkpadilik klaviatuuri siit otsida ei maksa. Vähemalt on traadita võrgukaardi lüliti korralik klõpsuga lüliti, mitte puuetundlik narrus nagu Pavilionil. Veidi igav ja ilma eriliste võimeteta arvuti.

[HINNANG]

Ei ole just kõige ihaldusväärsem Lenovo sülearvuti. Kahjuks paistab odavus ikkagi siit-sealt läbi.

[d] hinne:

HP Pavilion dv6-1260

● Millega üllatab meid Pavilion, eelmise aasta võitja? Seegi kord on Pavilioni näol tegu kõige enam «disainitud» arvutiga testis. Läikiv hõbedane serv ja edev muster ei pruugi kõigile meeldida, kuid vaieldamatult on arvuti tegemisel mõeldud ka välimusele. Aga: üsna üksmeelselt hääletasid meie väliseksperdid Pavilioni edetabeli alumisse otsa. Kui läikivate pindade näpujäljekogumisvõime üle oleme juba tütuseni nurisenud, siis HP on isegi selles klass omaette – isegi puuteplaat läigib nagu peegel, kuhu iga puudutus rasvase jälje jätab. Peale selle on libe puuteplaat veidi

Rahvas on rääkinud – aitab üleni läikivatest ja peegeldavatest edevatest sülearvutitest. Andke meile arvuti, millega ei tule kaasa sametist puhastuslapike!

uimane, kursor tahab sõrmest kogu aeg maha jääda.

Liidesed on mõistlikult jagatud mõlemale küljele, ainult kõrvaklapipesa on esiküljel, mis eeldab süles kasutamise korral nurkpistikut. Nagu Acer Aspirelgi, on arvutil täissuuruses numbrisektsioon, mis on igapäevase numbripuru sisestamiseks numbreast mugavam. Klaviatuuri kohal on puuetundlikud helivaljuse reguleerimise ja WiFi lülitamise nupud. Kuigi need näevad kenad välja, on garanteeritud, et iga kord, kui tolmu või näpujälgi pühkida, lülitad sa WiFi välja või keerad vaevala paika timmitud helivaljuse tuksi.

Kuigi ka selle arvuti jõudlus lubab veidi 3D-mängugi mängida, ei ole see siiski kaugelki samast klassist kui Ordi. Arvutiga tuleb kaasa ka kaugjuhtimispult, ent selle nupud on viletsad ning meie tudengite jaoks pole pult müügiargument. Mis järele jääb? Edev arvuti, mille külge tuleks nõõriga siduda puhastuslapp.

[HINNANG]

Kaugjuhtimispult ja peegelpinnad õppureid ei köida. Koolitöödeks sobiv arvuti olgu esmalt ikka praktiline.

[d] hinne:

Fujitsu Amilo Pa3553

● Fujitsu jääb seekord testi viimaseks, kuid mitte sellepärast, et tegu oleks halva arvutiga. Tehnilistelt andmetelt on Fujitsu hoopiski üle keskmise ja siit leiab mõne uudse asja, mida teistel pole – nimelt hübriidgraafikakaardi, mida saab tööle rakendada nii võimsamas kui voolusäästlikumas režiimis, ning klaviatuuri alla peidetud vedelikukogu, mis päästab väiksemate koguste puhul vedeliku sattumisest arvuti sisemusse. Fujitsu on ka ainus, millel voolukaabel ühendub arvuti tahaküljele, jättes sellega küljed ühe kaabli võrra vabamaks.

Tegemist ei ole iseene-
sest halva arvutiga, aga
see miski, mille pärast
just seda arvutit
eelistada, on
siiski puudu

Ent need omadused ei ole piisavad. Selgus, et testijatest ei taha keegi Fujitsuga pikalt töötada. Arvuti on inetu ja kandiline, puuteplaadi nupud klõbisevad valjult ning arvuti läheb suikvelrežiimi juba umbes 30kraadise ekraani kaldenurgaga. Tahaksid vahel kaant koomale panna, aga arvuti läheb hoopis magama! Pealegi on mustas korpuses arvuti kole. Sama arvuti valges korpuses näeks tõenäoliselt palju parem välja. Aga praegu on see lihtsalt inetu. Otsese ütlemisega Marko sõnutsi tema seda arvutit sõpradele küll näidata ei julgeks.

Kui iga teise arvuti puhul suudaksime kamba peale välja mõelda, kellele arvuti võiks meeldida, siis Fujitsu puhul mitte. HP sobib edvistajatele, Acer Timeline pidevalt ringi rändavale inimesele, Ordi mängurile, Samsung on lihtsalt ilus ja Lenovol on asine tarkvara kaasas. Aga kellele sobiks see arvuti? Tõesti ei tea. See'p see probleem ongi. Rangelt võttes ja paberilt näpuga järke ajades täiesti kobe, aga lauale asetatuna jääb tal justkui midagi puudu. Midagi, mille tõttu tahaks just seda arvutit poest koju viia.

[HINNANG]

Mõned huvitavad omadused, kuid mitte midagi sellist, mis köidaks oma esimest sülearvutit ostvat õppurit.

[d] hinne:

[digi] ütleb:

● Nagu testi alguses mainitud, jäi sülearvutite valik ootamatult kasinaks. Mitut mudelit, mida oleksime hea meelega testi kaasanud, ei olnud lihtsalt parasjagu saada, ei leti alt ega leti pealt.

Kaalusime ka *netbook*'ide kaasamist võrdlusele, aga leidsime, et see oleks siiski ebavõrdne võistlus: ühtedel oleks eelise jõudluses ja ekraanis, teistel mugavas kaasaskandmises. Seepärast teeme peagi eraldi *netbook*'ide testi. Arutasime ka Macide testi võtmist, aga paraku ei luba Macbookide hinnaklass neid kindlasti võrrelda vähem kui 10 000 krooni maksvate odavate sülearvutitega.

Kokkuvõtteks tuleb tunnistada, et pettusime veidi praegu pakutatavate koolilapsele või tudengile mõeldud sülearvutite valikus. Miskipärast on sүgisesed kooli alguse allahindlused ja pakkumised sihitud just suurte, 15tolliste sülearvutite poole, aga see on ju selline arvuti, mida tudeng endale loengutesse kaasa võtmiseks ei osta.

Samuti on kõikide tootjate sülearvutid ühtmoodi igavad. Tõeliselt erineda justkui ei julgeta – ikka needsamad mustad ja hallid kandilised karbid. Miks on müügil valgeid või siniseid *netbook*'e, aga mitte

[TULEMUSED]

1 Acer Timeline 3810T

See sülearvuti meeldib kõigile. Miks ei peakski, teist nii kergelt ja nii hea akuga odavat sülearvutit saada ei ole.

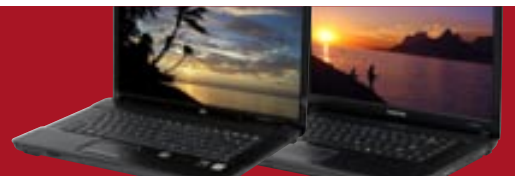

2 Ordi 6590BF Extra Plus

Võimas sülearvuti, millega lisaks koolitöödele saab mängida ka popimaid 3D-mänge.

3 Compaq 615 Samsung R522

sülearvuteid? Õige, neid tegelikult on, aga neid tuleb tikutulega taga otsida. Näiteks Fujitsul on küll lahedaid valge-mustaga mudeleid, aga teistel praktiliselt mitte.

Tegelikult on praegu sülearvuti ostmiseks hea aeg. Suhteliselt soodsalt saab juba päris häid arvuteid, vaadake ainult veidi poodides ringi.

	Acer Timeline 3810T	Ordi 6590BF Extra Plus	Compaq 615	Samsung R522	Acer Aspire 5737Z	Ordi 4265XL	Lenovo G530	HP Pavilion dv6-1260	Fujitsu Amilo Pa3553
Protsessor	Intel Core 2 Solo SU3500 1,4 GHz	Intel Core 2 Duo T6500 2,1 GHz	Mobile AMD Athlon X2 QL-64 2,10 GHz	Intel Core 2 Duo Processor T6400 2 GHz	Intel Core 2 Duo T4200 2GHz	Intel Pentium Dual-Core T4200 2 GHz	Intel Pentium Dual-Core T3400 2,16 GHz	AMD Turion X2 Dual-Core Mobile RM-74 2,2 GHz	AMD Turion64 X2 Dual-Core Mobile RM70 2 GHz
Kõvaketas	320 GB	400 GB	160 GB	320 GB	320 GB	400 GB	250 GB	500 GB	500 GB
Mälu	4 GB	4 GB	2 GB	4 GB	3 GB	4 GB	3 GB	4 GB	4 GB
Ekraan	13,3 tolli, WXGA 1366 x 768	15,4 tolli, WXGA+ 1440 x 900	15,6 tolli, WXGA 1366 x 768	15,6 tolli, WXGA 1366 x 768	15,6 tolli, WXGA 1366 x 768	15,6 tolli, WXGA 1366 x 768	15,4 tolli WXGA 1280 x 800	15,6 tolli WXGA 1366 x 768	15,4 tolli WXGA 1280 x 800
Graafikakaart	Intel GMA 4500MHD	Nvidia GeForce 9600M GT 512 MB	ATI Mobility Radeon HD 3200	Intel GMA X4500	nVIDIA GeForce 9400M G 256 MB	Intel GMA 4500MHD 256 MB	Intel GMA 4500M	ATI Radeon HD 4530 512 MB	ATI Mobility Radeon HD 3470 Hybrid X2 256 MB
Operatsioonisüsteem	Windows Vista Home Premium	saadaval kas ilma tarkvarata või koos operatsioonisüsteemiga Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Basic	Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Basic	Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Premium
Klaviatuur	inglise	eesti	rootsi	inglise	rootsi	eesti	rootsi	inglise	eesti
WLAN/Bluetooth	abgn/jah	agn/jah	bg/jah	agn/jah	bgn/ei	abgn/jah	bg/ei	bg/ei	bgn/ei
USB	3	3	3	4	4	3	4	4	3
Videoväljundid	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA	analoog-VGA, HDMI	analoog-VGA, HDMI
Optiline seade	ei	DVD RW DL	Super Multi LightScribe DVD RW	Super Multi LightScribe DVD RW	DVD Super Multi DL RW	DVDRW DL	DL DVD +/- RW	Super Multi LightScribe DVD +/- RW	DVD Super Multi DL RW
Muud ühendused	LAN	LAN, modem, ExpressCard pesa	ExpressCard pesa	ExpressCard pesa, eSATA	LAN	LAN, modem, eSATA	LAN, modem	LAN, eSATA, IEEE 1394a, ExpressCard pesa	LAN, IEEE 1394a, eSATA, ExpressCard pesa
Mootmed	32,2 x 22,8 x 2,4/2,9 cm	35,9 x 25,9 x 3,9 cm	37,2 x 25,4 x 3,2 cm	37,6 x 25,6 x 3,7 cm	25 x 38,3 x 3,7 cm	374 x 256 x 25mm esikül, 37,9 mm tagakül	25,6 x 35,6 x 3,7 cm	37,8 x 25,8 x 3,4 cm	35,8 x 25,9 x 4,4 cm
Kaal	1,6 kg	2,9 kg	2,49 kg	2,55 kg	3 kg	2,3 kg	2,75 kg	2,9 kg	2,95 kg
Muu	sisseehitatud veebikaamera, mälukaartilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad	sisseehitatud veebikaamera, IRDA TV-kaardi puldi ühendamiseks, sõrmejäljelugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad, mälukaartilugeja, TV-kaardi lisamise võimalus	sisseehitatud veebikaamera, mälukaartilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad	sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mälukaartilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad	sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mälukaartilugeja, kõrvaklapi ja mikrofonipesad, S/PDIF	sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mälukaartilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad, ExpressCard pesa, S/PDIF, 3,5G internetiühenduse võimalus	sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mälukaartilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad, ExpressCard pesa	sisseehitatud veebikaamera, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad, mälukaartilugeja, doki port	sisseehitatud veebikaamera ja mikrofon, mälukaartilugeja, kõrvaklapi ja mikrofonipesad, S/PDIF
3DMark 03	1640	12495	2670	2014	5434	2107	1960	8501	7007
3DMark 06	612	4468	1255	813	2020	927	711	3153	2676
PCMark 05	2204	5406	3597	4771	4408	4304	3942	4350	2702
Protsessor	2434	5268	4108	6075	5000	4981	5379	3959	3942
Mälu	3328	4268	2900	4899	3698	4125	4085	2671	2583
Graafikakaart	989	5835	2075	2376	3103	1915	1815	4576	2760
Kõvaketas	5455	4659	3002	4484	4654	3615	4109	4156	4423
Akutest	5:10:00	2:30:00	0:59:00	1:30:00	1:32:00	1:32:00	0:58:00	0:50:00	0:48:00
Hind	9990	9990 ilma tarkvarata, 11 680 koos Vista Home Premiumiga	6490	10 999	8990	8990	7990	9990	8490
Müüb	Klick	Ordi	Klick	Euronics	Flex	Ordi	Flex	Klick	Klick
Hinne	4,5	4,5	4	4	4	4	3	3	3
Koht	1	2	3-4.	3-4.	5-6.	5-6.	7	8	9

Vajalikud abimehed võrgus

Google Docs on küll väga mõnus tööriist, kuid mida aeg edasi, seda enam avalduvad sellel omad probleemid ja väikesed vead, mis töötamist takistavad. Seega on paras aeg vaadata, kui heal järjel on samalaadsed lahendused, mis Google'i suure mantli alla ei kuulu.

● Võrgus arvutist sõltumata tekstifaile luua ja muuta on mugav ning praeguseks ajaks on vastavad teenused arenenud juba sellisele tasemele, et jäävad «päris» kontoriprogrammidele nagu Microsoft Office ja OpenOffice alla väga vähe. Enamasti on nende mittekasutamise põhjuseks vaid harjumus neid mitte kasutada. Suund aga on kogu maailmas selles valdkonnas üsna ühene – rohkem faile võrku ja vähem arvutisse.

Tekstifailid ei ole enam ammu ainus faililiik, mida võrgus luua ja jagada. Esitlused, andmebaasid, tabelitöötlus, vikid, märkmed, kalendrid – kõik, mida ühel kodukasutajal võib vaja minna. Aga mitte ainult kodukasutajatele, vaid ka väikese ja keskmise suurusega firmadele on see hea võimalus kulusid kokku hoida ja tööd efektiivsemaks muuta.

Teenused on enamasti tasuta (või vähemalt kodukasutajale vajalikul määral) ning on mõtet enne järele mõelda, kas teha suurt investeeringut statsionaarse kontoritarkvara näol või kasutada vabalt võrgus pakutavaid teenuseid.

Pikka aega tundus Google Docs ainsa võimalusena võrgus faile teistega jagada, kuid arvestades viimase aja probleeme (mitmetunnised seisakud või vead, näiteks koostöös märgitakse mõnikord faili viimaseks muutjaks alati originaali autor), uuris [digi], millisel tasemel on teised teenusepakujad.

Paranoilisemad kodanikud veel väidavad,

Tekstitöötlust pakkuvate veebiteenuste põhiline eelis statsionaarse kontoritarkvara ees on võimalus faile mitmekesi korruga muuta ja neile igast võrgus asuvast arvutist ligi pääseda.

et on tark oma veebielu mitte ainult ühte kohta kokku koondada (nt Google'i teenustesse), vaid neid teatud määral hajutada.

Võrgus tasuta kasutatava kontoritarkvara valiku üheks olulisemaks kriteeriumiks oli põhiteenuse tasuta kättesaadavus. Seetõttu jäi näiteks kõrvale eelkõige firmadele mõeldud väga võimalusterohke lahendus Zimbra, mida pakutakse küll 60 päeva tasuta, kuid pärast seda tullakse juba raha küsima.

Sõelale jäid Zoho, Peepel, Adobe Buzzword, Etherpad ja ThinkFree Online, mis kõik on küllaltki erinevad nii võimaluste kui visuaalse lahenduse poolest.

Hindasime eelkõige teenusega liitumise ja selle kasutamise lihtsust, loodud failide kaustade loogilisust, keskkonna kasutamise kiirust ja koostöö sujuvust.

Google Docsi alternatiive testisime kahe kõige enam levinud brauseriga: Firefox ja Internet Exploreriga. Probleeme erinevate teenuste kasutamisega võib esineda eelkõige Opera kasutajatel.

[d] MARTIN METS

Zoho Office Suite

WWW.ZOHO.COM

• Esimene koht tuli Zohole lihtsalt – 2005. aastal (umbel samal ajal, kui alustas Google Docsi üks eelkäija Writely) käiku lastud tekstitöötlusprogrammist on välja kasvanud mahukas kontoritarvarprogramm, millele ükski ülesanne pole võõras.

Tervelt 15 teenust koondav Zoho on ka Google Docsi kõige tõsiseltvõetavam konkurent. Kui need kõrvuti panna, siis otseseid põhjusi, miks Google'i teenust eelistada, polegi, eriti kui arvestada viimasel liialt sageli esinevaid probleeme.

Zoho Office Suite sarnaneb visuaalselt Google Docsile, ehk isegi natuke häirivalt palju, kuid samas teeb see ülemineku ühelt teenuselt teisele seda lihtsamaks. Avamenüü ja teenuste valik on loogiline ja aega ei kulu leiutamise peale, kuidas miski töötab või mida mingi konkreetne programm teeb.

Zoho Writer pakub peaaegu kõiki sama võimalusi nagu Microsoft Word või vähemalt neid, mida inimesed ka realselt kasutavad. Teenus on otseku Google Docsi hülgamiseks loodud, sest see võimaldab peale tavaliste viiside (HTML-aadressilt ja otse arvutist)

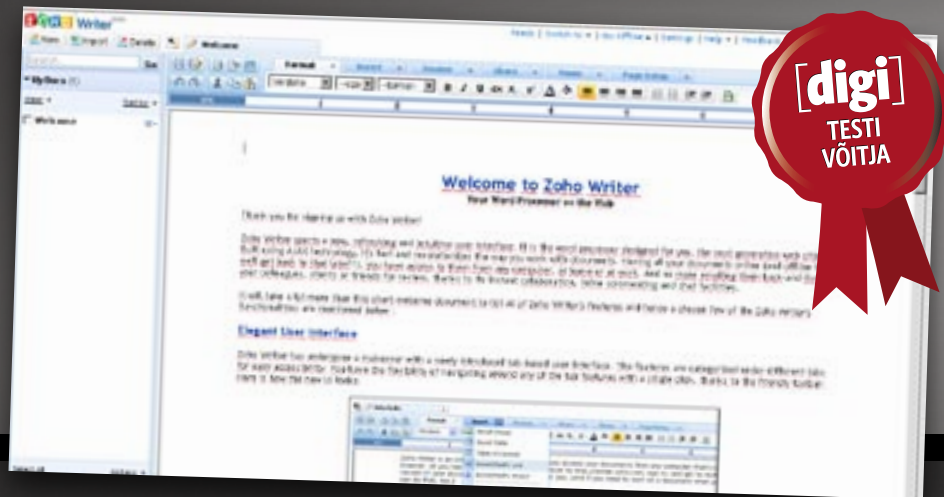
importida faile ka Google Docsist. Koostöö sujub libedalt ja mingeid anomaaliaid kasutuses ei esinenud.

Failivormingutest toetab Zoho kõiki enam levinud formaate, nii et kui antiik- või rareiteetformaate kasutada pole vaja, probleeme tekida ei tohiks. Lõpetuseks – kuna olemas on ka *offline*-teenus, mida saab kasutada Google Gears'i abil, siis põhjuseid, miks Zoho Office Suite'i mitte kasutada, peaaegu ei olegi.

[HINNANG]

Mitmekülgne ja paljude võimalustega Zoho Office Suite on vähemalt sama hea ja kvaliteetne teenus kui Google Docs.

[d] hinne:

ThinkFree Office

WWW.THINKFREE.COM

• Paljulubava nimega ThinkFree Office on minimalistliku kujundusega teenus, mis on otseku Microsoft Office'i natuke lihtsustatud versioon. Tõenäoliselt eelkõige selleks, et kasutada ennast teenusega kindlamalt tunneks.

ThinkFree Office lubab luua teksti-, tabeltöötluste, presentatsiooni ja HTML-faile ehk pakub kõike, millega kasutaja enamasti kokku puutub, ning teeb seda küllaltki lihtsalt. Tänu MS Office'ist tuttavale ülesehitusele ei valmista menüüdes liikumine ka vastava programmiga sina peal olevatele kasutajatele mingit peavalu. Olemasolevaid faile lubab ThinkFree importida nii arvutist kui ka võrgust, Google Docsi kallale otse minna ei saa.

Samuti hoiab teenus meeles kõik failide muudetud versioonid ja lubab ühe klõpsuga liikuda tagasi varasema versiooni juurde. Iga kasutaja saab enda valdusse 1 GB jagu ruumi, millele failidega opereerida. Kaustasüsteem on loogiliselt üles ehitatud ja loodud failidega peitust mängida ei tule.

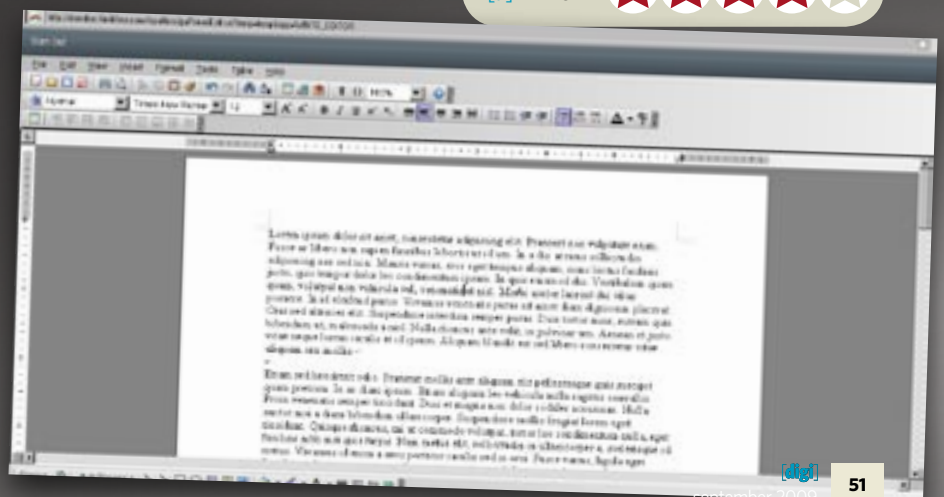
Teistega failide jagamine on tehtud natuke tülikaks, sest selleks tuleb kasutada kõrvalteenust Think Free Office Live.

ThinkFree Online on neile, kes kasutavad kontoritarvara põhilisi võimalusi. Kes nõuab rohkemat, peab vaatama Zoho poole. Tõsisemalt võib ThinkFree Online'ile ette heita üksnes osaliselt Javal põhineva teenuse kohast aeglust ja seda, et hetkel vaadatavad failid avanevad uues aknas, mis teeb ebamugavaks töö korruga mitme failiga.

[HINNANG]

ThinkFree Office on teenus, mis katab kõik põhilised kontoritarvara vajadused, kuid on vahel natukene aeglane.

[d] hinne:

Peepel

WWW.PEEPEL.COM

• Tõeliselt värvikirev ja lõbus Peepel paistab olema mõeldud kooliõpilastele, et õppetöö lõbusamaks muuta. Nagu vanasti luuletust pähe õpiti – kui olid luuletuse korra läbi luge- nud, joonistasid ruudulisse vihikusse värvilise ruudu ja pärast järgmist korda teist värvi ruudu.

Hoolimata oma lustakast (taustaks on alati temaatiline koomiks) väljanägemisest, on Peepel täiesti asjalik ja proovimist väärt teenus. See pole nii võimalusterohke kui Zoho, vaid on umbes samasuguste teenuste valikuga kui ThinkFree. Kumba eelistada, on rohkem maitse küsimus, kas tagasihoidlikku ThinkFree'd või nooruslikku Peepelit.

Peepel teenib leiba tekstitötluse, tabel- töötõtluse, esitluste, kontaktide halduse ja veel paari väiksema otsaga. Erinevalt ThinkFree'ist avanevad selle failid ruttu ja samas aknas, mis teeb töö korraga mitme failiga tõeliselt mugavaks.

Failiformaatidest tunnistab teenus kõiki vähegi rohkem kasutatavaid vorminguid, seega siin probleeme tekkida ei tohiks. Erist tuntuust vääril Windowsist inspireeritud

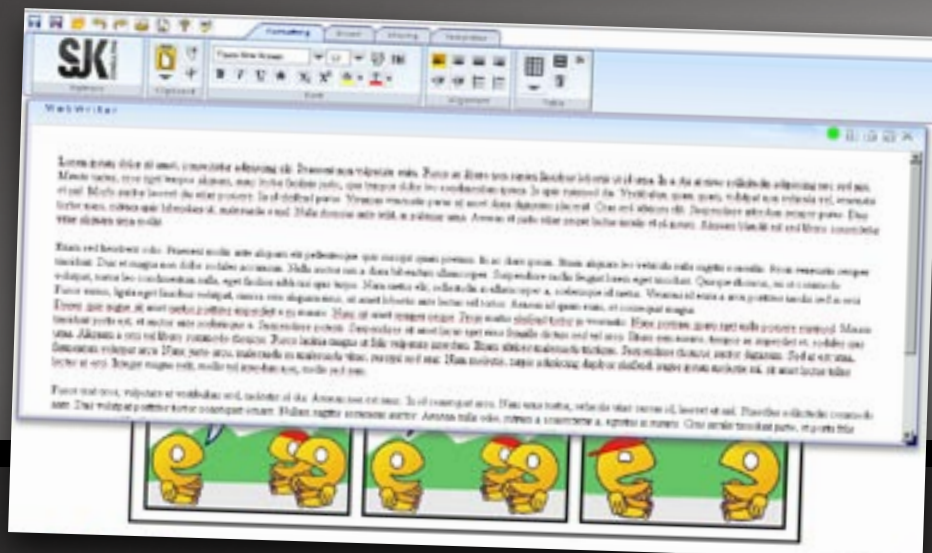
kaustasüsteem, milles orienteeruda on tõe- lise lihtne ja ülevaade failidest on kogu aeg olemas. Soovid hoopis faile (või kodutöid) teistega jagada? Palun, saab ikka: see on sama lihtne kui Google Docsis.

Peepel pole küll Google Docsi otsene konkurent, kuid see on lõbusam ja katab kõik nooremajooluse kasutaja põhilised vajadused, millega tal tuleb silmitsi seista.

[HINNANG]

Kooliõpilasele sobiv lõbus veebitarkvara, mis teeb õppimise huvitavamaks ja lõbu- samaks ning on mugav kasutada.

[d] hinne:

Etherpad

WWW.ETHERPAD.COM

• Etherpad on lihtne tekstitötlusprogramm, mis on mõeldud kiireks koostööks mitme kasutaja vahel. Väljanägemine on kõige tagasihoidlikum. Programm ei vaja erinevalt kõikidest teistest teenustest registreerimist, lihtsalt loo uus fail ja anna selle aadress või saada kutse sõpradele ning saategi koos asu- da teksti looma ja muutma.

Endiste Google'i töötajate loodud prog- ramm lubab korraga ühe faili kallale kuni kaheksa kasutajat askeldama ja võimaldab tagasi pöörduda faili kõikide varasemate versioonide juurde. Iga kasutaja teeb muu- dused eri värvi taustal, mistõttu on lihtne aru saada, keda vajadusel saab süüdistada ja tööd uuesti tegema saata.

Koostöö lihtsustamiseks on ka iga rida tekstist paremal märgitud numbriliselt, mis teeb sellest ka hea koostööriista prog- rammeerijatele – juhul kui on vaja taga ajada viga mõnes programmijupis.

Etherpad lubab importida faile, mis on .txt, .html, .doc, .docx või .rtf vormingus ja ekspor- tida .html, .doc, .docx, .rtf, .odt ja PDF-vormin- gutesse. Importida lubab teenus küll üksnes

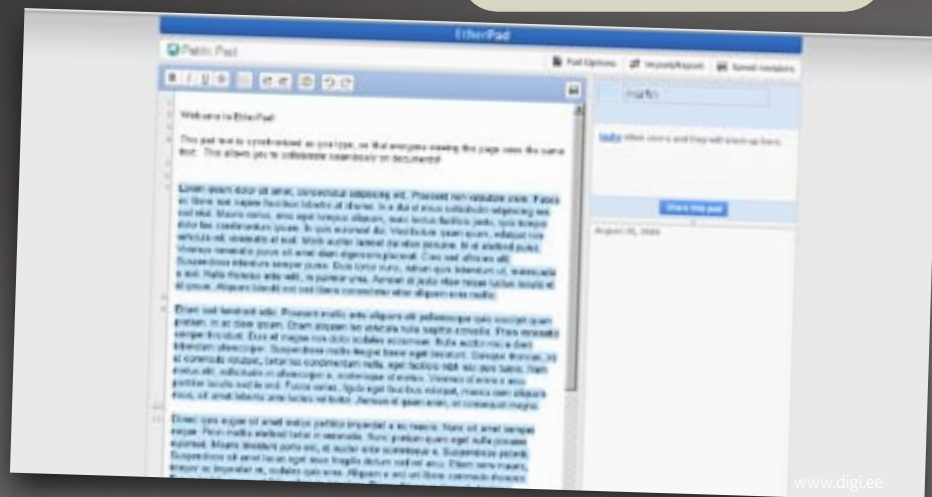
kohalikust masinast.

Jällegi, nagu kõikide teiste testitute peale Zoho, pole Etherpadi näol tegu sellise teenu- sega, mis Google Docsi jalust maha niidaks. See keskendub väga kitsale, kuid samas ka kõige põhilisemale valdkonnale – tekstitööt- lusele. Ja teeb seda väga hästi. Kuid meie testi kontekstis – otsime tõsisemaid konkurente Google Docsile – seda kõrgemale tõsta ei saa.

[HINNANG]

Google Docsi troonilt ei tõuka, märksõ- nad on tekstitötlus ja koostöö, ülejäänü- ga Etherpad pead ei vaeva.

[d] hinne:

Adobe Buzzword

WWW.ADOBE.COM/ACOM/BUZZWORD

● Buzzword ei ole just ülemäära võimas töövahend, kuid põhilised asjad saab tehtud. Adobe'i veebiteenus pakub tuge .doc, .docx, .xml, .odt, .txt ja .rtf failide loomiseks, muutmiseks ja vaatamiseks. Ühe märkimisväärsema teenusena pakub Buzzword võimalust faile PDF-vormingusse eksportida. Adobe'i teenus ju ikkagi.

Kuigi kogu teenus näeb väga kena välja, vajab selle värviküllane maailm üksjagu harjumist. Üheks suurimaks miinuseks on ikoonid, mille otstarve ei ole tihti peale esimese hooga tajutatav. Mõnda käsku tuleb tükk aega taga ajada, et see kätte saada. Veerand tunniga on kõik siiski käpas, tõenäoliselt on üks põhjus ka see, et ülemäära palju operatsioone, mida Buzzwordiga teha saab, lihtsalt ei ole. Olgu, õigekirjakontrolli saab teha 18 keeles.

Loomulikult pakub ka Buzzword võimalust teiste kasutajatega koos faile muuta. Selle koha pealt sujus kõik ilusti, katseperioodi jooksul ei esinenud mingeid tõrkeid teenuse töös. Buzzword hoiab alles iga faili kõik salvestatud versioonid ja lubab väga mugavalt tagasi pöörduda eelmise versiooni juurde, kui

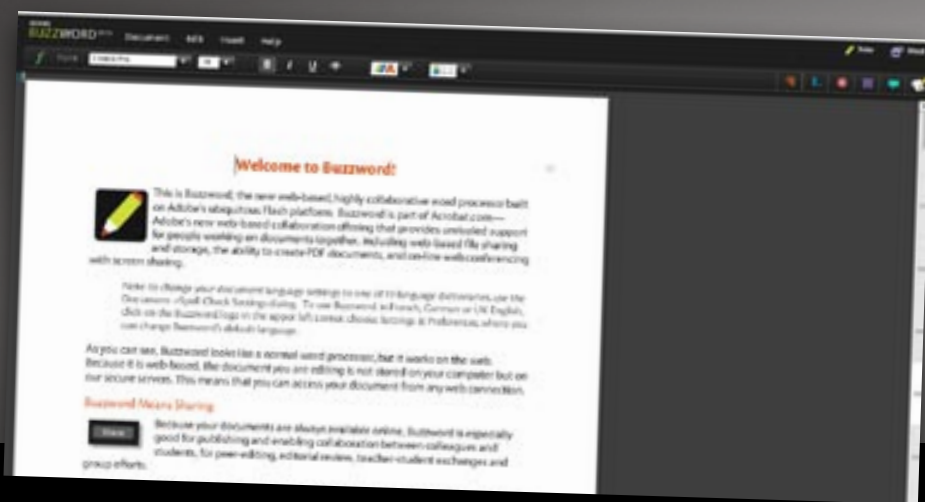
kuskil vahepeal on midagi viltu läinud.

Buzzwordi häda on see, et kui juba mingi teenus valida, tasuks rõhuda ka sellele, et saab kasutada peale tekstitöötuse vähemalt ka tabelitöötuse ja esitusfaile ning vähemalt hetkel seda veel teha ei saa. Samas tuleb tunnistada, et selle töö, mille Adobe'i teenus on ette võtnud, teeb see ära igati viisakalt ja kiireks PDF-failide ekspordiks sobib suurepäraselt.

[HINNANG]

Kirju ja värviline teenus, mis vajab teistest rohkem harjumist. Põhiline funktsioon on tekstitöötus ja PDFi eksport.

[d] hinne:

[TULEMUSED]

1

Zoho Office Suite

Suurepärane pakett ja vääriline konkurent Google Docsile.

2

ThinkFree Office

Massiivsele Google Docsile otseselt vastu ei saa, kuid lihtsamad tööd teeb ära.

3

Peepel

Lõbus ja samas asjalik teenus, mis sobib hästi õpilastele.

[digi] ütleb

● Nagu ka kõige muuga, mis on seotud arvutitega, tuleb esmalt kindlaks teha, mis on kasutaja vajadused.

Kui on vaja asendada tervet Google Docsi võimaluste arsenalit, leidsime ainult ühe tõsiseltvõetava rivaali – Zoho Office Suite'i, mis Google'i teenuste pakettile ei jää alla silmailu ega võimaluste poolest. Samuti ei tekkinud testiperioodi jooksul teenuse töös mingeid seisakuid ega muid probleeme.

ThinkFree Office ja Peepel on teenused, mis katavad enamiku kasutajate vajadused, sest kui tihti me ikka kas või Microsoft Office'is näpime midagi peale Wordi, Exceli ja Powerpointi.

Erinevus nende kahe vahel on üksnes lähenemises – konservatiivne *versus* liberaalne.

Puhtalt tekstitöötusele keskendunud Etherpad ja Adobe Buzzword sobivad küll hästi koostööks, kuid võimaluste hulk on nende teenuste juures piiratud.

Ainult kiviviske kaugusel on see aeg, kus kogu kontoritarkvara kolib üle brauseritesse ja kasutajad loovad, muudavad ja jagavad faile üksnes veebis ning tarkvara pole enam vaja installida.

Ülevaade võrgus pakutavast kontoritarkvarateenustest näitas igal juhul kindlalt seda, et ainult kiviviske kaugusel on aeg, mil kogu tekstide kirjutamine ja nende muutmise on kolinud kasutaja brauserisse.

Wine weeks

Kvaliteetveinid * Degustatsioonid * Erimenüüd * Sooduspakkumised

Tähelepanu! Alkoholi liigne tarvitamine võib kahjustada tervist!

- **Veinidegustatsioon 78** EEK/in
Sisaldab nelja veini maitsmist ja suupisteid
- **3-käiguline à la carte õhtusöök koos veiniga eelmüügist -25%**
Eelmüügi hind 595 EEK/in (normaalhind 789 EEK/in)
- **7-käiguline degustatsioonimenüü koos Rothschild veinidega gurmeerestoranis eelmüügist 1393** EEK/in

Kruis
Stockholmi

-30%

hind al. 592 EEK/in

Kruis
Helsingisse

al. **490** EEK

Pakkumine kehtib A- ja B-klassi kajutile väljumisega Tallinnast 01.09.-31.10.09. (v.a. reedeti)

Kood: WINEWEEKS

Hind sisaldab ühte kohta Tallinn-Helsingi-Tallinn reisil luksusliku M/S Baltic Princess pardal

Club One liikmetele reisi eripakkumine saadaval ainult Tallink online'is ja müügiesindustes!

www.tallink.ee

tel 640 9808

TALLINK

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

Kuidas suvepilte teistega jagada?

LK 58

ARVUTI

Kuidas unustatud Ubuntu parooli muuta?

LK 56

Kuidas Ubuntu'le Chrome'i installida?

LK 57

FOTO

Kuidas teha polaroididega kollaaži?

LK 60

HELI JA PILT

Kuidas kasutada Xbox Live'i?

LK 62

Kuidas kasutada Playstation Networki?

LK 63

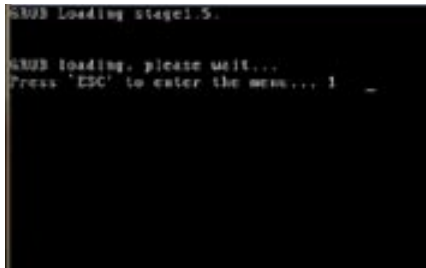
KUIDAS ...

unustatud Ubuntu parooli muuta

Ühel heal päeval võib juhtuda, et istud arvuti taha ja ... ei mäleta enam oma Ubuntu parooli! Nii juhtus näiteks minuga. Ent õnneks (või kahjuks, kui teistpidi mõelda) on vaikeseadistustega installitud Ubuntu suhteliselt lihtne parooli muuta.

1. Ligipääs arvutile

Selle meetodi kasutamise eelduseks on füüsiline ligipääs arvutile. Seda ei saa teha üle võrgu. Kui oled unustanud oma parooli serveris või koduarvutis, kuhu sa enam eemalt sisse logida ei saa, siis pead tülitama kas võrguadministraatorit või juhendama telefoni teel koduseid, kes selle sinu eest ära teevad.

2. Katkesta Ubuntu laadimine

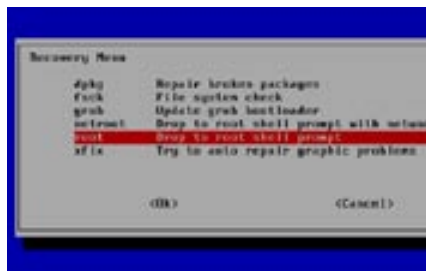
Arvuti sisselülitamisel, pärast seda, kui ekraanil on üle jooksnud riistvarateave, käivitub alglaadur GRUB, mis hoolitseb Ubuntu edasise käivitamise eest. Paariks sekundiks kuvatakse ekraanil kiri «Press 'ESC' to enter the menu». Tee nagu kästud, vajuta paoklahvi Esc. Kui su arvuti kõvakettal on mitu operatsioonisüsteemi või installitud mitu kernelit, võidakse menüü kuvada ka vaikimisi.

3. Mine taasterežiimi

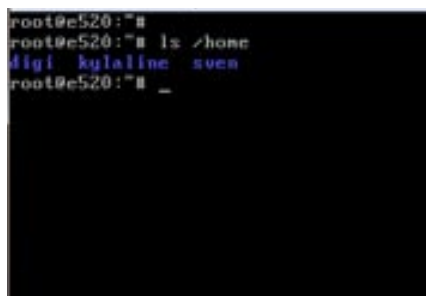
Vali loetelust kõige uuema (suurema versiooninumbri) kerneliga

rida, mille taga on sulgudes kirjas «Recovery mode». Tavaliselt on iga kerneli rida dubleeritud, millest üks on tavakäivituse ja teine taasterežiimi jaoks. Liigu nooleklahvidega sellele reale ja vajuta sisestusklahvi Enter.

4. Logi sisse juurkasutajana

Pärast süsteemseid teateid ilmub ekraanile taastemenüü. Liigu nooleklahvidega alla, kuni jõuad reani «root (Drop to root shell prompt)». Vajuta sisestusklahvi. See viib sind süsteemi käsuviibale juurkasutaja õigustes. Juurkasutaja parooli süsteem sinult ei küsi.

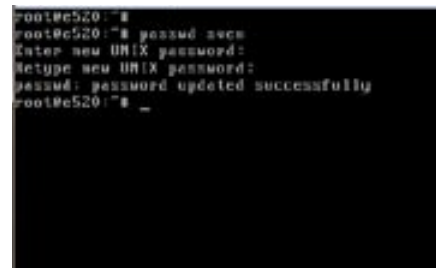

5. Uuri välja kasutajanimi

Turvakaalutlustel ei ütle Ubuntu ebaõnnestunud sisselogimisel kunagi, kas sisestati vale kasutajanimi või vale parool. Seega võib olla, et üritad sisse logida küll õige parooliga, aga vale kasutajanimiga. Nii võib juhtuda, kui kasutad läbisegi mitut arvutit, milles sul on erinev kasutajanimi. Tuled koju ja üritad koduarvutisse logida kooli- või tööarvuti kasutajanimiga – seda on juhtunud meie kõigiga. Süsteemis leiduvaid kasutajaid

on kõige lihtsam tuvastada, kontrollides nende kodukausta olemasolu. Selleks tipi käsuviibale sisse järgmine käsk: ls /home. Järgmisele reale kuvatakse kasutajate loetelu, sealt leiad oma kasutajanime.

Märkus: kui oled installi kohandanud ja kasutajate kodukaustad mujale lasknud luua, pead kasutama /home asemel loomulikult õiget kausta. Samuti ei pruugi kodukausta nimi ühtida kasutajanimiga, aga kui sa oled Ubuntu juba nii osavalt kohandanud, oskad sa ilmselt ka kasutajanimed failist /etc/passwd ise välja lugeda ...

6. Muuda parool

Parooli taastada ei ole võimalik. Sa ei saa välja uurida oma vana parooli, saad parooli ainult muuta. Tipi käsuviibale käsk «passwd kasutajanimi». Näiteks kasutaja andres parooli muutmiseks tipi: passwd andres. Seejärel palutakse sul uus parool kaks korda järjest sisestada. Erinevalt näiteks installi käigus parooli sisestamisest ei hoiatata sind siin nõrga parooli eest. Eeldatakse, et käsuviibal tegutseja teab, mida ta teeb. Kui paned lihtsa või nõrga parooli, siis süsteem aktsepteerib seda.

7. Käivita Ubuntu

Tipi nüüd käsuviibale «exit» või vajuta Ctrl+D (viimane ei tööta nt VirtualBoxis kasutava Ubuntu puhul). Kuvatakse juba tuttav taastemenüü. Vali sealt käsk «resume» («Resume normal boot»). Ubuntu laadimine jätkub ning edasi kulgeb kõik tavapärasel radal pidi. Nüüd saad sisse logida juba muudetud parooliga. **[d]**SVEN VAHAR

KUIDAS ...

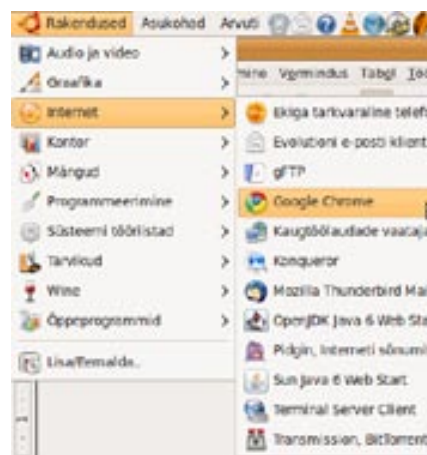
Ubuntule Chrome'i installida?

Aeg-ajalt tahaks ju tarkvara enne järele proovida, kui see ametlikult valmis saab. Vaatame, milline hakkab olema Google'i uus brauser Chrome Linuxile. Seda õpetust tasub järgida vaid julgetel ja uudishimulikel.

rakendusel faili kohe avada, teisel topeltklõpsa salvestatud failil selle käivitamiseks. Juhul kui Gnome'i asemel on aknahalduriks midagi muud või keskkonna häälestus on teistsugune, võib ka paketi paigaldamise programm erineda. Sel juhul on ka paketi paigaldamisega seotud dialoogiaknad teistsugused, kuid sisu on sama.

millisest rakendusest imporditakse brauseri seaded, ja palutakse võimalust kas Chrome kohe käivitada või lihtsalt installeerimine lõpetada. Kui seda akent kohe pärast installi ei ilmu (näiteks Ubuntu Netbook Remixi versioonil seda ei tule), avatakse see Chrome'i esimesel käivitamisel. Kui ühtegi veateadet ei kuvata, Chrome'i install õnnestus. Süsteemi menüüs peaks see olema nüüd internetiprogrammide jaotuses.

1. Lae alla Chrome'i arendusversioon

Selle leiad aadressilt <http://www.google.com/chrome/intl/en/linux.html>. Loe läbi Google'i hoiatus, eriti see osa, kus ähvardatakse, et tarkvara võib kinni joosta ega toeta veel Flashi. Nad mõtlevad seda tõsiselt. Kui soovid jätkata, klõpsa linki «an early developer channel version». Avaneb lehekülg Chrome'i arendusversioonidega. Klõpsa paremal menüü linki «2.3 Linux». Sõltuvalt sellest, kas kasutad Ubuntu 32bitist või 64bitist versiooni, vali kas google-chrome-unstable_current_i386.deb (32bitine) või google-chrome-unstable_current_amd64.deb (64bitine), klõpsates vastaval real. Avaneb aken, kus kuvatakse litsentsi tekst ning teave programmi kohta, mis veel kord rõhutab, et tegu on arendusversiooniga. Õeldakse põhimõtteliselt seda, et Google ei võta endale mingit vastutust. Nõustumiseks klõpsa nuppu «Accept and download».

2. Installeeri Gdebi abil

Avanevas dialoogiaknas pakutakse tõenäoliselt võimalust faili Gdebi paketi paigaldaja abiga avada, aga kui seda valikut pole, pead faili enne kõvakettale salvestama ja siis avama. Esimesel juhul lase

3. Vajad administraatori õigusi

Gdebi paketi paigaldaja avab paketi ja jääb ootama uut kinnitust, nupuvajutust. Paki paigaldamiseks klõpsa nuppu «Paki paigaldamine». Installimise käigus tehtavate administratiivsete toimingute jaoks küsitakse nüüd parooli. Sisesta see.

4. Seadistused saab üle võtta

Installeerimise lõpus avaneb taas uus dialoogiaken, kus küsitakse,

5. Head kasutamist!

Ava Rakendused -> Internet -> Google Chrome. Esimesel käivitamisel küsib Chrome, kas määrata Chrome nüüd vaikebrauseriks, ja taas ka seda, kas ta peaks üritama seadistusi mõnest teisest brauserist impordida. Firefox'i seadistuste ülevõtmiseks peab Firefox olema suletud. Google Chrome on hetkel varane arendusversioon. See ei ole veel brauser, mida saaks kasutada muretult kõikidel veebilehtedel, ent mingi mulje brauserist, millest tulevikus täisväärtuslik Linux'i versioon ilmub, saad juba nüüd.

[d] TARMO KÄHR

KUIDAS...

suvepilte teistega jagada?

Kolme suvekuu jooksul kipub kogunema üksjagu puhkuse- ja reispilte, mida hea meelega sõpradega jagaks. [digi] õpetab, kuidas teha seda nii, et vaatajad igavushaigutusi peitma ei peaks.

1.

Online-fotoalbum

Kõige lihtsam ja traditsioonilisem viis digifotod sõpradele kättesaadavaks teha. Populaarsemad kohad selleks on nagi.ee, album.ee, fotoalbum.ee, picasa.google.com, flickr.com ning loomulikult ka Facebook ja Orkut. Kuigi fotosid saab enamasti üles laadida kaustade kaupa, tasuks enne interneti riputamist põhjalik eelvalik teha - kellelgi pole aega ega viitsimist vahtida kümnet pisut erineva nurga alt tehtud kaadrit. Vali igast motiivist välja üksainus, sinu meelest kõige paremini õnnestunud pilt ja vaatajad on tänulikud.

2.

E-kaart

Kuigi pisut eilne päev, pole staatiline e-kaart kuhugi kadunud ja et oma fotodest e-kaarti teha, on internetis palju võimalusi. Katseta näiteks smilebox.com leheküljel. Peale kaartide on seal muidki võimalusi, kuidas fotosid jagada.

3.

MMS

Multimeediasõnumite saatmine töötab Eesti mobiilivõrkudes juba aastaid, ent suurt populaarsust pole saavutanud. Miks mitte siis sellega tutvust teha ja sõpradele lühisõnumi asemel hoopis mõni

meeleolukas foto saata? Aga võta seda kui võimalust, mitte kui garanteeritud vahendit, sest sõnumi kättesaamine sõltub nii sõbra telefonimudelist kui ka sellest, kas ta asub parasjagu Eestis - välisriigis on MMSide vastuvõtmine tasuta.

4.

Blogi - lähemalt ja lõõvamalt

Selmet blogisse 50 pilti ritta riputada, nii et vaataja peab nimetis-sõrme veriseks rullima, ehita neist slaidisõu, mille kiirust iga vaataja ise saab reguleerida. Selliseid slaidisõusid saad kasutada ka näiteks Orkutis ja Facebookis. Võimalusi on mitu, uuri lähemalt näiteks selliseid: www.slide.com, flickrslidr.com, www.db798.com/pictobrowser ja www.rockyou.com.

5.

Scrapbook

Scrapbook'ile on raske eestikeelset vastet leida, kuigi meie vanemad tootsid neid usinasti juba aastakümneid tagasi - pakud kaustikud kleebiti täis juhuslikke ilupilte ja detaile, mis mõnest ajalehest-ajakirjast välja lõigata õnnestus. Tänapäeval saab scrapbook'i teha arvutis ja väga kiiresti, kusjuures tulemus näeb välja päris professionaalne. Tarkvara pakutakse mitmesugust, aga üks lihtsamaid ja kiiremaid viise on www.

scrapblog.com - kõik on veebipõhine ja proovimiseks pole vaja isegi registreeruda.

6.

Pildid telekraanile

Elioni DigiTV kasutajad saavad fotosid ka telekast vaadata. Alustuseks tuleb fotod laadida Elioni suhtluskeskuse hot.ee pildialbumisse, mis toimib ka täiesti tavalise online-fotoalbumina. Kui tahad, et pildid ka teleka kaudu nähtavaks muutuksid, pead neile juurdepääsuõigused määrama - kas vaadata saab igaüks või ainult määratud inimesed. Iga telekaomanik peab aga looma endale hot.ee konto, siduma selle oma digiboksiga ning saab seejärel fotosid telekast sirvida. Täpsema info ja kasutusjuhendi leiad aadressilt tv.elion.ee/pildialbum. Ülemäära lihtne ega mugav selline lahendus pole ja maale vanaemale on lihtsam paberpilte saata, aga tehnofriikide jaoks on selline võimalus kindlasti kõitev.

7.

Päris oma muusikavideo

Üks atraktiivsemad viise piltide teistele näitamiseks on teha nendest muusikavideo. See ei nõua ei erilisi oskusi ega ka palju aega. Alusta aadressilt animoto.com, lae üles oma pildid ja meeldiv muusikapala (võid kasutada ka nende arhiivi),

Eks ole ju sellisel moel esitletavad pildid palju vahvamad kui valgel taustal?

oota paar minutit ja fotod ongi muusika taktis liikuma pandud – tavaline slaidisõu on selle kõrval mannetu. Valmis videoid saab hõlpsasti muuta ja remiksida, samuti sõpradega jagada, videokaardina laiali saata, blogile lisada ning YouTube'i eksportida. Alla laadida on samuti võimalik, aga selle eest küsitakse raha. Tasuta saab teha kuni 30sekundilisi videopuppe, täispika loo eest küsitakse kolm dollarit. Kolmekümne dollari eest saab osta aastase piiramatut kasutusõigust.

8. Arvuti taustapilt

Töölaua taustapilt on jätkuvalt hea võimalus oma parimaid kaadreid nähtavana hoida, seda nii enda kui ka sõprade arvutites. Keeruliseks muutab asja see, et erinevate resolutsioonidega ekraane on kasutusel palju ning ideaalse tulemuse jaoks tuleks pilt täpselt õigesse mõõtu lõigata. Ühtlasi jälgi, et sel poleks liiga palju kirjuid detaile – see võib ikoonide nägemist segama hakata.

9. Uudiskirj

Kui leiad, et pilt siiski päris tuhandet sõna ei ütle ja pead vajalikuks omalt poolt paarsada lisada, võid koostada uudiskirja, mis ühendab professionaalse ku-

jundusega nii pildid kui teksti. Mine aadressile letterpop.com ja proovi järele – disaini ja lisavõimalusi on palju.

10. Kogukonna veebileht

Kui fotod ühendavad mingit kindlat üritust või seltskonda (perikond, töö- või trennikaaslaste klubi), võid luua spetsiaalse veebilehe, kuhu pääsevad ligi ainult nemad, ning mis peale piltide pakub võimalusi kommenteerimiseks, kalendrite, linkide ja küsitluste lisamiseks, uudisteks jmt. Sellist teenust pakub näiteks shutterfly.com.

11. Ekraanisäästja

Jõude seisva arvuti saab hõlpsasti digitaalseks pildiraamiks muuta. Otsi märksõnu «photo screensaver» ja või-

malusi avaneb kümneid. Ent pea meeles, et termin «säästja» on siinkohal küll eksitav, sest sageli nõuab animeeritud programm arvutit rohkem ressursi kui igapäevatöö.

12. Vanad head «pärisasjad»

Kui kõik muud ideed otsa saavad, pöördu vahelduseks tagasi mitmed digitaalsete meetodite poole ja pane oma fotod T-särkile, postmargile, kruusile, puslele või miljonile muule suveniirile. Kui raha on väga palju ja edevus väga suur, helista mõnda välireklaamifirmasse ja lase parimad palad bussiootepaviljonidele või majaseintele riputada.

[d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS...

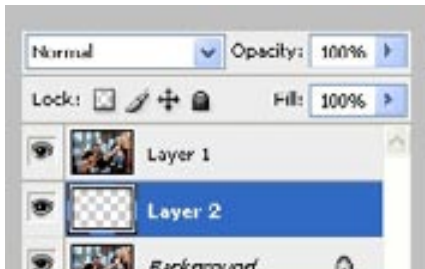
teha polaroididega kollaaži

Mäletate, kunagi olid polaroidpildid päris popid? Praegu kasutavad polaroidkaameraid vist veel vaid vähesed friigid, ent kunagise meetodi austuseks võib igaüks vähesse vaevaga vinge kollaaži kokku panna, mis justkui polaroidpiltidest koosnekski.

1.

Tee taustakihi koopio

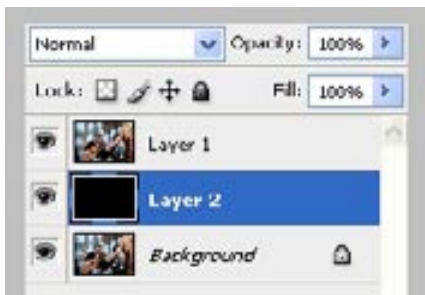
Ava pilt Photoshopis ja tee taustakihi koopio. Selleks vajuta Ctrl+J. Tulemuseks on kiht nimega Layer 1, mis asetseb taustakihi peal.

2.

Lisa kahe kihi vahele kolmas

Nüüd on vaja tausta ja selle koopio vahele veel üks tühi kiht lisada. Vaikimisi paneb Photoshop uue kihi aktiivse kihi peale. Selleks et see satuks aktiivsest kihist allapoole, tuleb hoida all Ctrl klahvi ja siis uue kihi ikoonile vajutada.

3.

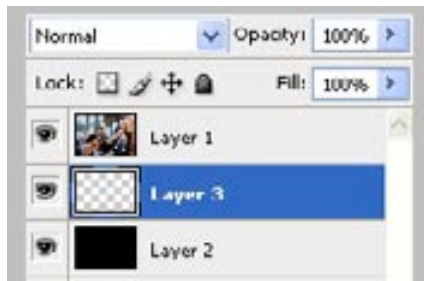
Täida uus kiht musta värviga

Äsja loodud kihist saab su pildile taust ning see tuleks täita meelepärase värviga. Lihtsuse huvides kasutame seekord musta. Taasta Photoshopi esi- ja tagaplaani värvi vaikeseaded vajutades D. Seejärel vajuta Alt+Backspace ning vahekiht täitubki musta värviga (seda näed ainult Layersi aknas, sest põhiaknas on tema peal veel üks kiht).

4.

Tee veel üks uus kiht

Veendu, et äsja mustaks värvitud kiht on endiselt aktiivne, ning

klõpsa taas kord uue kihi ikoonil. Tekib kiht nimega Layer 3, mis asetseb musta kihi peal.

5.

Määra esimese polaroidi sisu

Nüüd on aeg kollaaži esimene kaader välja valida. Hoiu Layer 3 aktiivseks ning klõpsa tööriistaaknas Rectangular Marquee Tooli peal ja märgista Shift-klahvi all hoides ala, mida soovid esimesel polaroidil näha.

6.

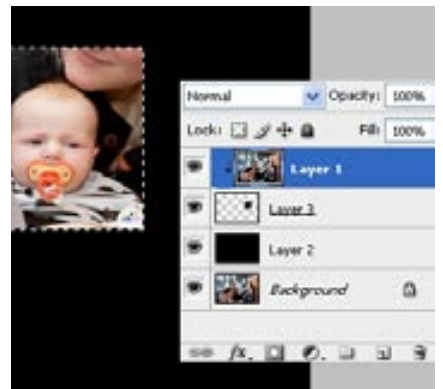
Täida valitud ala mustaga

Märgistatud ala tuleb taas värviga täita. Selleks vajuta Alt+Backspace. Tulemusest näed taas üksnes Layersi aknas.

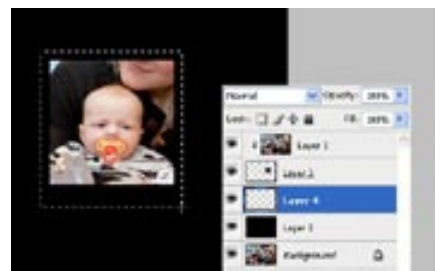
7.

Tekita lõikemask

Järgmiseks tuleb kasutusele võtta selline kaval tööriist nagu lõike-

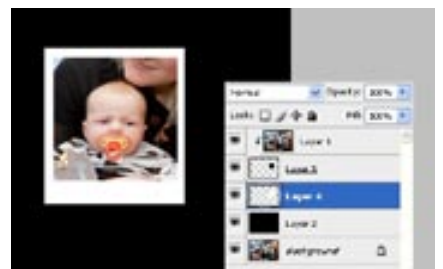
mask (*clipping mask*). Selle abil jääb kõige ülemisest kihist näha vaid see ala, mille me äsja märkisime ja ära värvisime, ehk teisisõnu esimese polaroidi sisu. Lõikemaski loomiseks muuda Layer 1 aktiivseks ja vali Layer menüüst Create Clipping Mask. Klaviatuuri vastav lühivalk on Alt+Ctrl+G. Kui tegid kõik õigesti, ilmub mustal taustal nähtavale esimese polaroidi sisu.

8.

Joonista polaroidile raam

Klõpsa aktiivseks Layer 2 ja tee selle kohale jälle uus kiht. Seejärel märgista nähtava pildi ümber taas Rectangular Marquee Tooli abil ala, millest saab polaroidpildi raam.

Mõningase harjutamisega on tulemuseks meeleolukas kollaaž.

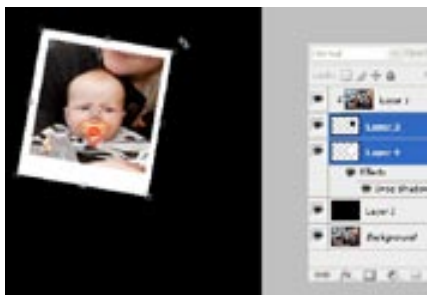
9. Värv raam valgeks

Nüüd piisab vaid Ctrl+Backspace'i vajutamisest, et raam muutuks valgeks, nagu see polaroidpildidel ikka oli.

10. Lisa vari

Kuna järgmised pildid valmivad esimest kopeerides, siis tasuks kohe tekitada ka vari, kuigi seda esialgu mustalt taustalt üldse näha pole. Selleks veendu, et Layer 4 on endiselt aktiivne, ja klõpsa Layeri akna alumises servas ikoonile Layer Styles. Avanevast rippmenüüst vali Drop Shadow. Avanevas aknas sisesta Opacity väärtuseks umbes 30%, Angle umbes 130 kraadi, Distance 10 pikslit ja Size umbes 20 pikslit. Ülejäänud määrangud jäta muutmata ja sulge aken.

11. Pööra polaroidi

Klõpsa Shift-klahvi all hoides Layer 3 ja Layer 4 peal, muutes need korraga aktiivseks. seejärel käivita käsklus Free Transform, vajutades Ctrl+T. Nüüd saad polaroidi pisut keerata: lihtsalt liigu hiirega mõne pildi nurga juurde (väljaspool pilti), klõpsa ja keera.

12. Rühmita polaroidikihid

Muuda aktiivseks kihid Layer 1, 3 ja 4 ning vajuta Ctrl+G, et need rühmitada. Sel moel on neid lihtsam kopeerida.

13. Tee rühmast koopia

Selleks lohista rühm uue kihikoonile. Group 1 Copy nimeline

kihtide rühm ilmub kõige peale.

14. Leia uuele polaroidile koht

Ava rühm, klõpsates selle ees asuval noolel. Muuda aktiivseks kaks selle rühma kõige alumist kihti (Layer 3 Copy ja Layer 4 Copy). Seejärel vajuta taas Ctrl+T ning saad uue polaroidi sobivasse kohta nihutada ning ühtlasi ka selle nurka muuta. Kui polaroidid otsapidi üksteise peale ulatuvad, muutub nähtavaks ka ennist tehtud vari.

15. Tee seda kõike uuesti... ja uuesti

Nüüd pole muud kui korda samme 13 ja 14 nii kaua, kui oled saanud soovitud koguse tillukesi pilte, mis näilise hooletusega üksteise peale asetatuna ühe terviku moodustavad.

[d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS ...

Inside Xbox Friends

Notwen
1095

kasutada Xbox Live'i?

Kuigi Xboxe on Eestis müüdnud juba eelmise versiooni väljatulekust alates, ei ole teenus Xbox Live! siiani ametlikku tuge saanud. Sellest on kahju, sest aina enam rõhuvad mängud netiintegratsioonile ning isegi üksikmängudel on võrgupõhised edetabelid ja statistika.

● Hoolimata asjaolust, et teenusel pole siiani Eestis ametlikku tuge, saab seda siiski päris suurel määral kasutada. Xbox Live'i kasutada pole küll väga lihtne, aga õnneks ka mitte väga keeruline.

Eesti pole ametlikult esindatud, on suurem osa eestlastest registreerunud Soome või Inglismaale. Võib teha ka USA kasutaja, kuid siis peab arvestama, et Euroopast ostetud punkti- ja kuldkaardid sellisel juhul ei tööta.

3D», «Doom», «Mortal Kombat 3» ja «Duke Nukem 3D», kuid loodetavasti tulevikus see probleem laheneb.

1. Hõbe või kuld?

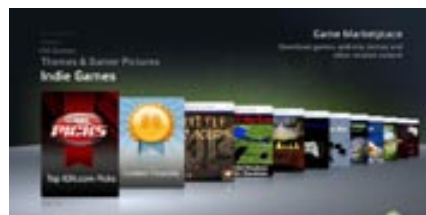
Profiile saab igal konsoolil teha peaaegu lõpmatuseni, kuid kõik kasutajad, kellega soovitakse võrgus mängida, peavad liituma tasulise teenusega Xbox Live! Gold. Õnneks on iga konsooliga kaasas kolm tasuta kuuajalist katseaega. Olgugi et Marketplace on kasutatav, ei ole Silver staatusesega võimalik võrgus mängida ning demosid ja Arcade'i väljalaskeid peab ootama nädal aega kauem. Samuti ei õnnestu hõbedasel tasemel teha videokõnesid ega grupivestlusi. Kui aga rõhk on peamiselt üksikmängudel ja demode kättesaamisega pole kiiret, ei ole 600- kuni 900kroonisel aastamaksel ilmselt mõtet.

2. Vali uus kodumaa

Registreerimisel peaks tähelepanu pöörama asukohariigile. Kuna

3. Osta punkte

Kraapekaarte, millega punkte osta, leiab poodidest või saab tellida internetist, näiteks aadressilt www.gamepointsnow.com, kus vajalik kood saadetakse minutitega e-postile.

4. Kellele on vaja pärispoode?

Kõige tüütum ametliku esinduse puudumise juures on, et Xbox Live! Marketplace ehk koht, kust osta mängude lisasid, Arcade'i mängu või lausa täismänge ja videosid ei aksepteerii Eesti krediitkaarte. Enamasti sellega ülemäära suurt muret siiski ei ole, sest suurema osa vajadustest rahuldavad punktikaardid. Sõltuvalt ostukohast kõigub 4200 punkti (umbes nelja Arcade'i või kahe täismängu) hind 600 ja 900 krooni vahel. Kui punktid olemas, on valik tohutu. Ainukesed mängud, mida eestlastele siiski ei võimaldata, on «Wolfenstein

5. On tore, kui on sõpru

Sõprade alas näevad nii kuld- kui hõbekasutajad igal hetkel, mida teised teevad. Olles mõne sõbra lisanud, saab näha, kas ta mängib, vaatab videot või kuulab muusikat. Samuti saab rääkida MSN Messengeris, mis on palju mugavam, kui Xboxi külge haakida kas puldi- (u 500 krooni) või tavaline USB-klaviatuur. See aasta lisanduvad ka Facebooki, Twitteri ja Last.fm'i tugi. Xbox on tõeliselt sotsiaalne masin.

6. Võrguelu

Oma kasutajainfot näeb ka aadressilt live.xbox.com, kus saab ka mängu ja demosid allalaadida ja lisada ning vaadata, millega sõbrad tegelevad. Samuti on võimalik enda kodulehele kasutajainfot kuvada. Kui standardkujundus ei sobi, leiab mygamecard.neti valikust veel kümneid erinevaid ning võib koostada ka edetabeleid, näiteks nagu see Hinnavaatluse foorumi kasutajate oma: <http://tinyurl.com/mek62j>.

[d] RAINER PETERSON

KUIDAS ...

kasutada Playstation Networki?

Playstation Network ehk PSN on Sony pakutav teenus, mida toetavad Playstation 3 ja Playstation Portable. Sarnaselt Xbox Live'iga on teenus seni Eestis ametliku toetuseta, kuid see ei tähenda, et seda ei saaks teatud määral ja ümber nurga kasutada.

1. Registreerimine

Endale PSNi konto saab teha nii arvuti, PSP kui ka PS3-ga. Registreerimisel Playstation Network sellist riiki kui Eesti ei tunnista. Asukohariigist sõltub peamiselt see, kas sul õnnestub netis maksta. Selleks võib olla vaja märkida riigiks USA, aga muidu võib registreeruda ükskõik, millise riigi alla. Kontotüüpe on kaht liiki: Master ja Sub. Master-kontoga saab kasutada kõiki teenuse võimalusi, kuid selleks peab olema vanust üle 18 aasta. Master-konto alla saab omakorda teha Sub-kontosid. Iga konsooli kohta saab teha lõpmatul hulgal kontosid. Teenus on täiesti tasuta, mingeid kuutasusid see ei sisalda.

2. See pole pood

Playstation Store on tore koht küll, kuid eestlased (vähemalt need,

kelle krediitkaardid on registreeritud siinsetes pankades) saavad kasutada üksnes võimalusi demode, taustade ja muu tasuta pudi-padi sikutamiseks. PSNi puhul on halb veel see, et sarnaselt Xbox Live'iga ei ole seal punktikaarte, mille eest mängu osta. Jääb ainult üle loota, et Sony kunagi ka meie konnatiigi avastab.

3. Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab

PSNist saab mängu osta Eestis üksnes sellisel viisil, kui märkida konto asukohamaaks ja aadressiks USA. Teadaolevalt ei tööta ka teenus sellisel juhul kõikide krediitkaartidega, kuid tõenäosus, et see õnnestub, on olemas. Kui krediitkaart töötab, saab oma PSNi kontole raha kanda ja siis on kõik edasi juba lihtne.

4. Ilma sõpradeta ei saa

Playstation Networki suurim kasu enamikule eestlastele on mitmikmäng ja sõpradega suhtlemine, milleks on palju võimalusi. Helivestluste jaoks on siiski vaja mikrofoni.

5. Teine kodu

Playstation Home on Second Life'i meenutav keskkond, kus saab teha endale nii avatari, kodu ning mis kõige

tähsam - teiste kasutajatega suhelda. PSN Home on samuti tasuta ja vajab üksnes PSNi kontot.

6. Trofeed letti!

Trofeede alt näed nii enda saavutusi mängudes kui ka seda, millised trofeed kaunistavad sõprade riuleid.

7. Ka PSP on kampa võetud

Playstation Store töötab ka PSP peal ja sealt saab samuti sisetada (ja ehk kunagi ka osta) mängude demosid. Sarnaselt Playstation 3-ga saab PSP peal mängida paljusid esimese PlayStationi klassikalisi mängu. Põhiline teenus, mida väikesel ekraanil kasutada ei saa, on muidugi Playstation Home.

[d] MARTIN METS

[play]

Hea ja kurja vahel

Selle aasta jooksul on lisandunud vähe Playstation 3 eksklusiivmänge, mis on niivõrd head ja pilkupüüdvad, et võiksid suunata kodanikke endale vastavat konsooli soetama. «Killzone 2» kõrval on üheks selliseks kindlasti õnnestunud avatud maailma märul «inFAMOUS».

• Viimase ajal on popp teha erinevaid «Grand Theft Auto IV-st» inspireeritud avatud maailmaid, modifitseerides mängu mõnda aspekti, olgu selleks siis ekstreemsete liikumisvõimalustega, kuid keskpärane «Prototype», hullumeelsete kihutamiste ja logiseva kompotiga «Wheelman» või kloonimise tulemus «Saints Row 2». Ükski neist ei kütündinud oma suurele eeskujule ligilähedalegi.

Kõik on paigas

Kuni nüüd. Sucker Punch, kes varem on tuntud «Sly» mängusarjaga, on valmis teinud märuliseikluse, mis ei jää «GTA IV-le» alla ühegi nurga alt vaadates. Viimase pulga peal graafika, originaalne lugu, moraalsed valikud, kiire ja nauditav märul ning terve suur linn, milles ringi hullata.

«inFAMOUS» ei jää «Grand Theft Auto IV-le» alla ühegi nurga alt ja on mõnes aspektis paremgi

Empire Citys toimub salapärane plahvatus, mis osa linnast maapealt pühib ja kaose vallandab. Sellele järgnevad haigused, rüüstamine ja rivaalitsevate gängide sõjad ning valitsus on sunnitud kolmest saarest koosneva linna karantiini panema – keegi ei saa sisse ega välja. Rattakuller Cole MacGrath saab plahvatuses rängalt vigastada ja langeb koomasse.

Cole on just tavaline inimene, kes ühel hetkel endagi ehmatuses avastab endal elektrilised supervõimed. Ja olgu mänguloojad tänatud – see ei tee teda peast soojaks ega sunni vanaema kuduma talle spetsiaalset superkangelase ülikonda, millega linna vahel ringi hulkuda ja erinevaid ülesandeid täita.

Superkangelane meie hulgast

Superkangelasi oleme näinud igasuguseid, alates üliradioaktiivsest Fantastilisest Nelikust kuni puukallistajatest Capten Planeti ja tema kambani. Seda üllatavam on, et Cole mõjub originaalselt ja usutavalt. Isegi minule, kes ma suurem asi superkangelaste austaja ei ole. Erinevalt «Prototype'ist» on linn veenev, majad erinevad ning tänaval sagivad ini-

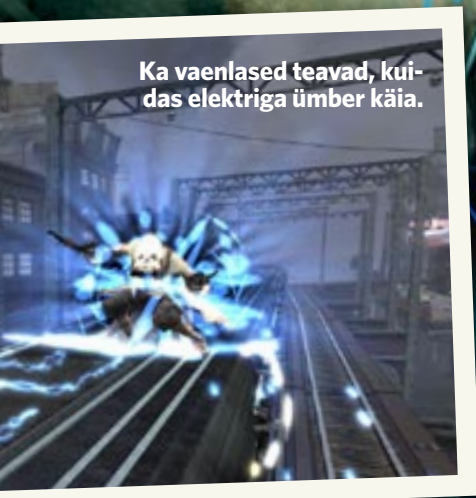
mesed ja autod oma näoga. Kunstiliselt on «inFamous» lahendatud surepäraselt, linn mõjub tõesti suletud, kurjakuulutava ühiskonnana ning koomiksilikud vaheklippid on sobitud üldpilti.

Üliinimese elu ei ole nii lihtne, kui võiks arvata. Supervõimed on toredad, lasevad Cole'il mööda katuseid, majaseinu ja la-ternaposte ringi hüpelda, kuid sellel on

Ka vaenlased teavad, kuidas elektriga ümber käia.

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja

«Prototype»

«Grand Theft Auto IV»

TEINE ARVAMUS

Õhus on elektrit

● Sisuliselt on tegu «Assassins Creedi» laadse mänguga, kus relvastuseks on kasutatud elektrit. Kindlasti tasub proovida neil, kellele meeldib kõrghoonete otsas turnida. Kuna demo on vabalt PSN-ist allalaetav, siis tasub enne proovida, kui poodi ostma minna.

Negatiivse poole pealt võiks pahalased natuke tugevamad olla ja miks mitte ka ilmastik sisse tuua (vihm, torm jne). Positiivse elamusena mainiks ära vaheklipid, mis on mõnusalt koomiksilaadsed, ja võimaluse välja kujundada tegelase karma ehk siis valida hea ja kurja vahel. Punkte annaks 8,5 kümnest. [d] INDRKE JÜRGENSON

Rahvast rünnata on karmale kahjulik.

Cole suudab ronge liikuma panna, kuid saab ka jalgsi mööda raudteid kihutada.

ka oma miinused. Elektrifitseeritud Cole ei saa ujuda ega ei tohi üldse vett näppi-da, samuti ei saa ta relvi kasutada. Sellest pole küll mida, sest elektril põhinev ründearsenal on rikkalik, kuid siiski mitte ülepingutatud nagu «Prototype'is».

Madin on kiire, mitmetahuline ja rahuldustpakkuv – täpselt selline, nagu see ühes mängus olema peabki. Kogemuspunktide eest lukustuvad lahti uued oskused ja rünnakud. Enamikul linna pättidel on sõjaline kõrgharidus, nad varjuvad osavalt, ründavad korruga ja valivad tulistamiseks häid positsioone, vaid harva paistavad sihitult tegutsevad.

Teod räägivad valjemini kui sõnad

Cole'i ees seisavad pidevalt valikud. Kas imeda täbaval lebav inimene energiast tühjaks või hoopis elustada? Mõlemal on mängu seisukohalt oma pluss – salvestada elektrit või saada kogemuspunkte.

Kui keegi palub Cole'il täita mõni lihtne ülesanne ja saada selle eest vaevatasu, kas siis aega viita ja ülesanne täita või see lihtsalt abipalujalt ära võtta? «inFamous»

Iga mängija valik ja väiksemgi tegu mõjutab rahva suhtumist temasse

paneab mõtlema – mitte küll selle üle, kas mängudes on liialt palju vägivalda, vaid selle üle, millise moraalse valiku teeksid sina päriselt samas olukorras.

Kõik need valikud mõjutavad Cole'i karmat ja määravad, kas ta on rahva armastuse pälvinud kangelane või kurikuu-lus terrorist. Ainult heast tahtest Cole'il ei piisa, tiheda liikusega tänaval keset efektseid autoplahvatusi on raske tegutseda nii, et kõrvalised isikud viga ei saaks.

Cole'i karma määrab ka selle, kuidas inimesed tänaval temasse suhtuvad, kas kiidatavad takka ja aitavad võitluses või sõimavad ja loobivad mädamunadega. Karmast sõltuvalt saab läbida ka missioone – kangelasele avanevad ühed, pätile aga teised ülesanded. Rehabilitseerimine on mängus võimalik – korra kurjuse tee jalga alla seadnuna on võimalik heategudega uuesti rahva poolehoid võita.

Õiges rütmis

Eraldi tuleb veel välja tuua mängu suurepärane heliriba, millest suurema osa on loonud tunnustatud IDMi ja *drum'n'bass'* i geenius Amon Tobin, kes varemgi mängudele muusikataustu teinud, näiteks sama hästi on tal õnnestunud «Splinter Cell 3: Chaos Theory». Taustahelid, linnakära, tegelaste hääled ja automüra – kõik on paigas.

«GTA IV» kõrval mõjub «inFamous»

värskest. GTA sari on siiski mängumaa-ilma mõistes pensionär, vanust juba üle kümne aasta, ning kõiki selle missioone ja mänguskeeme oleme juba kuskil mingis variandis varem näinud. «inFamous» ei paku midagi jahmatavalt uut ja ennenägematult originaalset, kuid ei tekita ka tunnet, et meilt korjataks raha millegi selle eest, mille eest me juba varem maks-nud oleme.

Ühe sõnaga «inFamous» hinnates tuleks öelda «sümpaatne». Mäng, mis pakub nii tulist madinat kui tõsist kaasaelamist. Maksimumihinnet ei pane ma üksnes seetõttu, et jätta ruumi arenguks.

[d] MARTIN METS

inFAMOUS (PS3)

HIND: 1149 KROONI

Müügil: www.progames.ee

[HINNANG]

Elektrifitseeritud märul avatud maailmas, milles kõik elemendid on omal kohal ja lugu veab algusest lõpuni välja.

[d] hinne:

Tapalavakunstikateeder

Déjà vu. Internetis mängivate vabatahtlike vastu on seatud armee sombisid, kes lainetena lunastust lunivad. Mängijad värisevad punkti kogunenuna ja klammerduvad hädiste käsirelvade külge, kuni kargab välja bossim koletis, kes seltskonna seinale laiali määrrib.

● Me ei räägi eelmise aasta ellujäämis-hitist «Left 4 Dead» (ülevaade selle aasta jaanuari [digi]). Sarnasele kirjeldusele vastab ka uus võrgukoostöömäng «Killing Floor». Mängijaid on siin nelja asemel kuni kuus ning nad üritavad palgasõdurisaabastes ülekäte läinud koletiseepideemiat kontrolli alla saada.

Võrdlused «L4D-ga» on vältimatud ja tuleb tunnistada, et enamasti jääb «KF» alla. Erinevus kahe mängu vahel on suurem, kui võiks arvata. Seekord ei ole eesmärgiks turvalisse kohta põgeneda, vaid vaheldusrikkad koletiste lained viimseni tühjaks teha ja verevalamise vahepeal kaupmehelt valusamaid relvi osta. Viimasele lainele järgneb lõpoboss, kes kogematu meeskonnaga üks-null teeb.

Klassipõhine koostöö

Kaupmehe (tegelikult naise) muutuv asukoht on ainus, mis mängijaid liikuma sunnib. Efektive grupp veedab sageli suurema osa ajast heas asukohas ja keevitab ukseid kinni, et vaid üht teed tule alla peaks hoidma. Siinkohal on «L4D» kindlasti parema lahendusega, sest ühes kohas kolle oodata on paganama igav, aga «KFis» paratamatult kasulik. Lisaks on halb idee panna mängijad maas vedeleva laskemoona pärast konkureerima.

«Killing Floori» relvade valik on kirju, hästi teostatud ja tasakaalus.

Valida on kuue klassi vahel – meedik, kommando, täpsuslaskur, pumppüssipets, lähivõitleja ja tulealustaja. Igal klassil on omad boonused, mis lahingute käigus tasemetel võrra kasvavad. Õnneks ei pea kindlat klassi mängima, et karjääri teha – näiteks areneb ka täpsuslaskuri tase meedikuna, kui ta sõpru ravib. Klassisid arenemine ja saavutuste süsteem on kaks peamist motivaatorit, mis sunnivad mängijat edasi liikuma, sest kampaaniat kui sellist ei ole.

Graafika on paraku ajast ja arust, kuna «Killing Floor» on välja arenenud «Unreal Tournament 2004» modifikatsioonist ning kasutab sedasama vana Unreal 2.5 mootorit. Koletiste ja relvade heli on väga

Killing Floor (PC)

HIND: 220 KROONI

Müügil: Steam

Protsessor: 1,2 GHz või samaväärne (soovitatav 2,4 GHz)

Mälu: 512 GB (soovitatav 1 GB)

Videokaart: 64 MB DirectX 9.0c ühilduv (soovitatav 128 MB)

Helikaart: DirectX 8,1 ühilduv

Vaba kettamaht: 2,0 GB

Tarkvara: Windows 2000/XP/Vista

kvaliteetne, tegelaste jutt aga korduv ja halb. Muusika vaheldub atmosfäärilise õudukamuusika ja käre metaliga.

Üks asi jäi kripeldama...

«Killing Floor» on üks nendest haruldastest mängudest, mis on rohkem kui tema osade summa. Hoolimata puudujääkidest on tegu lõbusa koostöömänguga, kus mängija ei ole sajaprotsendiliselt rühmast sõltuv. Kuigi mängul on vägev konkurent, on «Killing Floor» unikaalne ja mitmekülgsem, pealegi odav. Ühe asja tahaks veel lisada: nimelt uue kontingendi valguses vääraks 4 punkti saanud «Left 4 Dead» 4,5 punkti. [d] REIN ZOBEL II

[HINNANG]

Hoolimata nõrgast graafikast ja tugevast konkurendist on «Killing Floor» täiesti pädev võrgukooperatiivne õudusmäng.

[d] hinne:

Ta ei näe küll just kõige kaunim välja, kuid milline vapustav lauluhääl!

Fuel (PC)

HIND: POLE TEADA

- Müügil:** veel mitte
- Protsessor:** Intel Core 2 Duo @ 2,4 Ghz
- Mälu:** 1,5 GB
- Graafikakaart:** 512 MB (GeForce 8800 või ATI Radeon HD 3800)
- Helikaart:** DirectX 9 ühilduv
- Vaba kettamaht:** 7 GB
- Optiline seade:** DVD-lugeja
- Tarkvara:** Windows XP/Vista
- Platvormid:** PC, PS3, Xbox 360

Pilt tundub esmalt paljulubav, kuid reaalne kihutamine räägib teist keelt.

Vähemalt sõidukite valik on lai.

Tühja paagiga ei sõida

Ootasin «Fueli» pärast muljetavaldava reklaamklipi nägemist päris pikisilmi, sest paistis, et tulemas on raju rallimäng, mis pakub avatud postapokalüptilist 14 400-ruutkilomeetrist maailma, kus öö ja päev vahelduvad ning tihti ründavad mängijat liivatormid ja tornaadod.

● Paberil ongi Codemastersi üllitisega asjad korras. Sõita saab 75 erineva sõidukiga, milleks on nii bagid, ATV-d, muskel- ja sportautod, mootorrattad, veoautod ning isegi hõljuk, kuid nende kättesaamiseks peab kõvasti vaeva nägema. Masinad on joonistatud päris korralikult ja fantaasiarikkalt ning meeldiv on see, et sõidu käigus need määrduvad. Sama juhtub ka juhiga, kui too istub ATV või mootorratta seljas.

Kiiver pähe!

Sõitja ise on lihaseline ja ohtralt tätoveeritud lahe sell, kelle välimust saab suva järgi muuta, vahetades tal näiteks riideid, mille valik suureneb vastavalt mängus edasijõudmisele. Sõiduvahenditel saab vahetada ainult värvi.

Nagu mängu nimi juba ütleb, on läbiv teema kütus, mis kipub paagist kärmelt kaduma. Paaki saab täita sõite võites, maastikul kütusetinne otsides või

enesetapjalikult suurtele veokitele otsa sõites. Loomulikult saab teha nii karjääri kui üksiksõite ja ka mitmikmängu võimalus on olemas. Agaramad võivad üldse ise radu valmis meisterdada.

Kogu ootusärevus kaob kahjuks juba esimese sõiduga. Reklaamis nähtud ilus pilt osutub samasuguseks mulliks nagu adrenaliinootus. Kumbagi ei ole ja kumbagi ei teki ka edaspidi. Keskkondades pole kahjuks seda hõngu, mida väljend «postapokalüptiline maailm» tavaliselt tekitab.

Teedel vedelevad ilmetud autorusud ning maastik mõne kandilise lagununud majaga ja põlenud metsadega ei mõju usutavalt ega tekita tunnet, et tegu oleks karmi kaoses maailmaga.

Pildiilu puudumine ei ole veel maailma lõpp, aga mängitavuse ja põnevuse puudumine on andestamatu. Kui masinate ja mängumaailma helitausta kohta ei ole midagi halba öelda, siis muusika võib rahulikult enne mängu algust kinni keerata. Silme ette kerkitab vähetasustatud stuudiomuusik, kes pu-

nus mängu heliriba õlleraha eest ühe õhtuga sünti ja kitarrri plõnnides valmis.

See, et ettejäädavad asjad järgi hullumeelses mängus ei purune, välja arvatud vähesed erandid, on kummaline. Sõites võrkaeda 100kilomeetrise tunnikirusega, puruneb pigem auto kui aed. Kaasvõistlejate tehisintelligentsi kallal ei ole vaeva nähtud, kuna see, kuidas nad suudavad suurte kiirustel maastikul veatult kihutada, näitab, et masinaid ei ole suudetud realistlikult sõitma panna.

Aega tagasi ei saa keerata

On irooniline, et hoolimata mängu niimest pakub see vähe adrenaliini. Tundub, et tegijate mõtetes mõlkus armutu kütmine, aga välja tuli äbarik, mille raisatud ajast on kahju.

☒ MARIUS JÕUDVALD

[HINNANG]

Ilmetu kihutamine ilmetus maailmas ei paku mitemingisugust mängurõõmu ja EGO graafika võiks olla tublisti parem.

☒ hinne:

Metsik, metsik Lääs

Techland lükkas tulevikku oma FPSi projektid «Dead Island», «Warhound» ja «Chrome 2», kui avanes võimalus teha Ubisofti rahadega järg «Call of Juarezile».

● «CoJ: BiB» on eellugu kolme aasta eest ilmunud «Call of Juarezile». Techland on varemgi järke tehes valinud eelloo jutustamise tee, kui meenutada tulistamisi «Chrome» ja «Chrome: SpecForce», kuid «CoJ» seeriaga on täpsemalt märki tabatud. Nii hästi seotud lugusid tihti ei näe.

Mäng räägib kahe McCalli venna (üks neist eelmisest mängust tuttav Ray) sekkumist Metsikus Läänes. Kuidas nad USA kodusõja päevil pere kaitsmiseks Konföderatsiooni armeest deserteerisid ja lindpriideks hakkasid, Mehhikosse legendaarset varandust otsima ratsutasid ja kauni naise pärast riidu läksid.

Lahtised otsad märuliga seotud

Lugu püsib huvitav, kuid veelgi hämmastavam on, kuidas on suudetud sisse pikki-da peaaegu kõik elemendid, mis vesternite kaudu Metsikut Läänt iseloomustavad. Võitlused indiaanlaste ja bandiitidega, pearaha kogumised, duellid, põgenemised vangistusest, raudtee kaitsmine, tagajamised hobustel, vankritel ja kanuul...

Mängida saab mõlema vennaga, tegelane valitakse iga peatüki alguses. Kummalgi kangelasel on omad oskused. Ray on

lõhkeainete, lähivõitluse ja raskerelvastuse spetsialist, Thomas (kes on «CoJ» peategelase Billy kasuisa) turnib kõrgustes, laseb vibu ja loobib nuge. Mängutempo on üldiselt kiire, aga erinevad tegelased annavad võimaluse mängida veidi erinevate stiilidega. Mõlemad on muidugi ka osavad revolvrkangelased ja kummalgi on oma viis, kuidas aeg luubis suurematel kampadest jagu saada.

Vedelev rahapaun omale

Kogutud raha eest paremaid relvi ja varustust osta pole uus trikk, küll aga on innovatiivne varjumissüsteem. Olles millegi taga peidus, pole vaja vajutada eraldi nuppu välja piilumiseks: piisab hiireliigutusest. Samuti on arvutimängurile algul harjumatu Ray poolautomaatne sihik, mis hüppab ja lukustub lähedalolevatele vastastele. Mänguri eest otsustavat-tegutsevat sihtimist ei saa ka kinni keerata.

Kena pilti teeb ChromeEngine 4. Mitmekesised kaardid on toetatud loomuliku maailmaga. Metsik loodus kõrbete, kaljude ja metsade näol, kaevandused, linnad ja mahajäetud asundused on kõik aja- ja asjakohased. Näitlejatööd on samuti head

ja muusika sobiv. Viimane kaldub kohati veidi tänapäeva, kuid sobib ikkagi.

Mitmikmäng pakub viit omapäraste nimedega mänguliiki, kuid olemuselt vanu tavaid: surmamats, meeskonnalahingud, kaitse-ründa jms. Enamik kaheksast kaardist on linnad, kus kuni kahteist-kümnekesi sõjida. Mängitavaid klasse on lausa 13, kuid osa on alguses lukus. Samuti pole matsi alguses mängija oma parimas vormis, vaid peab mõningase edu järel parendavaid uuendusi ostma. Ostud kehtivad ainult käimasolevas matsis.

«CoJ: BiB» on igast otsast suurepärase komplekti. Metsiku Lääne metsik ja tegevusrohke elu esitatakse kaunilt, kõlavalt ja rohke tulevargiga. Kunagi Poola suurim mängufirma on endiselt oma maa parimate mängutegijate seas. Techlandi viimane tulistamine on nende seni parim löbuvara.

[d] LEHO LAHTVEE

Keskkonnad on kaunid, vastased pahad ja revolvrud kuumad.

Call of Juarez: Bound in Blood (PC)

HIND: 499 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Demo: <http://tinyurl.com/kwtnv4>

Protsessor: 3 GHz

Mälu: 2 GB

Graafikakaart: 256 MB NVidia Geforce 6800 / ATI Radeon X1650

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 4 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox360

[HINNANG]

Kütkestava looga plahvatuslik ekskursioon Metsikusse Läände. Revolvrud pihku ja bandiite jahtima.

[d] hinne:

Empire: Total War (PC)

HIND: 599 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Protsessor: 2,4 GHz

Mälu: 1 GB (2 GB Vista jaoks)

Graafikakaart: 256 MB

Helikaart: DirectX 9 ühilduv

Vaba kettamaht: 15 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Vägesid juhtida pole keeruline.

Graafika on hiigelsammul edasi astunud ja on võrreldes varasemaga tõetruu.

Sõda kahes vaatuses

Reaalajastrateegiasari «Total War» paistab silma ajaloolise täpsuse ja realistlikkusega. Kui eelnevad mängud on keskendunud kesk- või antiikaja sõjapidamisele, siis «Empire: Total War» viib mängija hoopis 18. sajandi lahinguväljadele ja poliitilistesse intriigidesse.

«Empire: Total War» ei erine üldplaanis sama sarja varasematest väljalasetest. Mäng toimub endiselt kahel tasandil. Üks on suur strateegiline kaart, millel saab liigutada armeesid, ehitada linnu ja tegeleda poliitikaga. Teine viib mängija otse lahingukeerisesse ja pakub võimalust juhtida vägesid kuulsusrikaste võitudenähtudega.

Kui eelmised osad keskendusid peamiselt Euroopale, siis nüüd on sõjategevus viidud ka Ameerika ning India kolooniatatesse. Provintsid omavad suurt kaubanduslikku väärtust ja nendest võib sõltuda terve impeeriumi käekäik.

Uue näoga lahinguvälgi

Kõige rohkem on muutunud lahingud, kus püssirohi on nüüd oluline komponent. Võrreldes eelnevate mängudega on ratsaväe osatähtsus kahanenud ja jalaväe taktika sootuks muutunud. Esmakordselt peab mängija muretsema tulesektorite ja suurtükiväe pärast. Lahingus on muutunud oluliseks ka tehnoloogiline üleolek. Enamik taktikaid ja lahingurivistusi tuleb esmalt leiutada, enne kui neid lahingus saab kasutada.

Üheks suuremaks uuenduseks on merelahingud. Varem polnud võimalik ise laevastikke lahingu käigus juhtida, lahingu

tulemus otsustati tuimalt täringuvisete põhjal. Nüüd saab mängija suursugustest armaadadevahelistest kokkupõrgetest osa võtta, kuigi kahjuks jätab arvuti oskus laevadega manööverdada üsna palju soovida. Pealegi on üsna keeruline taibata, kuidas laevade juhtimine täpselt on kor-

raldatud. Seega on merelahingute juures palju arenguruumi.

Kohati jääb kahjuks mulje, et mäng saadeti poeriulitele liiga vara. Esineb viperusi ja probleeme, mis võivad mänguelamust rikkuda. Näiteks on äärmiselt veider, et strateegiline kaart, mis ei tohiks sisaldada väga palju graafilist kila-kola, jookseb üldiselt halvemini kui lahingukaart. On äärmiselt tüütu oodata, kui mitu tosinat arvuti juhitud fraktsiooni

jõnkshaaval enda vägesid liigutavad. Eriti veider on, et strateegiline kaart ei funktsioneerikorralikult arvutil, mis lahingud üsna heade sätetega välja mängib.

Ei puudu ei elav suits ega tuli

Graafilise poole pealt on raske Creative Assemblyle midagi ette heita – lahingud näevad välja ehtsad. Kõige kõrgemate sätetega on igal sõduril veidi erinev välimus, mis omakorda lisab lahingumõllu realismi ja ilu.

«Empire: Total War» näol on tegu suurepärase lisaga «Total War» seeriasse. See väga hea strateegiamäng ühendab efektiivselt reaalaja- ja käigupõhise strateegia head omadused, mistõttu soovitame seda mõlema žanri sõpradele.

[d] JOONATAN RENEL

[HINNANG]

Kõikehõlmav ja ilus strateegiamäng, millel on paar viga, eelkõige arvuti oskamatuse laevadega toime tulla.

[d] hinne:

Maastikuarhitekti unistus

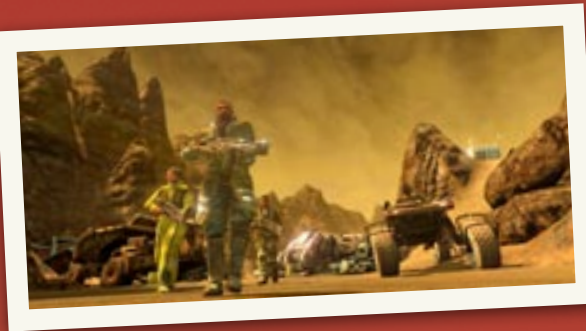
2001. aastal ilmunud FPS «Red Faction» ei saanud küll ülemäära populaarseks, kuid pakkus keskkondi, mida sai väga suures ulatuses purustada. «Red Faction: Guerilla» jätkab sama rada, kuid nagu tänapäeval kohustuslik, saab seda kõike teha avatud maailmas.

● 2002. aastal rutakalt välja antud «Red Faction II» kasutas sama GeoModi mootorit nagu esimegni väljalase, kuid oli sellest hoolimata koledam ja madin oli tasakaalust väljas. Seega pole imestada, et kolmandat osa tuli oodata seitse aastat.

Vahel ei tasu kiirustada

Kahtlemata tuli see ootus kasuks, sest perspektiivvahetuse läbi teinud «RF: Guerilla» on hea mäng. Nüüdsest toimub madin Marsil kolmanda isiku vaates, mida arendaja Volition põhjendas sooviga näidata igapidi lõhutavat maailma mängija ümber paremini – et uue põlvkonna Geo-Modi mootori toel oleks ekraanil näha korraga rohkem plahvatusi.

Mängida saab uue tegelase Alec Masonina, kes aitab toimekal kaevurite «ametiühingul» Red Faction võidelda varasemate mängude headega ehk Earth Defense Force'iga. Peategelane ta siiski ei ole – selleks on hoopis Marsi maastik koos füüsikamootoriga. Tolmune ja kalk maailm, kus kõik puruneb täpselt nii, nagu sa

ootad. Hoonete algosakesteks transformeerumine ei sisalda üksnes visuaalset naudingut, vaid selle eest saab ka raha, millega enda varustust tuunida.

Vabadus ja võrdsus igale rajoonile

Mars on jagatud sektoriteks ja mängija ülesanne on vähendada eri ülesehitusega missioonidega EDFi mõju igas tsoonis. Kui kõrvale jätta mõni halvasti paigutatud salvestuspunkt, on missioonid enamasti sirgjoonelised ja stressivabad ning lasevad tulevargist mõnu tunda. Kui põhimissioonid ja lugu läbi, saab maailmas edasi mürgeldada ja proovida leida kõiki

salakohti.

Kuigi ka juba teises osas sai kasutada sõidukeid, on see aspekt kolmandas viidud uuele tasemele – tööliklassi motoriseerimiseks on «GTAdest» laenatud masinate sõidu pealt ärandamine. Mitmikmäng koos kuue mängurežiimiga on soliidne ja hetkel küllaltki menukas ning pikendab mängu eluiga tunduvalt.

Kui kõik lõhkeainega mürgeldamine kõrvale jätta, on «Red Faction: Guerilla» tavaline avatud maailma mürul kõigi oma lisamissioonide ja suure liikumisvabadusega. Mitte küll nii lihvitud ja tasakaalus kui «inFAMOUS», aga kindlasti lõbusam ja kauakestvam kui «Prototype». Just praegu ilmus ka lisapakki ja septembri keskpaigas saavad Marsil madistada ka arvutiomanikud.

[d] MARTIN METS

Alec Mason lööb Marsil korra majja.

Uus mängumootor GeoMod 2 paneb betoonitükid liblikatena lendama.

Red Faction: Guerilla (PS3)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Platvormid: PC, PS3, Xbox360

[HINNANG]

Kolmanda «Red Factioni» märksõna on taas keskkonna lõhkumine, muu on teisejärguline ja keskpärane.

[d] hinne:

«Battlefield: 1942» väike poeg

Ma pole olnud kunagi väga tõsine võrgu-FPSide mängija, kui mitte arvestada armulugu «Team Fortress 2-ga». Nagu võrgumängudes kombeks öelda – totaalne n00b. Pealegi meeldib mulle mängida snaipeerina, mis on kõige põlatum algajaklass mängust sõltumata.

• Kes on mänginud «Battlefield: 1942», teavad, et tegu on tiimipõhise FPSiga Teise maailmasõja lahingutest Jaapani ja USA vahel. «Battlefield: 1943» on alles jäänud neli erinevat kaarti, kuid graafilist külge on uuendatud «Battlefield: Bad Company» tuttava Frostbite mootoriga. Relvadel on lõpmatu kuulivaru ja mängijaid on kahandatud 24ni.

Ei kõla nagu kõige parem versioon, aga mängitavus on nii paigas, et kaartide vähesus ja muu ei häiri. Hiilimine õõtsuvate palmide ja pöösaste vahel, lennukid taevast tiirutamas, taamal paistev vaenlane tank ja kõrvalkünkal enda tiimi snaipeer tekitavad vahel eheda rindetunde.

Kuna uus mootor lubab ka ehitisi purustada, jäävad külakestest järele vaid suitsevad varemed, kus suitsupilves võib ennast peita vaenlane. Kuna Xboxi standardvarustusse kuulub mikrofoni, on tiimipõhiselt tegutseda palju lihtsam ja kergemini kordineeritav. Kahju ainult, et

Sarnaselt sarja varasemate mängudega möllatakse ka Vaikse ookeani saartel.

mängusid sõpradega sobitada on vahel natuke keeruline. Mõnikord paari inimesega üritades võivad kõik eri pooltele sattuda ja tuleb uuesti proovida.

Arvestades väga soodsat hinda, on see hea ost: kiire ja lõbus FPS, väga hea juhtimisskeemiga ning näeb ka kena välja. Kindlasti mitte nii *hardcore* kui arvutis, aga lõbu loeb rohkem. [d] RAINER PETERSON

Battlefield 1943 (XBLA)

HIND: 1200 MS PUNKTI

Platvormid: XBLA, PSN

[d] hinne:

Õigesti tehtud nostalgia

Kui aus olla, pole «Shadow Complexil» ühtegi originaalset ideed. Peategelane on nagu «Unchartedi» Nathan Drake ja külgvaates mäng on Unreal 3 mootoriga 2,5D, aga sisuliselt sama nagu mitme generatsiooni tagune «Castlevania: Symphony of The Night».

• Mäng isegi algab täpselt samamoodi täisvõimetega, mis ära võetakse. Lugu ei hiilga – Jason satub tüdruksõbraga koopa uurides maa-aluse sõjaväebaasi otsa, kus ennast Restorationiks kutsuv rühmitus peab plaani Ameerika kodusõtta söösta. Kuidas kõik lõppeb, on võimalik üsna kiiresti läbi näha.

Esimene kord, kui kaart ennast avab ja ruut ruudu haaval hakkab paistma, kui suur see on ja kui palju saladusi iga ruum endas peidab, ei saa tunda muud kui lapsikut rõõmu. Tühjade kätega alustanud Jason leiab peagi relva, ronimisvahendid, raketihetija ja muid vidinaid, mis aitavad jõuda enne läbipääsmatuks jäänud kaardiosadesse.

Lugu on täis vandenõuteooriat, millele õnneks ei panda suurt rõhku, ja liigub edasi heas tempos. Kuigi keskmine läbimisaeg on 10 tundi, võib seda teha ka kahega! Seega on ette nähtud mitu mängukorda, millega läbimise aega lühendada.

Massiivne lõpuboss, nii nagu olema peab.

Eluaega lisavad veel nn *challenge room*'id – väikesed ajapõhised ülesanded ja võrguedetabelid lasevad saavutusi sõpradega võrrelda. Isegi kui inspiratsiooniallikad pole tuttavad, on «Shadow Complex» üks nauditavaimaid väljalaskeid sel aastal, mida ei tohiks ükski Xboxi omanik mööda lasta.

[d] RAINER PETERSON

Shadow Complex (XBLA)

HIND: 1200 MS PUNKTI

Platvormid: XBLA

[d] hinne:

Piitsa, mitte präänikut

«Indiana Jones and the Staff of Kings» on kolmas kord, mil kuulus arheoloog peab 3D-maailmas rusika ja piitsaga õiglust jalule seadma. Seekord tuleb otseselt mitte ühelgi filmil põhinevas mängus enne natse legendaarse Moosese valitsuskepini jõuda.

● PSP-versiooni on meisterdanud varemgi filmimänge vorminud Amaze, kuid paistab, et eelmised õppetunnid on tühja jooksnud. Terve aasta hilinenud märul pidi valmima koos filmiga «Indiana Jones ja kristallpealuu kuningriik».

Iseloomutu graafika kõrval, kus tegevuspaigad paistavad ühesugused, on tase lühikesed, koosnedes teinekord ainult ühest ruumist. Juhtimine on nõrk, Indy kaob tihti kaadrist välja ja lõpuvõitluses teeb see harja tulipunaseks.

Madin tundub esmapilgul lahe, kuid rusikavõitluse ja paari kombinatsiooni kõrval arengut ei toimu. Revolvriga saab taseme jooksul teha kuus lasku, midu muutuks Indy liialt tugevaks. Indy kaubamärgiks olev piits oleks võinud üldse koju jääda. Piits on efektiivne ainult vastaste peatamiseks või neile esemete pealetõmbamiseks. Kõige rahulduspakkuvam on märuli juures keskkonna kasutamine, näiteks vastaste katusele allalöömine.

Indy võiks oma mängu samamoodi külmavereliselt sillalt alla visata.

Helitaust ja muusika on talutavad. Võiksin vanduda, et Indy osa on sisse rääkinud Harrison Ford. Seda aga kuskilt välja ei loe, nii et tegu on osava jäljendajaga.

Parim aspekt mängu juures on Wii versiooniga lahtilukustatav 1992. aasta «Indiana Jones and the Fate of Atlantis», sest midu võib Indy seekordsele seiklusele ainult vitsa anda.

[d] MARTIN METS

Indiana Jones and the Staff of Kings

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

[d] hinne:

Ettevaatust, mikrolaineahi!

Me kõik teame, kuidas on lood multifilmidel põhinevate mängudega – see on lihtsalt hea võimalus lapsevanemate rahakotti salakavalalt õhemaks viilida. Samas tuleb tunnistada, et vahel harva satub sekka ka mõni mäng, mis on tõesti oma hinda väärt.

● Merisigadest koosnev salaaagentide üksus, mida ametlikult ei eksisteeri, on väga hea baas ohtraks huumoriks ja märulifilmide klišeudeks. Nagu samanimeline filmgi on «G-Force» naljakas ja seda mitte ainult pere noorematele: merisiga Darwini seiklustele ja märulile ülekäte läinud köögitehnikaga võib kaasa elada igati.

PSP-versioon on üllatavalt hea graafikaga ja kasutab paljuski samu keskkondi, mida võimsamad konsoolid. Pisikesel ekraanil ei saa tulirelvi kasutada, mis teeb madina lihtsamaks ja üksluisemaks, sest erinevaid taktikaid on vähe. Seevastu majade ventilatsioonis ringi kolada ja maailma avastada on tore, eriti veel *jetpack*'iga ringi lennata ja kõiki saladusi otsida. Mugav kontrollisüsteem toetab viimast igati.

Minimängudes saab tagedaid köögimasinaid mõnes olukorras ka ise kamandada, et mõnest kitsaskohast vaenlase abil välja tulla. See annab mängule vaheldusrikkust, mida see hädasti vajab.

Merisiga Darwin vastamisi köögitehnikaga tumedama poolega.

«G-Force» kestab erinevalt teistest multifilmimängudest kauem kui kümme tundi. Kui madin kipub ennast ammendama ja kõik ettejäävad mikrolaineahjud on ühte nägu, tasub vahelduseks keskkonda avastada. See ei ole mäng, mida viie aasta pärast mäletatakse, kuid seni, kuni see kestab, on ta oma hinda väärt.

[d] MARTIN METS

G-Force (PSP)

HIND: POLE TEADA

Müügil: veel mitte

[d] hinne:

EESTI TOP 10

August 2009

1. Anno 1404
2. The Sims 3
3. Civilization IV Complete
4. Ice Age 3: Dawn of the Dinosaur
5. Grand Theft Auto: The Trilogy
6. Call of Juarez: Bound in Blood
7. Grand Theft Auto: Vice City
8. Assassins Creed
9. Transformers: Revenge of the Fallen
10. UFC 2009: Undisputed

ÜHE LAUSE UUDISED

«GTA: Chinatown Wars», mis varem vajas mängimiseks ainult Nintendo DS-i, jõuab 20. oktoobril ka PSP-le.

«Lego Rock Band» on 30. novembril ilmuv kuulsa muusikamängu legoversioon.

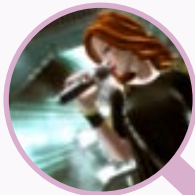
Jalgpallisimulaator «FIFA 10» jõuab müügile 20. oktoobril.

Mängustuudio GRIN, kes äsja tegi valmis sellised mängud nagu «Bionic Commando» ja «Terminator Salvation», pani ukseid kinni.

Razer tutvustas Gamescomil kaht uut mängurihti - Naga ja Orochi.

Ootusärevusetelg

Ralli ja muusika kä

01.09

Guitar Hero 5

ps3, xbox 360, wii, ps2

● Activision ei puhka, vaid värbab juurde aina uusi kitarrikangelasi, kes seekord esitavad laul 85 lugu.

08.09

Dirt 2

ps3, xbox 360, wii, pss, ds

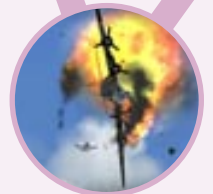
● Vaieldamatult aasta oodatuim rallimäng, mis septembris ilmub ainult konsolidele. Arvutimängurid saavad käigu sisse lükata detsembris.

08.09

Heroes Over Europe

pc

● Teise maailmasõja arkaadlennumäng, mille lend jääb tõenäoliselt üsna madalaks.

04.09

Soulcalibur: Broken Destiny

psp

● Kuulsa madina-seeria debüüt PSP-l, kus külalisesinejana astub üles ka «God of Wari» staar Kratos.

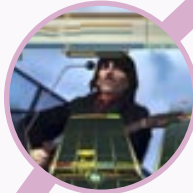

Conan ei puhka

● «Age of Conan: Rise of the Godslayer» on eelmisel aastal ilmunud MMORPG esimene täiendus, mis toob mängijani nii uue rassi kui ka iidset idamaade hõngu. Tutvustatakse Khitai impeeriumi, mis on inspireeritud Kaug-Idast.

Varem on mängu küll pidevalt väikeste lisadega täiendatud, kuid seekord on ettevõtmine suurem. Täpset aega, millal mäng võiks valmis saada, Funcom veel teada ei andnud.

ivad käsikäes

09.09

The Beatles: Rock Band

ps3, xbox 360, wii

● Rütlimängud on popid ning mis oleks veel parem, kui rütlimängus oleks 45 lugu ühelt maailma kõige tuntumalt bändilt?

15.09

Need for Speed: SHIFT

pc, ps3, xbox 360, psp

● «Need for Speedi» seeria on keernud uuele teele ja erinevalt varasemast arkaadikihutamisest on «SHIFT» realistlikum sõidukogemus.

22.09

Halo 3: ODST X360

xbox 360

● Kolmanda «Halo» iseseisev lisapak, mis lahtikirjutatult tähendab Orbital Drop Shock Trooperit ehk sarja uut peategelast.

25.09

Aion: Tower of Eternity PC

pc

● Aias populaarne Korea MMORPG jõuab lõpuks ka Euroopasse.

Ajatelg

MÄNGU-UUDISED

Saaga jätkub

● Maailma menukaim MMORPG, Blizzard'i «World of Warcraft» saab kolmanda lisapaki «Cataclysm». Nagu mängule kohane, on see veelgi eepilisem kui ükski varasem laiendus.

«Cataclysm» toob sõjatandriks kaks uut rassi – goblinid hordi poolele ja libahundid liitlaste ridadesse. Samuti lisatakse hulgaliselt uusi rassi ja klassi kombinatsioone ning pisemaid uuendusi on rohkem, kui siin jõuaks üles lugeda. Enda tegelase saab aga nüüd välja arendada 85. tasemeni.

«World of Warcraft: Cataclysm», milles lugu võtab täiesti uue pöörde, jõuab müügile millalgi järgmisel aastal.

Kaks ei jää kolmandata

● Suurim uudis, millega Microsoft Kölnis Gamescomil lagedale tuli, oli teade, et töös on kolmas mäng sarjast «Fable». Lubaduste kohaselt järgmisel aastal ilmuvat määritullikak saavad jällegi mängida üksnes need, kellel kodus Xbox 360.

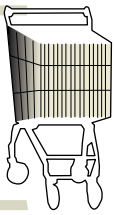
Mängu disaineri Peter Molnyeux' sõnul suuri muudatusi mängitavuses ei tule, kuid ta lubas, et võimalusi ja valikuid, kuidas erinevaid ülesandeid lahendada, tekib juurde. Tegevus toimub jällegi Albionis, kuid pool sajandit hiljem kui teine osa. Mängu eesmärgiks on saada Albioni kuningaks või kuningannaks, vastavalt sellele, mis soost tegelasena mängija mängib.

Muusikamänge tuleb viimasel ajal nagu Väandrast saelaudu ja lõppu sellel trendil olema ei paista. Sellest on inspireeritud ka seekordne küsimus:

Milline rütmi- ja muusikamäng on siiani müüginumbrite poolest olnud maailmas kõige edukam?

Kõigi vahel, kes saadavad õige vastuse enne 22. septembrit aadressile play@digii.ee, loosime välja ProGamesi välja pandud arvutimängu «Mercenaries 2: World in Flames».

ostujuht

Sülearvutid

1

Acer Aspire Timeline 4810T

[digi] nr 51

Acer on märgi maha pannud, enam ei ole mõtet maksta kobeda sülearvuti eest üle 11 000 krooni.

[digi] HEA OST

2

Acer Aspire Timeline 3810T

[digi] nr 50

Parima hinna, kaalu ja suuruse suhtega sülearvuti. Saad peaaegu päev otsa tööd teha ilma saba seina pistmata.

3

Ordi Pro931SSD

[digi] nr 49

Väga tugeva korpusega, moodsat tehnoloogiat täis sülearvuti kodumaiselt tootjalt. Viis pluss!

Kompaktkaamerad

1

Panasonic Lumix DMC-TZ5

[digi] nr 50

Ilus ja hea pildikvaliteediga kaamera võitis meie südamed. Küllap võidab ka teie omad – ostke julgelt!

[digi] TESTI VÕITJA

2

Olympus E-P1 + ZD 14-42 mm

[digi] nr 52

Kaamera fotograafide, kel suurem kaamera olemas, aga kes vajab head väiksemat aparati iga päev kaasas kandmiseks.

3

Canon PowerShot D10

[digi] nr 52

Kentsaka välimusega, aga teeb, mida lubab. Särgitaskus kandmiseks ei sobi, ent aktiivsema eluviisiga pildistaja kaaslasteks passib imehästi.

Kuvarid

1

Dell Ultrasharp 2209WA

[digi] nr 48

Rikkalikud värvid ja piisavalt sügav must, väga head vaatenurgad, piisavalt kiire reaktsiooniaeg ka moodsate mängude jaoks.

[digi] HEA OST

2

Samsung SyncMaster P2270

[digi] nr 49

Nägus ja voolusäästlik kuvar ainult arvuti taga kasutamiseks. Miinuseks mittepöörlev jalg ja väline vooluadapter.

3

Samsung SyncMaster 2343nw

[digi] nr 47

Nii soodsalt saab nii palju piksleid harva. Korralik kõrge eraldusvõimega kuvar iga päev kasutamiseks.

[digi] HEA OST

Peegelkaamerad

1

EOS 5D Mark II

[digi] nr 44

5D Mark II-l on kõik eeldused töusta uueks pildikvaliteedi etaloniks ja seda vähema raha eest, kui tui omal 5D eest välja käia.

[digi] HEA OST

2

Nikon D90

[digi] nr 42

Nikonilt harjumuspäraselt suurepärase kaamera. Hea koostekvaliteet, madal müratase, väga mugav kasutada ning kauba peale ka videote tegemise võimalus.

3

Sony α900

[digi] nr 47

Hiiglaslike ja hea kvaliteediga pilte tegeva Sony täiskaadriga kaamera ostu ei pea kindlasti kahetsema.

[digi] HEA OST

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

iPhone 3GS

[digi] nr 53

Ilma igasuguse kahtluseta maailma parim nutitelefon koos tohutult suure allalaetavate rakenduste hulgaga.

[digi] HEA OST

UUS!

2

Samsung B2100

[digi] nr 51

Telefon, mida me oleme ammu oodanud. Vastupidav, trööpamiskindel ja mis peamine – odav!

[digi] HEA OST

3

Samsung Jet S8000

[digi] nr 53

Õhuke, ilus ja hea kasutajaliidesega telefon. Kasutades unustad, et telefonil füüsilisi klahve polegi.

UUS!

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Denon AH-D1001

[digi] nr 48

Denoni kõrvaklapid võitsid meie südame suurepärase tasakaalus heli ja ülimal mugavuse kombinatsiooniga.

[digi] TESTI VÕITJA

2

Ecler ECH602

[digi] nr 48

Testi parimad DJ-kõrvaklapid, mille helipilt on ideaalses tasakaalus ja mida pole patt kasutada ka kodus.

[digi] HEA OST

3

Pioneer SE-A1000

[digi] nr 48

Tegemist on suurepärase filmi- ja muusikaklappidega, kui just välimus vastukarva pole.

[digi] HEA OST

Lauaarvutid

1

AMD Dragon

[digi] nr 53

Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-rauaentusiastil on põhjust rõõmustada. Konkurents on ainult tervitatav.

[digi] HEA OST

UUS!

2

Asus EeeBox, mudel B202

[digi] nr 46

Arvuti kindla niši jaoks – kontoritööks ja netis surfamiseks. Tarbib vähem voolu kui lambipirn.

[digi] HEA OST

3

Ordi Netbox XP

[digi] nr 53

Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

UUS!

MP3-mängijad

1

iPod Nano

[digi] nr 43

Vähe sellest, et tegemist on ülilhe mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

[digi] HEA OST

2

iPod Shuffle

[digi] nr 49

Sportsõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

[digi] HEA OST

3

Philips GoGear Spark

[digi] nr 51

Küllaltki odav, hea helikvaliteet ja aku, mida tuleb laadida tavalisest märksa harvem.

Soovitage telefonidele rakendusi

● Teie ajakirjas on hea ülevaade telefonidest. Soovitaksin üht rubriiki juurde, nimelt telefonide rakendustest. Eelmises numbris oli toodud paar mängu, mida soovitatakse iPhone'ile. Võiks ju hoopis olla rakendused, mida soovitatakse erinevatele telefonide operatsioonisüsteemidele. Nii saaks kõikide erinevate telefonide omanikud midagi kasulikku lugeda.

Kas keegi oskaks teha kokkuvõtva loo erinevate mobiilide operatsioonisüsteemide kohta? Igal süsteemil on oma miinused ja plussid. Tavainimene ei pruugi nendega kokku puutuda ja poest uut nutitelefoni osta on päris raske.

Ja viimaks üks pähkel-küsimus. Miks maksab uus Olympus E-P1 peegelkaamera nii palju, kuigi pole seda väärt? Kas tõesti on disaini hinna nii üles löönud? Tervitades Tanel

[digi] vastus:

● Mobiiltelefonide operatsioonisüsteemide võrdlus on hea mõte. See idee läheb kindlasti kirjutamist ootavate lugude järjekorda. E-P1 hind on kallis samal põhjusel, miks on väiksemad sülearvutid kallimad kui suured. Väikest (ja ilusat) on raskem teha. Ei tasu unustada, et kuigi E-P1 seest peeglit kui sellist ei leia, on sisu muus osas peegelkaamera, mitte kompaktkamera oma. Ega peegel pilti tee.

Puuteplaat, läpaka tähtsaim osa

● Tere! Usaldan väga teie teste, mis põhinevad enamasti kasutusmugavuse hindamisel. See ongi tehnikavidinate juures minu meelest kõige tähtsam kriteerium. Tänu teie meeskonna testidele on mul soetatud Canoni digiseebikas, iPod Touch, Nokia 5800, mälupulki ja veel palju muudki. Seni pole pidanud pettuma. Ehk kõige nõrgem lüli on Nokia 5800.

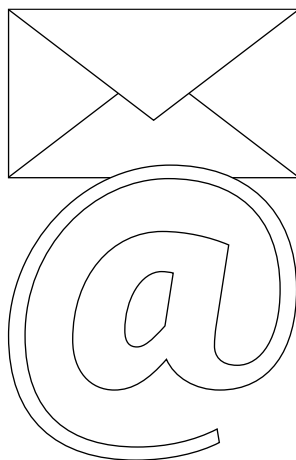
Nüüd plaanin vahetada oma vanaks saanud sülearvuti uue ja kobedama vastu. Kuna kasutan seda enam vähem nagu tavakasutaja ehk meilid, internett, Picasa, Wordi ja Exeli failid jne, sobivad mulle pikema akueaga, aga veidi nõrgema sisuga arvutid. Teie eelmise kuu testis olnud Acer Aspire Timeline 3810T oleks olnud ehk väga sobiv, kui tal poleks olnud Inglise klaviatuuri, mille puhul tuleb nende nõmedate kleepsudega üle käia peaaegu kolmandik klahvidest. Sven kiitis seda läpakat väga. Eelmise kuu numbris kõlas sama kiidulaul ka Acer 4810T kohta, millel on 14tolline ekraan.

Minu meelest aga on sellisest üsna pealiskaudselt arvutusest puudu üks oluline just neid arvuteid puudutav osa. Pole sõnagagi juttu uuest puuteplaadist, mille kohta tootja ise ütleb: «Multi-gesture-puuteplaat lubab suumida, navigeerida ja kerida.» Sülearvutitel on puuteplaat väga tähtis osa. Muide, Aceril on nüüdseks veel üks uuem netbook tulnud ehk Acer Aspire One 751h, millel on 11,6tolline ekraan, kauakestev aku, normaalmõõtmises klaviatuur (kahjuks jälle Inglise), kaalub ainult 1,35 kg ja maksab Klickis 6490 krooni. Udo

[digi] vastus:

● Tore, kui meie testid ka reaalseid otsuseid teha aitavad. Üritame tõepoolest rõhuda pigem reaalse-

saabunud post

Kirjuta meile:

● e-posti aadressil
digi@presshouse.ee

● aadressil

[digi]

Liimi 1

10621 Tallinn

le kasutusele kui paberil kirjas olevatele numbritele või eksootilistele funktsioonidele. Mis puutub Acer Timeline'i puuteplaati, siis jah, see toetab tõesti mitme sõrmega tehtavaid toiminguid, aga Sveni arvates oli nende arvutite trumbiks hoopis kergus ja hea aku. Ent Sul on õigus, igapäevaks võib kaaluks osutada erinev nüanss. Eestikeelse klaviatuuri vajalikkust rõhutasid muide ka meie seekordses suures testis osalenud noored. Acer Aspire One ilmub ajakirja veergudele loodetavasti õige pea.

Testige väliseid kõvakettaid

● Tere jõudu! Olen ummikus välise kõvaketaste valikul. Täpsemalt olen otsinud ja otsinud väliseid kõvakettaid, kuid kõigis ülevaadetes on alati mingi jama, kas see kuumeneb või paneb niisama pange. Ühesõnaga, igal kettal, mis ma leidnud olen, on alati mingi viga küljes, vähemalt teiste kasutajate arvates. Minu ettepanek oleks selline, et äkki oleks võimalik teha välise kõvaketaste test, et tuua asjasse vähegi sügust. Martin

[digi] vastus:

● Jah, uus välise kõvaketaste test on meil plaanis. Tähtaega lubada ei julge, aga see kindlasti tuleb.

Kirjutage rohkem vabast tarkvarast

● Tere! Kirjutasin eelmine kord teile kirja, ajendatuna artiklist «10 kõige suuremat jama Linuxi kasutaja jaoks». Kui oma kenas sinises ämbris kirjutate «kriitikat mitte-kannatavatest Linuxi usku inimestest», kes «pimedas vihas ei tee vahet omadel ega võõrastel», tundsin ennast ka puudutatuna. Kinnitan, et ei soovinud kedagi ega midagi solvata. Lihtsalt mõtlesin, et jamadel on ka põhjused ja objektiivsuse mõttes oleks ehk hea ka rääkida, MIKS need asjad on, nii nagu on.

Teine teema on minu jaoks see, et inimesed kasutavad küllaltki rahulikult piraattarkvara. Ma küll ei tea, kui palju on enam järele jäänud piraat-Windowseid, aga ma tahaks uskuda, et kui kirjutada rohkem õpetusi vaba tarkvara kasutamise kohta, hakkab ka rohkem inimesi seda kasutama. See omakorda tekitab rohkem vaba tarkvara nuppe ja õpetusi jagavaid foorumeid, kust inimesed võivad probleemide korral abi leida. See raha, mille inimesed peavad välja maksma tarkvara legaalse muretsemise eest, jääb vaba tarkvara kasutamise korral muude asjade tarvis. Raha, mille inimesed maksavad tarkvara kasutusõiguse eest (olgu selleks siis Microsofti, Adobe, Apple'i või peaaegu mis iganes tarkvara ost), läheb ju suure osas Eestist välja...

Nii et kirjutage ikka ka Linuxist ja ka muudest lahendustest. Lugupidamisega, Tarmo

[digi] vastus:

● Vabandused vastu võetud. Aga kujuta ette, et sa ei saa oma mobiiltelefoniga näiteks sõnumeid saata ja selgub, et süüdlane pole mitte mobiili valmistaja, vaid näiteks mõni teine, suvaline, sinu jaoks tundmatu firma, kes on teinud just selle konkreetse tarkvarajupi, mis vastutab sõnumite eest. Keda sõimad? Ikka seda, kes selle kõik kokku on pannud, olgu selleks Nokia või Samsung või LG. Sind tegelikult üldse ei huvita, kes kellele maksab või kes kelle

töö tegemata jätab, sina tahad kasutada telefoni kui tervikut. Samamoodi vaatab tavaline inimene Linuxit. See kas töötab või ei tööta, pole tähtis, kelle süül. Vaba tarkvara vastu pole meil midagi, me oleme alati propageerinud tasuta alternatiive. Tolle foorumilingiga juhtus see äpardus, et vahepeal, kui vastus oli valmis kirjutatud ja ajakiri trükkis ilmus, uuenes digi.ee veebisaidi mootor ja sellega seoses muutusid ka mõned aadressid. Andke andeks. Muide, olgu siinkohal ka öeldud, et Tarmo ei ole niisama jutupaunik, vaid tõsine Linux-i kasutaja, kes teab, mida räägib. Olgu kinnituseks kas või seegi, et sellest ajakirjast leiata tema kirjutatud juhendi, kuidas Ubuntu'le Chrome'i installida.

Telefone ei tasu usaldada

● Tere, kirjutan seoses uurimusega mobiiltelefonide kohta. 07/2008 [digi] kirjutasin hr Sven Vahar mobiiltelefoni mõjudest inimesele. Tahtsin tegelikult juba varem küsida, kas sellel ka tõepõhi all on? Nägin ETVst umbes aastake tagasi dokumentaali mobiiltelefonide kahjulikkuse kohta.

Mu mäletamist tellis Motorola USA professori või teadlase käest uurimuse mobiiltelefoni mõjudest inimorganismile. Motorola ise oli nõus muidugi ainult ühe vastusega. Teadlane tegi katseid ja sai teada, et mobiiltelefon on kahjulik inimesele, sest seal levib mingi kindel laine pikkus, millele inimese rakud reageerivad, enamjaolt ajurakud, sest hoiame ju mobiiltelefoni pea juures.

Seal dokumentaalis leiti ka lahendus – kasutada vabakäeseadet. [digi]-s teisalt oli kirjas, et kui kasutada vabakäeseadet, käitub inimese pea antennina. Huvitav oleks teada, mis siis päriselt toimub? Ma ise olen õnneks enamjaolt loobunud mobiiltelefonist, hoiatan teda endast võimalikult kaugel, kõneminuteidki kujuneb kuus võib-olla 40. Enamjaolt üritan rääkida nii, et telefon on laual, seega kaugel mu peast.

Nüüd küsimus teile ja tegelikult kõigile: mitut inimest teate, kellel puudub mobiiltelefon? Mina ei tea ühtegi. Kui on tõesti nii, et need on inimestele kahjulikud, on praegune inimkonna generatsioon põhimõtteliselt katsejänes rollis.

Või võtkem näiteks WiFi, mis, nagu ma aru saan, peaks levima samal lainel kui mikrolaineahju kiired (ühes [digi]-s kirjutati, kuidas WiFi levi otsija leiab üles mikrolaineahju, mis on lahtise uksega tööle jäetud). Kui ma nüüd järele hakkam mõtlema, siis ma ennast küll väga hea meelega mikrolaineahju ei topiks. Viimasel ajal pean tõdema, et on raske WiFi levialast välja jääda, just seepärast, et mõnel naabril on see ju kogu aeg sees. Seega saan ma praktiliselt 24/7 kiiritada. Kergelt mõtlemaisinet. Peep

[digi] vastus:

● Mobiiltelefonide kahjulikkuse või kahjutuse kohta ei oska keegi veel lõplikult midagi öelda ja teadlased suudavad tõestada kord seda, kord teist. Selles on sul õigus, et oleme kõik vabatahtlikud katsejänesed. Kuigi [digi] toimetaja Sven näiteks teab üht inimest, kellel pole mobiiltelefoni. Ajab töö asjad ära ja ülejäänud aja on oma pere päralt, teised inimesed peavad ootama järgmise tööpäevani. WiFi ja mikrolaineahjude samal sagedusel töötamist saab igaüks kodus hõlpsalt testida – proovige töötava mikrolaineahjuga toas üle WiFi

[KUU KIRI]

Virina sekka ka midagi positiivset

● Tere. Viimati, kui teile kirjutasin, oli mu teema üsna negatiivne. Kirusin HP sülearvutite vastupidavust, nende tehnilist tuge ja ka teie ostusoovitus. Eelmisel nädalal olin valmis teile juba järjekordset kaebekirja kirjutama. Nimelt soetasin endale pärast [digi]-st loetud testi WD Elements 500 GB välise kõvaketta. Aastakese sain rahulikult kasutada, kuni ühel päeval ketas enam lihtsalt ei käivitanud.

Veidike kolamist foorumites ja sai selgeks, et ka antud tootel on tüüpiga – vooluadapter kärssab läbi. Ühed väitsid, et tehniline tugi saatis neile uue adapteri, teised kurtsid, et neile mitte. Kirjutasin siis minagi WD tehnilisele toele ja palusin uut adapterit. Täna saabus postkasti teade maksikirjast. Ja arvake, mis oli selle sisuks? Just nimelt – uus adapter minu WD kõvaketale. Lõpp hea, kõik hea. Teie soovitusi arvestan ka edaspidi. Tervitades Marko

[digi] vastus:

● Meil on hea meel, et seekord nii hästi läks. Meie testid ja soovitusel võiksid olla pigem suunajuhised, mitte absoluutne tõde. Seoses Marko kogemusega kutsume üles ka teisi lugejaid kirjutama mitte ainult oma muredest ja probleemidest toodetega, vaid jagama ka positiivseid kogemusi. Miks mitte tunnustada ja hea sõnaga meeles pidada ausaid ja sõnapidajaid firmasid ning häid tooteid?

Selle eest, et sa tarbijana oma õigusi taga nõudsid ja julgelt otse tootjale kirjutasid ning meiega oma positiivse kogemust jagasid, anname sulle auhinnaks Ericsson W30 3G-WiFi ruuteri. Loodetavasti peab see kauem vastu kui WD toiteadapter.

teha näiteks kõrgekvaliteedilise video voogedastust. Mõtlemaisinet on siin tõesti kuhjaga.

Mängude andmed täpsemaks

● Mind vaevab üks puuduv info mänguarklitest. Nimelt pole ma veel piisavalt tark, et teaksin graafikakaartide omadusi peast. Olen astunud ämbrisse nii lauaarvuti kui ka sülearvuti ostul, kuna ei vaadanud, millist Shader Modelit nad toetavad.

Näiteks minu lemmikud, tulistamis-, action'i- ja rallimängud on nüüdseks juba enamiks üle läinud Shader Model 3.0-le, kuid tehnika kodus toetab vaid 2.0-i. Võiksite hakata kirjutama graafikakaardi ka seda, milline Shader Modeli versioon on minimaalselt vajalik. Lugupidamisega Andrus.

[digi] vastus:

● Ideel on jumet, võtame selle kaalumisele. Kuigi see info sisaldub tegelikult ju graafikakaardi mudelis, ei saa tõesti eeldada, et kõik vastavaid versioone peast teaksid. Me mõtleme, kuidas seda asja parandada.

[JÄRGMISEL KUUL]

● Järgmise numbriga sisukaima lugejakirja autor saab auhinnaks Logitechi universaalpuldil Harmony 515, millega saab juhtida kuni 5 elektroonikaseadet.

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Crysis saaga jätkub

[?] Tere jälle. Ma olen Koit, kes eelmine kord kirjutas. Tahtsin öelda, et see «Crysis» oli ostetud ja ma vahetasin vahepeal lihtsalt resolutsiooni. Kas selle pärast võis ta enam mitte käima minna? Kas äkki aitaks see, kui ostaksin uue plaadi?

[d] Resolutsiooni vahetamise kindlasti häda pole. Uue plaadi ostmise ka ei aitaks, see oleks raha raiskamine. Tõenäoliselt aitaks puhas install, aga seda ei saa kergekäeliselt soovitada. Digidoktori kristallkuul ei oska sinu kummaliste probleemide kohta enam mitte midagi tarka kosta. Aga sa proovi küsida digi.ee foorumist, seal käib koos palju tarkpäid, ehk keegi oskab aidata.

Selle mehe nägemiseks ei ole uut plaati vaja osta.

Ja nüüd midagi hoopis eriskummalist

[?] Tere! Kaua on mul peas ekselnud küsimus, millele vastamine võib teil tavalisest keerulisemaks kujuneda, kuna ei ole seotud mõne tehnilise probleemi lahendamisega ega ka uue sülearvuti ostusoovitusega. Siiski olen kindel, et suudate anda vastuse, millega võin rahule jääda ega pea teid uue kirjaga tüütama, sest eeldan, et olete kunagi olnud samas positsioonis kui mina praegu. Nimelt õpin Tehnikaülikoolis IT erialal ning algamas on teine aasta. Reaalainetega saan hakkama ning kuigi mind arvutid iseenesest huvitavad, ei huvita need mind piisavalt, et igas loengus ilusasti kohal olla. Kuigi tulen otsaga kenasti toime, ei ole ma kindel tuleviku suhtes. Minu küsimus kõlakski, et kui suur (parema termini puudumisel) «arvutifriik» peab olema, et eriala mitte ainult lõpetada, vaid ka tulla toime pärast kooli tööl esinevate mitmesuguste probleemide lahendamisega? Teie peaksite ju teadma. Loodan, et jääte oma vastuses võimalikult ausaks ega ilusta tõe. Parimat, Tanel.

[d] See on levinud eksiarvamus, et edaspidise eduka IT-valdkonnas töötamise eelduseks on huvi arvutite vastu. Vale puha, selleks eelduseks on huvi töö enese vastu. Arvuti on vahend, mis aitab tööd teha, olgu selleks siis projekteerimine, muusika loomine või programmeerimine. Võib-olla huvitab sind hoopis programmeerimine, mitte riistvara? Modelleerimine? Võib-olla jätavad praktilised võrgulahendused sind külmaks ja huvi pakuvad hoopis algoritmid? Kui oled tugev oma erialal, pole sul väga vaja muretseda muude mitmesuguste arvutiteadmiste pärast. Tõenäoliselt on sul tulevases töökohas niikuinii olemas patsiga poiss, kes sinu eest tüütute tehniliste detailidega tegeleb.

Teisest küljest jällegi ei jookse ükski loeng või teadmine mööda külge alla. Mida laiem silmaringi saad, seda paremini oskad edasises töös paralleele tõmmata ja laiem vundamendi pealt on lihtsam uusi asju õppida. Fakt on see – ja seda võib enamik vanemaid inimesi sulle kinnitada –, et niipea, kui kooli lõpetad ja täiskohaga tööle hakkad, õpid iga aastaga aina vähem asju juurde. Sa täiendad end küll oma erialal, aga kõiges, mis sellest väljaspoole jääb, jääb sulle ülejäänud eluks see põhi, mille koolist saad. See, kui lai või kui tugev see on, on sinu enda teha. Sul on praegu võimalus tasuta kuulata vabariigi helgemaid päid ja nende käest õppida. Niipea, kui sa tööle lähed, sul seda võimalust enam pole. Siis hakkad täiendkoolituste eest plekkima nii, et ninast veri väljas.

Kui sa kooli lõpetades oled võimeline istuma suvalise võõra arvuti taha ja kasutama sinu jaoks tundmatut operatsioonisüsteemi või rakendust, siis võid end kindlalt tunda, sest oled õppinud mõistma arvuti ja programmide toimimise loogikat ega ole piiratud ainult nende asjadega, mida koolis on õpetatud. Sellest tegelikult piisab, järelikult oled õppinud ise õppima.

Konsool või PC?

[?] Olen mänguhuviline, kes ei oska valida PC ja konsooli vahel. Suur soov on proovida konsooli, sest ei ole sellega väga kogemusi. Kui valida konsooli asemel PC, vajaks see pidevalt värskendavat rahasüsti. Kumba valida? Kuhu on teie testidest kadunud lauaarvutid? Olen ma ainuke, kellele lauaarvutid veel huvi pakuvad? Kõike head [digi] meeskonnale ja proovige ajakirja aina paremaks teha! Lauri

[d] Aitüma, aitüma, eks me ürita. Konsoolide ja PC kohta ainuõiget vastust me anda ei saa, kuid paistab, et oled kursis arvuti plusside ja miinustega. Mitmes kaupluses on konsoolid kasutamiseks väljas, ega's muud, kui proovi need oma käega järele ja vaata, kuidas need tunduvad. Playstation 3 puhul tasub praegu kindlasti ära oodata odavama, Slim-versiooni Eestisse jõudmine. Ja viimasena – mõtle selle üle, milliseid mängu sa mängid, ja uuri, millised platvormid neid toetavad. Ehk teeb see otsustamise natuke kergemaks. Lauaarvutid on jäänud nišikaubaks ja kui lauaarvuteid üldse testida, siis spetsiaalselt mängimiseks mõeldud arvuteid. Näiteks käesolevastki ajakirjast leiad ülevaate eriti vingest ja mõistliku hinnaga müüdavast AMD uuel platvormil põhinevast arvutist. Karta on, et paari aasta tagused ajad, kus igas numbris oli mõni lauaarvuti, enam tagasi ei tule.

Ei ole Live nii vilets midagi, ainult veidi kipakas.

[RAAMAT]

«Oroonoko ehk kuninglik ori»

Aphra Behn

● Harva, kui poest saab osta värskest tõlgitud raamatu, mille originaal ilmus juba 17. sajandil. «Oroonoko» ometi ongi just selline raamat. Raamatu autor, Inglismaa esimene elukutseline naiskirjanik, jutustab südantlõhestava loo piltilusa (loomulikult) Aafrika printsi (kelle muu) traagilisest elust. Printsil on imekaunis (kuidas siis teisiti) naine, kelle kiuslik kuningas orjaks müüb ja kellega prints hiljem puhtjhuslikult jälle kokku saab, olles nüüd juba ise samuti Ameerikas orjatööl.

Raamat nõretab üllaid indiaanlasi ja aafriklasi kirjeldavatest ülivõrretest ning kogu lugu on nii naiivne, et lausa lust lugeda. Ajastule omaselt idealiseerib kirjanik pärismaalaste süütut ja loomupärast eluviisi ning hurjutab silmakirjalikke plantaatoreid. Raamatu autor pole lasknud end faktidest segada, näiteks lõbustavad Ameerika orjapidajad end tiigrite jahtimisega, kuid loo nautimist see ei takista, vaid vastupidi, annab hoopis juurde. Seda raamatut on sama tore lugeda kui vaadata 1955. aasta õudusfilmi, kus Béla Lugosi lombis kummist kaheksajalaga maadleb. Lapsik, aga samas äraütlemata vahva. Oma osa selles on kahtlemata ka mahlakal tõlkel. [d] SVEN VAHAR

[FILM]

«Futurama: Into the Wild Green Yonder»

● Suurepärase multikaseriala «Futurama» jooksis teleriekraanil aastatel 1999–2003. Viimastel aastatel on palju räägitud sarja taaselustamisest ja selle tulemuseks on neli DVD-filmi. Kahe aasta jooksul ilmunud «Bender's Big Score», «The Beast with a Billion Backs» ja «Bender's Game» kandsid endast kõike seda head, mille poolest seriaal kuulus oli.

Kevadel ilmunud viimane film «Into the Wild Green Yonder» oli aga neist kahtlemata parim, kas või juba selle poolest, et paneb kogu saagale punkti. Vähemalt esialgu, sest mõni ots jääb endiselt lahtiseks...

Seekord tuleb Fryl (kes saab telepaatilised võimed), Leelal ja Bendereil rinda pista seksikate ökofeministide ja puhta kurjusega, mis üritab ükshaaval loomaliike universumist hävitada. Huumor on endiselt kõrgtasemel, kuigi mõned naljad hakkavad kõiki osi näinute jaoks korduma. Sellest hoolimata kohustuslik videomaterjal kõikidele «Futurama» sõpradele. [d] MARTIN METS

[RAAMAT]

«French ja Koulu»

Indrek Hargla

● Ma ei tea, kuidas mul on õnnestunud senilest juba 2005. aastal ilmunud raamatust mööda vaadata, aga mul on hea meel, et see viimaks mu lugemislauale jõudis. Raamatus jutustatakse muigvelsui lugu Maavallas toimuvatest salapärasest sündmustest, mille keskmes on ilmakuulus poeet-arbuja Koulu ja tema ori French. Nende seiklustes löövad kaasa mitmesugused veidrad ja omapärsed tegelased, näiteks libahunt Nell ja välisteenistuse tammeluigeja Imbi.

Nagu kaanepiltki lubab aimata, on tegu humoorika teosega, kus heatahtlikult nokitakse maavalla inimeste kallal, olgu siis põhjuseks nende mugulalembus (kõrtsimenüüs «ladina piss mugulate ja mulgikapsaga») või midagi muud.

Romaanis kirjeldatud seiklused ise ei olegi nii haaravad, kui seda on muhe jutustuslaad. Kohati kipuvad tegelaste dialoogid ja monoloogid küll pikaks venima, aga see ei tüüta, sest Hargla keelekasutus on mahlakas ja jutustuses loodud omaette maailm niivõrd värvikas. «French ja Koulu» on mõnus eestipärane seiklusuutt. [d] SVEN VAHAR

[PLAAT]

«End Titles... Stories for Film»

Unkle

● Pärast 1998. aasta «Psyence Fictionit» ja 2007. aasta «War Storiesi» tundus uskumatu, et Unkle suudab veel millegi parema või samaväärsega välja tulla. Kuid võta näpust, eelmisel aastal ja pika viibega minuni jõudnud «End Titles... Stories for Film» seda suudab.

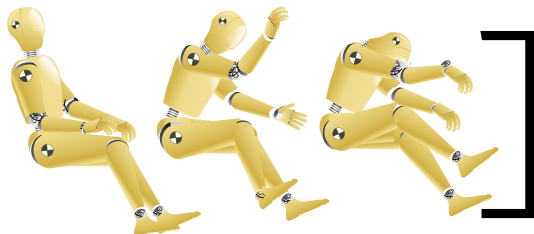
Kui kellelegi peaks nimi Unkle võõras olema, siis koos DJ Shadow'ga panid nemad eelmisel kümnendil aluse instrumentaalsele hiphopile ja olid peapõhjuseks, miks see tohutult populaarsust võitis.

«End Titles... Stories for Film» on heliriba filmile, mida pole kunagi tehtud. Kontseptplaat, mille lugusid ei saa kuulata ükshaaval, vaid terve plaat tuleb algusest lõpuni läbi kuulata, et seda tõeliselt nautida. Tegemine pole siiski instrumentaalkavaga, vaid kaasa löövad paljud tuntud tegijad eesotsas Josh Homme'iga Queens of the Stone Age'ist, mis muudab albumi veelgi mitmekesisemaks ja värvikamaks. [d] MARTIN METS

inimkatse

Meie toimetaja Sven elab 12 kuud 5000kroonise arvutiga.

Üheteistkümnes kuu

• Tunnistan ausalt, et sel kuul ma eriti palju oma Emachines E520 kasutada ei jõudnudki. Meil oli toimetuses suure testi tõttu lihtsalt nii palju teisi sülearvuteid, et kogu aeg oma arvuti taga istuda ei olnud aega. Natuke ma siiski seda teha jõudsin, aga seekord ei leia te siit kronoloogilist päevikut.

Unustatud parool

Sel kuul juhtus nii, et puhkuselt naastes olin oma Emachinesi parooli ära unustanud. Lihtsalt ei meenunud ja kõik. Loomulikult ei ole mul tööarvutis sama parool kui koduarvutis, viimane on mul kogu aeg meeles. Nüüd ilmselt, et kuu ajaga olen võimeline parooli täielikult unustama. Muidugi ei salvesta ma olulisi parooli ka telefoni ega kirjuta neid üles. Seega juhtus minuga sama, mille pärast olen kunagi tuttavatega riinunud, kes mitte kunagi tähtsaid parooli meeles ei suuda pidada.

Õnneks on Linuxis parooli taastada suhteliselt lihtne ja nõnda sain arvuti peagi oma kontrolli alla tagasi. Sellest, kuidas käib Ubuntu all parooli taastamine, lugege sellekuisest «Kuidas...» rubriigist. Teisest küljest jällegi, kuna parooli taastada on tõesti nii lihtne, võiks minu ripakile jäänud Ubuntu Emachinesisse ju igauks sisse murda. Või noh, mis murda: pätt saaks lihtsalt parooli ära muuta ja kenasti sisse logida. Mitte et ma meie kontoris midagi sellist kardaksin, aga kui arvuti kuhugi kaasa võtan, siis mine sa tea... Ausalt öeldes pole ma sellele võimalusele varem mõelnud. Häbi-häbi.

Taalise olukorra vältimiseks tuleks sülearvutite kindlasti määrata käivitusparool. Tavaliselt on see BIOSis *power on password*'i nime all. Ma küll kahtlesin, kas nii odaval arvutil ikka on see võimalus, aga selgub, et Emachinesil on. Pärast selle määramist küsib mu arvuti nüüd käivitamisel kohusetundlikult parooli ning ilma selleta ei pääse avakuvale edasi. Väga hea. Nüüd tunnen end veidi turvalisemalt.

Samas, kui ma peaksin nüüd selle parooli ära unustama, on lugu juba nutusem. Seda sorti süsteemseid parooli ei ole enam nii lihtne taastada.

Ubuntu Netbook Remix

Kuna viimastel kuudel olen niikuinii eksperimenteerinud ning olin kasutanud ühe

Ubuntu netbooki versiooni sobib edukalt kasutada ka suure arvutis.

EMACHINESI ARVUTI ANDIS PIKAAJALISSE TESTI PHOTOPOINT.

netbook'i peal Ubuntu Netbook Remixi versiooni, otsustasin selle installida ka E520-le. Üllatus-üllatus, see mulle täitsa istub.

Peamine erinevus n-õ päris Ubuntuist seisneb minimalistlikumas ja ruumisäästlikumas kasutajaliideses. Klassikalist tegumiriba kui sellist pole, on vaid riba, millel näha töötavate programmide ikoonid. Töölaual asemel on integreeritud vaade installitud rakenduste menüüdest ja failikohtadest.

Mulle meeldib, et kasutajaliides soosib korraga vaid ühe rakendusega töötamist. Rakenduste akendel puudub tavapärane suurendavähenda-taasta nupukomplekt. Käivitatud Firefox või OpenOffice töötab täisekraanil ja serva alt ei piilu mõni teine rakendus, mis mind töö juurest ära meelitaks. Kui tahan näha, mis toimub näiteks Pidgini aknas, pean spetsiaalselt sellele lülituma.

Esimesel päeval oli see veidi võõrastav, aga mõne aja harjusin ja hetkel näib, et töötada on nii märksa parem kui tavalise Ubuntu. Muide, tavalisele kasutajaliidesele saab tagasi lülituda, kui selleks peaks soovi olema, aga minul hetkel veel ei ole. Proovige teie ka, võib-olla hakkab meeldima.

[4] SVEN VAHAR

JÄRGMISEL KUUL

• Millised kokkuvõtted teeb Sven möödunud aastast? Mida arvab ta sellest arvutist pärast 12 kuud kasutamist?

ROOSTA HOLIDAY VILLAGE
 PUHKEKÜLA ❄️❄️❄️
 ...paik, kus kohtuvad ideed ja võimalused!

**Selle
 suve
 seiklus!**

**Kolme rajaga
 SEIKLUSPARK**
 kuumad saunad
 õdusad majakesed
 suurepärane restoran
 unelmate liivarand
 erinevad sportimis- ja
 vaba aja veetmise võimalused
**VEEDA PARIM
 PUHKUS EESTIS!**

**Selle kupongiga
 seikluspargis
 kõikidest hindadest**

-20%

*Pakkumine kehtib 2009. aastal

Helista: 479 7230
 525 6699
 Skype: roostapuhkekyla
 Mail: roosta@roosta.ee
 GPS: N59:09:28 E23:31:10
 Elbiku küla, Noarootsi vald
 Läänemaa
 www.roosta.ee

VIIS UUDISVOOGU JA PEADPÖÖRITAVAD TRIKID.

Märkad pargis naist, kes ajab oma kübarat taga. Teed foto ja laed selle Flickr'isse üles. Saadad Facebooki sõnumi: "Hea päev lohelennutamiseks". Saad vastuse: "Saame kell 10 seal kokku". Vaatad ilmateate uudisvoogu – lubatakse jätkuvalt tuulist ilma. Laed alla mõned trikitamise õppevideod. Kiire blogipostitus: "Üleskutse kõigile lohelennutajaile."

INTERNET ALATI SINUGA. NOKIA N97. nokia.ee/N97

NOKIA
Nseries

